

GIEK

Årsrapport 2016
til Nærings- og fiskeridepartementet

Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK)

– er en statlig forvaltningsbedrift underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). GIEK fremmer norsk eksport gjennom å stille garantier på vegne av staten. Garantiene hjelper utenlandske kjøpere med finansiering, reduserer risikoen for norske eksportører og utenlandske kjøpere, og gir norske bedrifter like konkurransevilkår i utlandet. Norske statlige garantier betyr høy grad av sikkerhet for både eksportører og banker.

Garantiene er tilpasset norske eksportbedrifters og utenlandske kjøperes behov, og dekker politisk og kommersiell risiko på lån utstedt av private eller offentlige finansinstitusjoner. Garantiene stilles der det leveres norske varer eller tjenesteytelser til utlandet, eller der en transaksjon på annet vis fremmer norsk verdiskaping. GIEK garanterer for eksport til land over hele verden.

GIEK er et supplement til det private bank- og finansmarkedet og skal resultatmessig gå i balanse over tid.

I tillegg til eksportgarantier forvalter GIEK to innenlandske garantiordninger for kraftkjøp og skipsbygging ved norske verft.

Kort om året 2016

De siste ti årene har GIEK bidratt til betydelig eksport til offshore-teknologi. GIEKs garantier har inngått i større finansieringspakker sammen med andre garantiinstitutter, banker og finansinstitusjoner. I 2016 har oppfølgingen av GIEKs portefølje med garantier til offshore vært krevende. Nedgangen i oljeindustrien har svekket rederiers og andre lånekunders evne til å betjene gjeld som GIEK har garantert for. Gjennom året har GIEK deltatt med banker i flere restruktureringssaker og fulgt opp utestående garantier med berørte selskaper.

Samtidig er det etterspørsel etter garantier til bygging av skip ved norske verft, blant fastlandsnæringer og leverandører til oljeindustrien som er inne i en omstilling. GIEK vil fortsette å være en stabil og kompetent støttespiller for alle eksportnæringer og arbeide for nye norske eksportsuksesser.

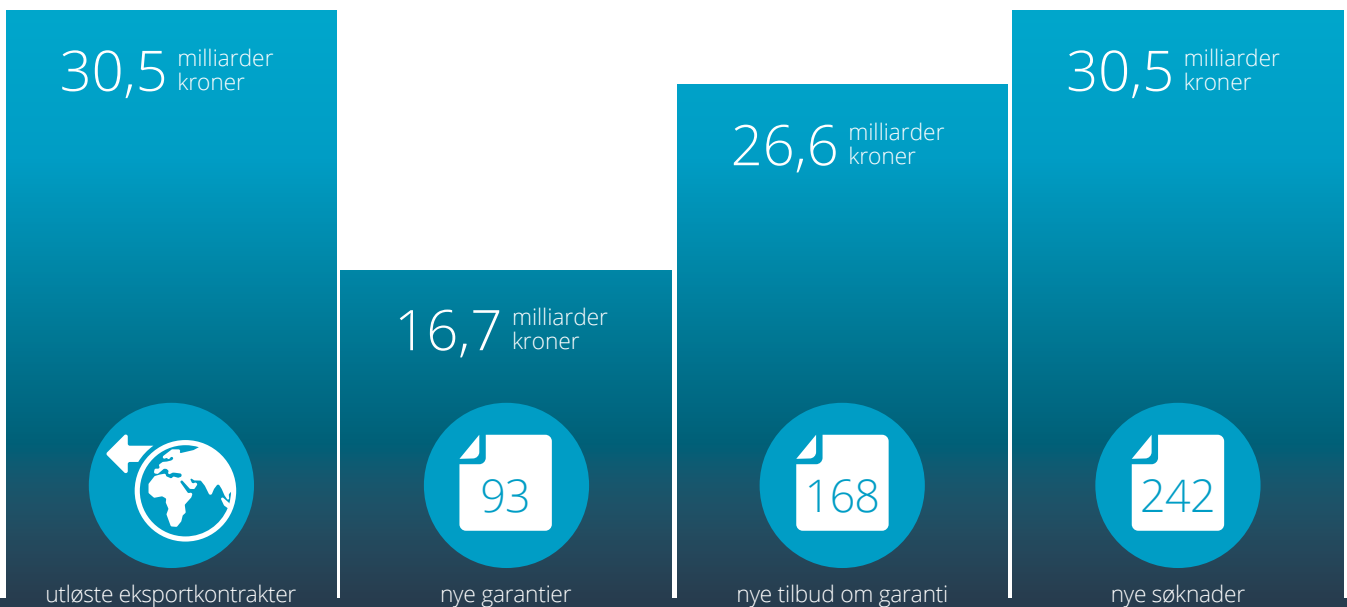
Årsrapporten skal forklare de ulike garantiordningene og GIEKs måloppnåelse i 2016.

GIEK avgir ett administrasjonsregnskapet for økonomien i GIEKs driftsorganisasjon og ett regnskap for garantiordningene (fondsregnskapet) som viser inntekter og kostnader i de ulike garantiordningene.

Regnskapet for garantiordningene presenteres samlet og avlegges i henhold til regnskapsloven så langt det passer. Styrets årsberetning til garantiordningenes årsregnskap (del 6.2.1) skrives i henhold til regnskapsloven.

 84,2 milliarder kroner i olje- og gassnæringene

419 løpende garantier per 31.12.2016

GIEK har garantert for eksport til 28 land i 2016

1,5 milliarder kroner i garantiinntekter i 2016

3,2 milliarder kroner er utbetalt under garantiordningene i 2016

7,8 milliarder kroner i regnskapsførte tapsavsetninger og nedskrivninger, en økning på 1,8 milliarder fra 2015

533 millioner kroner i regnskapsmessig underskudd i 2016

GIEK var 96 ansatte med administrasjonskostnader på 173,9 millioner kroner i 2016.

Innhold

Administrerende direktørs forord	6
I. Oppsummering fra Styret	8
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	12
II.1. Virksomheten og samfunnsoppdraget	13
II.2. Garantier og ordninger	16
II.3. Organisasjonen	22
III. Årets aktiviteter og resultater	26
III.1. Mål 1: Bidra til eksportkontrakter ved å gi et konkurransedyktig eksportgarantitilbud og være et supplement til markedet	34
III.2. Mål 2: Medvirke til at byggelån oppnås på forretningsmessige vilkår	35
III.3. Mål 3: Medvirke til at langsiktige kraftavtaler inngås på forretningsmessige vilkår	36
III.4. Mål 4: GIEK skal oppfylle kravet om at den enkelte ordning skal gå i balanse på lang sikt inkludert eventuelle tapsfond	36
III.5. Oppfølging av risiko	42
III.6. Samarbeid med Eksportkreditt Norge AS og Innovasjon Norge	42
III.7. Antikorrupsjon	42
III.8. Små og mellomstore bedrifter	43
III.9. Norsk interesse	43
III.10. Beredskapsordningen for varekrigsforsikring (BSV)	43
IV. Styring og kontroll i virksomheten	44
IV.1. Internkontroll og risikostyring	43
IV.2. Personal	46
IV.3. Bærekraft (miljø- og menneskerettighetsvurdering)	49
IV.4. Samfunnsikkerhet og beredskap	49
V. Vurdering av fremtidsutsikter	50
V.1. Markedsutsikter	51
V.2. GIEKs arbeid, satsinger og prioriteringer	52
VI. Årsregnskap	54
VI.1. Administrasjonsregnskap	56
VI.2. Garantiordningenes regnskap (fondsregnskap)	70
VII. Ordforklaringer	102

Det er gledelig å se at verftene har funnet nye kunder i nye markeder som for eksempel cruisereederier. Som et ledd i omstillingen av norsk næringsliv registrerer vi også flere nye kontrakter for fastlandsbedrifter.

Administrerende direktørs forord

2016 har vært et arbeidskrevende år for organisasjonen. GIEK har brukt betydelige ressurser på dialog med våre kunder innen oljeservice. Vi har jobbet tett med bankene, eiere og andre kreditorer for å oppnå bærekraftige finansielle løsninger. GIEK har også bygget nye relasjoner med bedrifter, banker og andre statlige aktører for å utløse ny eksport. Det er gledelig å se at verftene har funnet nye kunder i nye markeder som for eksempel cruisereederier. Som et ledd i omstillingen av norsk næringsliv registrerer vi også flere nye kontrakter for fastlandsbedrifter.

Profesjonell forvaltning

GIEKs garantier utløser eksport. Det medfører at staten, sammen med bankene, tar en langsiktig finansiell risiko knyttet til kundenes forretningsdrift. Av GIEKs garanti-ansvar er 86 prosent overfor leverandørindustrien til olje og offshore, hvor det er overkapasitet, lav inntjening og høy gjeld.

Flere av GIEKs kunder har søkt GIEK og bankene om ytterligere avdragsutsettelse og lettelse i lånebetingelsene. GIEK har derfor brukt store ressurser på oppfølging av våre løpende garantier.

GIEKs mål i disse engasjementene er å redusere tapsrisikoen for staten og bidra til at rederienes kontrakter og arbeidsplasser bevares der det er mulig. Samtidig er det avgjørende for næringens langsiktige overlevelse at inntjeningen og konkurransekraften styrkes. GIEK er opptatt av å finne langsiktige løsninger på rederienes gjeldsbyrde, der alle parter i kapitalstrukturene må bidra.

I disse prosessene har GIEK de samme rettigheter og plikter som bankene. GIEK er i stor grad avhengig av at det er enighet mellom kreditorerne om hvordan en restrukturering skal håndteres. En følge av dette er at GIEK har måttet ta midlertidig eierskap i panteobjekter og selskaper for å sikre statens verdier.

Forhandlinger gjennom 2016 førte til flere større restruktureringer. Vi forventer at flere slike prosesser blir gjennomført i 2017.

Ny eksport

Utstedelsen av nye garantier i 2016 var med 16,7 milliarder kroner omtrent på nivå med 2015 (16,3 milliarder kroner). Av dette ble $\frac{3}{4}$ utstedt i andre halvår 2016 etter et svakt første halvår 2016, som fulgte et svakt andre halvår i 2015. Tilveksten av nye garantier nærmer seg tidligere nivåer i et lengre tidsperspektiv.

GIEK inngikk i 2016 en rammeavtale for lånegarantier på 6,2 milliarder kroner til oljeservice-konsernet Saipem. Avtalen tilrettelegger for leveranser av norske varer og tjenester til selskapet ut 2017.

GIEK bistår norske verft med å sikre nye byggekontrakter utenfor offshoreindustrien, som ferger, cruiseskip og servicefartøyer til vindmøller. GIEKs langsiktige lånegarantier til kjøpere av skip og skipsutstyr, sammen med våre garantier for byggelån til verftene, har vært effektive for å sikre verftene kontraktene.

Det er gode muligheter for norske produkter og norsk teknologi internasjonalt. GIEKs garantier kan være med på å åpne nye muligheter for underleverandører til oljeindustrien, som må omstille seg til nye markeder og kunder. Norske og internasjonale banker er gode og viktige samarbeidspartnere for GIEK. Sammen med bankene kan GIEK utløse flere og større eksportkontrakter. GIEK gjennomførte en serie med møter og opplæring av norske mellomstore forretningsbanker, med hovedvekt på finansieringsbehov og løsninger for eksportører innen fastlandsnæringer.

Næringslivet er i stadig omstilling, derfor må også GIEKs produkter stadig tilpasses eksport fra nye bedrifter, næringer og til nye markeder. GIEK har i 2016 arbeidet med utviklingen av en ny garanti for produksjonslån til norske eksportører for finansiering av produksjonskostnader knyttet til eksportkontrakter over 50 millioner kroner.

GIEK har et samfunnsansvar og vurdering av korrupsjonsrisiko, miljøstandarder og sosiale rettigheter er viktige kriterier i behandlingen av garantisøknader.

GIEK i 2016 og fremover

Fra eksportører, kjøpere og banker har GIEK fått gode og konstruktive tilbakemeldinger gjennom året. Mange påpeker at kontraktene blir større, og faller raskere på plass, når GIEK bidrar.

I 2016 har GIEK innført et nytt intranett for å styrke vår interne samhandling og informasjonsdeling. Samtidig har organisasjonen arbeidet med nye nettsider som lanseres i mars 2017, og som skal tilby nye digitale løsninger, mer brukervennelige søknadsprosesser og økt kundevennlighet.

I 2016 ble et to-årig lederprogram, for økt profesjonalisering av lederrollen og bedre målstyring i organisasjonen, fullført. Vi fortsetter å utvikle organisasjonen med vekt på kompetansebygging for å håndtere et krevende marked og støtte nye norske eksportører i nye markeder.

GIEK inngår i et globalt nettverk av garantiinstitutter og holder oss gjennom det oppdatert på andre lands ordninger. Berneunionen organiserer offentlige garantiinstitutter og private kredittforsikrere fra 80 land, og er en viktig arena for erfaringsutveksling og sikring av like vilkår. GIEK organiserte i 2016 et Berneunion-seminar om risikoklassifisering av kjøpere og prising av langsiktige eksportgarantier. Dette er viktige premisser for hva GIEK har anledning til å tilby norske eksportører, kjøpere og banker.

GIEK vil fortsette å styrke vårt samarbeid med banker, Eksportkreditt Norge, Innovasjon Norge og andre aktører som er viktig for norsk eksport. Slik når vi frem til nye kunder, synliggjør mangfoldet av roller og tjenester, og øker vår samlede effektivitet. Spesielt samarbeidet med banker har høy prioritet, gitt bankenes sentrale rolle i eksporttransaksjoner og deres bedrifts- og lokalkunnskap.

Wenche Nistad
administrerende direktør

1

I. Oppsummering fra Styret

Nye garantier fra GIEK utløste eksportkontrakter for 30,5 milliarder kroner i 2016. Kontraktene har bidratt til å opprettholde og skape arbeidsplasser og vekst. Tilbakemeldinger fra eksportnæringen viser at $\frac{2}{3}$ av denne eksporten trolig ikke ville funnet sted, eller blitt vesentlig forsinket, uten de virkemidler som GIEK tilbyr. Samtidig er dette 14,3 milliarder kroner mindre enn i 2015, og reflekterer et krevende år for viktige næringer, for GIEK og norsk økonomi.

Gjeldsbetjeningsevnen for mange av GIEKs garanti-kunder innen offshore har vært vedvarende svak. GIEK har sammen med banker deltatt i flere restruktureringssaker i olje- og offshore-næringene. Dette arbeidet skal ikke medføre usaklig forskjellsbehandling og GIEK vektlegger å finne gode langsiktige og industrielle løsninger sammen med næringen og andre finansieringsinstitusjoner. GIEKs rolle er samtidig å ivareta statens interesser ved å forebygge og redusere tap som følge av restruktureringene.

Fremme ny eksport

Styret er opptatt av at GIEK er tilpasningsdyktig og kan bidra til eksport fra et større antall næringer, og samtidig bidrar til restruktureringen av en norsk maritimindustri i omstilling.

De maritime klyngene er viktige kompetansesentre og store eksportører, selv om aktiviteten har falt. Det er fortsatt lønnsomme prosjekter hos leverandørene til olje og gass, en næring som utgjør 84,2 milliarder kroner av GIEKs utestående ansvar ved utgangen av 2016.

I 2016 har GIEK stilt nye garantier for flere typer skip enn tidligere, som cruiseskip. Det er positivt at norske verft har nye kunder utenfor offshore-næringen, og at verftsindustrien og bankene fortsatt ser på GIEK som en viktig partner.

Styret ser at det er en utvikling innen fornybar energi, selv om GIEK har utstedt få nye garantier innen fornybar energi i 2016. Styret mener GIEK kan bygge på erfaring fra tidligere prosjekter for å støtte næringen fremover.

GIEK skal være tilgjengelig for alle næringer og styret vektlegger arbeidet med nye garantiløsninger for å nå flere eksportbedrifter. GIEK lanserte tidlig i 2017 en ny garanti for produksjonslån, som gir eksportbedrifter bedre tilgang til finansiering i produksjonstiden ved å avlaste bankenes eksponering. Styret håper produktet vil bidra til at norske eksportører kan påta seg flere kontrakter.

I. Oppsummering fra styret

Ansvarlig forvalter av statens verdier

Utestående ansvar knyttet til offshore (olje og gass) utgjorde ved årsslutt 86 prosent av GIEKs garantiportefølje målt i norske kroner. I antall står næringen for 237 av 419 garantier.

Styret har samarbeidet tett med administrasjonen i konkrete restruktureringssaker i 2016. Styret er opptatt av at refinansieringer og nye engasjementer skjer på bakgrunn av et realistisk markedssyn. GIEK utarbeider egne nøkterne analyser for de ulike fartøyssegmentene. Styret forventer at den vanskelige markedssituasjonen for offshorerederiene vedvarer utover 2017, som følger av lav oljepris og overkapasitet. Styret er forberedt på ytterligere arbeid med restruktureringssaker fremover.

GIEK, som en statlig etat, skal være en åpen, forutsigbar og profesjonell aktør. Styret og GIEK vektlegger et tett og godt samarbeid med både eiere, banker og øvrige kapitalmarkedsaktører, og etterstreber industrielle løsninger. I restruktureringssaker vurderes derfor løsningsforslag ut fra GIEKs markedssyn, bedriftenes analyser og dialogen i kreditorfellesskapet. Der GIEK er største kreditor har styret akseptert at vi har et tilsvarende ansvar for å sikre fremdrift i forhandlingene og gode totalløsninger.

I restruktureringene kan GIEK også måtte konvertere garantier og fordringer til egenkapital, aksjer eller bli eier av fartøy og andre aktiva. På lik linje med bankene vurderes eierskap i kortere perioder for å sikre verdier, kontraktsbase og eventuelt drift der dette ansees som økonomisk forsvarlig.

Styret fremhever viktigheten av god virksomhetsstyring og compliance, og stiller krav til arbeid med antikorrupsjon og bærekraft og miljø i garantisakene.

Resultater og ressursbruk

Ved utgangen av 2016 var utestående garantiansvar på 98,0 milliarder kroner fordelt på 419 løpende garantier. Det ble utstedt 93 nye garantier for 16,7 milliarder kroner, og gitt 168 tilbud om garanti for 26,6 milliarder kroner.

Garantiinntekter utgjør 1,5 milliarder kroner av totale inntekter på 1,6 milliarder kroner, mot totale inntekter på 1,7 milliarder kroner i 2015.

GIEKs administrasjonskostnader i 2016 var på 173,9 millioner kroner mot 158,6 millioner kroner i 2015. Etter styrets oppfatning drives GIEK effektivt. For 2016 har det særlig vært brukt tid og ressurser på restruktureringssaker, saker under særlig overvåkning eller saker i mislighold. Dette bidrar til å minimere statens tap på løpende garantier, og er dermed samfunnsøkonomisk riktig og nødvendig.

Regnskapsførte tapsavsetninger og nedskrivninger var ved utgangen av 2016 på 7,8 milliarder kroner, en økning på 1,8 milliarder kroner fra 2015. Dette påvirket resultatet negativt.

Resultatet for garantiordningene viser et samlet regnskapsmessig underskudd på 533 millioner kroner mot et overskudd på 121 millioner kroner i 2015. Tapet dekkes av tidligere års overskudd og GIEK har god likviditet. Tapsavsetninger og nedskrivninger dekker etter styrets vurdering fremtidige forventede tap, men det er alltid usikkerhet knyttet til fremtidige tap. Ved inngangen til 2017 er det svært begrenset hvor mye av tapsavsetningene som er konstatert som tap. GIEK har opparbeidet kapital for innfrielse av garantiforpliktelser. Det er fortsatt styrets vurdering at ordningene vil gå i balanse over tid. Styret mener GIEKs internkontroll er tilfredsstillende.

Styret er tilfreds med hvordan GIEK har håndtert arbeid med vanskelige saker, hvor GIEK har solid kompetanse. Samtidig er det økt oppmerksomhet for å nå nye næringer, bedrifter, banker og andre samarbeidspartnere. Dette viser at organisasjonsmodellen, innført i 2014, er hensiktsmessig.

Måloppnåelse

Analyseselskapet Menon Business Economics har gjennomført en kundeundersøkelse for GIEK og deretter en ringvirkingsanalyse¹. Denne viser at GIEKs bidrag til eksport har ført til en økning i sysselsettingen på over 13 000 personer og verdiskaping for 14,7 milliarder kroner. Videre rapporterer Menon at GIEK i 2016 bidro til økt eksport for 27 milliarder kroner, se omtale i del 3.

Styret anser at GIEK oppfylte formålet om å fremme norsk eksport og investeringer i utlandet i 2016. Styret er tilfreds med GIEKs arbeid og oppnåelse av mål og prioriteringer i Nærings- og fiskeridepartementets tildelingsbrev for 2016. Målene angis i del 2.1 under og omtales videre under del 3 Årets aktiviteter og resultater.

Styret takker organisasjonen for engasjement og godt arbeid i året som gikk.

Oslo, 9. mars 2017

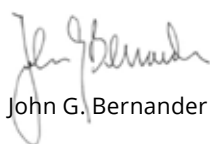
Karin Bing Orgland
(styreleder)

Torfinn Kildal
(nestleder)

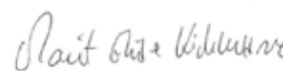
Arve Bakke

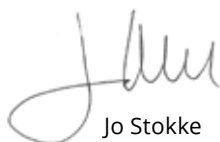
John G. Bernander

Nina Udnes Tronstad

Marit E. Kirkhusmo

Jo Stokke

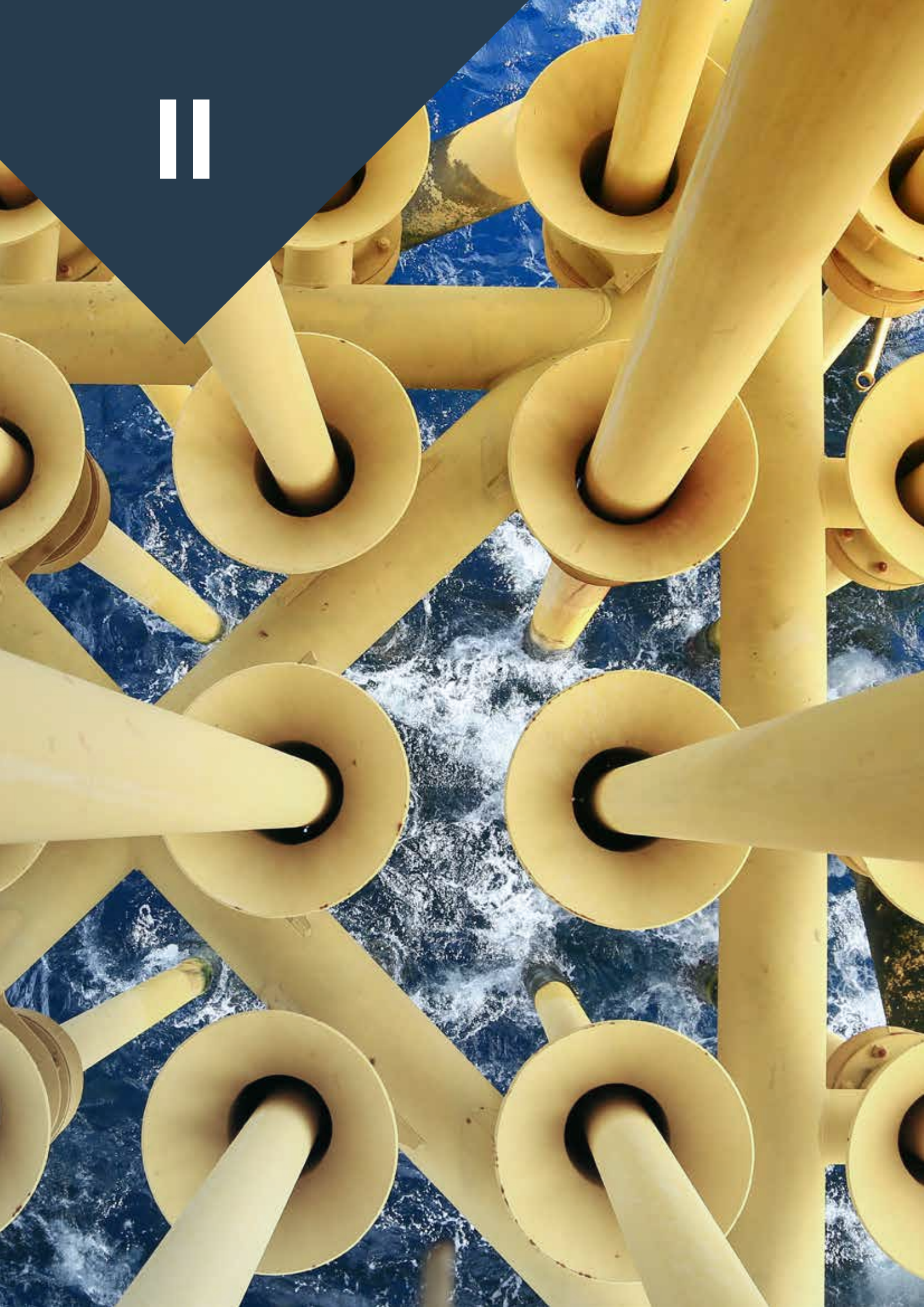

Wenche Nistad
(adm. dir.)

¹ Menon-publikasjon nr. 17/2017: GIEK sine ringvirkninger. Hvor stor effekt har GIEK på sysselsetting og verdiskaping i 2016?

||

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) er en forvaltningsbedrift underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). GIEKs formål er å fremme norsk eksport og investeringer gjennom å stille langsiktige garantier på vegne av den norske stat. Formålet skal nås samtidig som GIEK drives under forutsetning av å gå i balanse på lang sikt.

II.1. Virksomheten og samfunnsoppdraget

GIEK inngår i regjeringens arbeid for å sikre konkurransekraft for norske arbeidsplasser og bidrar til Nærings- og fiskeridepartementets mål om størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, innenfor bærekraftige rammer, herunder særlig målet om bedrifter som lykkes i internasjonale markeder. Stabile, forutsigbare og konkurranse-dyktige finansieringsvilkår kan ha stor betydning for om norske bedrifter vinner kontrakter eller ikke.

GIEKs rammer for 2016 ble vedtatt i Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2016 og vedtatt 11. desember 2015, jf. Prop. 1 S (2015–2016) NFD og Innst. 8 S (2015–2016). Tildelingsbrevet fastsetter mål, prioriteringer og resultatkrav for GIEK i 2016. Brevet gir også enkelte faglige føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse i 2016, men gir ikke en uttømmende oversikt over etatens oppgaver. GIEKs myndighet og ansvar framgår av Hovedinstruks for styringen av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK), fastsatt 11. desember 2015.

GIEKs mål for 2016

- GIEK skal bidra til eksportkontrakter ved å gi et konkurransedyktig eksportgarantitilbud og være et supplement til markedet.
- GIEK skal medvirke til at byggelån oppnås på forretningsmessige vilkår.
- GIEK skal medvirke til at langsiktige kraftavtaler kan inngås på forretningsmessige vilkår.
- GIEK skal oppfylle kravet om at den enkelte ordning skal gå i balanse på lang sikt inkludert eventuelle tapsfond.

For å nå målene har GIEK i strategiplanen for 2017–2020 satt visjonen om at vi skal bidra til eksport fra hele Norge til hele verden. Strategiplanen bygger videre på resultatkjeden som er utarbeidet med NFD og fra 2017 gjengitt i tildelingsbrevet.

Figur 1. GIEKs resultatkjede

Figur 1 viser sammenhengen mellom innsatsfaktorer, aktiviteter, produkter/tjenester og effekter for samfunnet og brukerne.

Samfunnseffekt

I 2016 har Menon Business Economics på oppdrag fra GIEK og Eksportkreditt Norge målt addisjonalitet² og gjort en ringvirkingsanalyse av oppdragsgiverens samlede eksportfinansieringstilbud. Ringvirkingsanalysen gir et øyeblikksbilde av GIEKs bidrag til eksport og viser et samlet sysselsettingsbidrag på 13 000 personer og et samlet bidrag til verdiskapingen på 14,7 milliarder kroner. Funnene er omtalt i del 3 Årets aktiviteter og resultater.

Samarbeid

GIEK samarbeider særlig tett med Eksportkreditt Norge AS og garanterer for om lag 74 prosent av Eksportkreditt Norges lån. Det er viktig både for eksportørene og kjøperne i utlandet at statlig eksportfinansiering er konkurransedyktig og brukervennlig. Ofte ønsker kjøperne av norske varer en statlig garanti (fra GIEK) for et statlig lån (fra

Eksportkreditt Norge). Begge organisasjonene arbeider med forenkling og samkjøring av søknadsprosessen ut mot kundene, og i den interne saksbehandlingen. Begge fatter selvstendige beslutninger i enkeltsaker.

I 2016 har GIEK og Eksportkreditt Norge utvidet samarbeidet med GIEK kredittforsikring AS og Innovasjon Norge for å styrke informasjonen om hverandre og henvise eksportører hyppigere seg i mellom ved behov. Sammen har organisasjonene reist rundt i landet og møtt rundt 80 bedrifter for å presentere et samlet tilbud og lytte til bedriftenes behov. De står også som vertskap for Eksportkonferansen (se boks).

² Det er målt felles for GIEK og Eksportkreditt Norge. I beregningene av addisjonalitet og ringvirkinger er det derfor grunn til å tro at Eksportkreditt står for noe av GIEKs beregnede addisjonalitet.

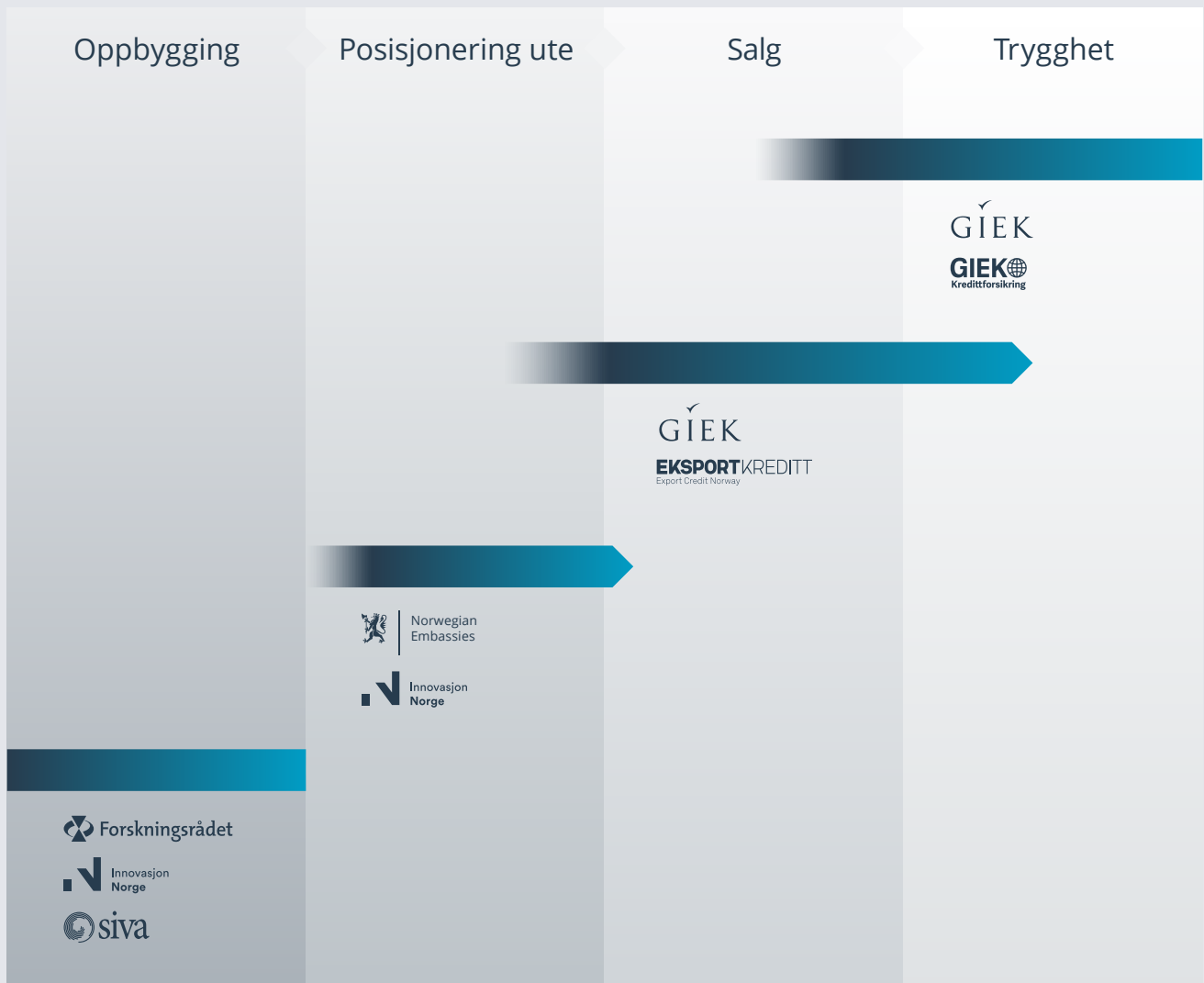
EKSPORT KONFERANSEN

Eksportprisen er en årlig konkurranse blant norske eksportbedrifter. Prisen deles ut på Eksportkonferansen, som organiseres av GIEK, GIEK Kredittforsikring AS og Eksportkreditt Norge AS. I 2017 er også Innovasjon Norge med som arrangør. Prisen bidrar til å synliggjøre eksportens betydning for Norge og løfte frem bedrifter som har lyktes i å bygge verdier og sysselsetting hjemme ved å satse ute. I 2016 ble prisen vunnet av StormGeo.

EKSPORT PRISEN

Figur 2. Det statlige apparatet for eksportstøtte

Figur 2 viser GIEKs posisjon i sammenheng med andre statlige virksomheter for eksportstøtte: Eksportkreditt Norge, Innovasjon Norge og GIEK Kredittforsikring. Mens andre virksomheter hjelper eksportører med oppbygging og posisjonering, er GIEKs rolle å utløse konkrete kontrakter ved å garantere for finansiering, betaling eller leveranse. GIEK samarbeider dessuten med utenriksstasjonene lokalisert i viktige eksportmarkeder. Dette bildet er i endring ettersom organisasjonene utvider sine tilbud til eksportørene og styrker sin innbyrdes koordinering.

II.2. Garantier og ordninger

GIEK tilbyr garantiløsninger for å fremme norsk eksport. De forskjellige garantiløsningene reduserer risiko for kjøper, eksportør eller finansinstitusjon avhengig av garantiprodukt. Garantiene utstedes under en av GIEKs fire garantiordninger. Nedenfor gis det en oversikt over garantiløsninger og garantiordningene.

Garantiløsninger

GIEKs garantier reduserer risikoen for eksportør, kjøper eller deres banker i forbindelse med en eksporttransaksjon. Med lavere risiko får partene sterkere incitament til å inngå kontrakt. Slik øker garantiene eksportørens konkurransekraft.

Garantiene er tilpasset norske eksportbedrifters og utenlandske kjøperes behov, og er et supplement til det private finansmarkedet.

GIEK skal gi et konkurransedyktig tilbud sammenliknet med utenlandske garantiinstitutter. De fleste land som har kapitalvareeksport av noe omfang tilbyr offentlige garantier som avlaster eksportørens og finansinstitusjoners risiko ved langsiktige eksportkreditter. GIEK garanterer for eksport til land over hele verden.

GIEK kan avlaste både kommersiell og politisk risiko. Med kommersiell risiko menes risiko forbundet med at privat kjøper kan gå konkurs eller av andre grunner ikke betaler. Med politisk risiko menes risiko forbundet med at offentlig kjøper enten ikke vil betale, eller at krig, ekspropriasjon eller andre handlinger fra offentlige myndigheter hindrer betaling. Investeringsgarantier dekker bare politisk risiko. GIEK har taushetsplikt om søknader, tilbud om garanti og utviklingen i utstedte garantier. Utstedte garantier publiseres på giek.no.

Garantien innebærer at staten, ved GIEK, bærer risikoen i et lån eller annen finansiell transaksjon. GIEKs hovedformål er å utstede garantier som fremmer eksport. Garantiene regnes i norske kroner.

De vanligste garantitypene GIEK utsteder er:

Långivergaranti gis til kjøpers långiver i forbindelse med eksportkontrakter.

Rembursgaranti sikrer pengeoverføringen mellom kjøpers og eksportørs bank.

Byggelånsgaranti sikrer lån til norsk verft ved bygging av nye skip.

Bondgaranti sikrer den utenlandske kjøperen mot tap dersom den norske eksportøren ikke overholder sitt tilbud, forskuddsbetalingen er tapt eller eksportøren ikke gjennomfører leveransen. Å stille slike garantier er ofte nødvendig for at eksportkontrakten kan inngås. GIEK kan også sikre eksportøren mot uberettiget trekk på stilte bondgarantier.

Leverandørkredittgaranti sikrer at eksportøren får betaling ved kredittsalg til en utenlandsk kjøper.

Kontraktsgaranti sikrer at eksportøren ikke lider et tap i produksjonsperioden som følge av at utenlandsk kjøper ikke oppfyller kontrakten.

Investeringsgaranti sikrer investor mot tap i land med høy politisk risiko.

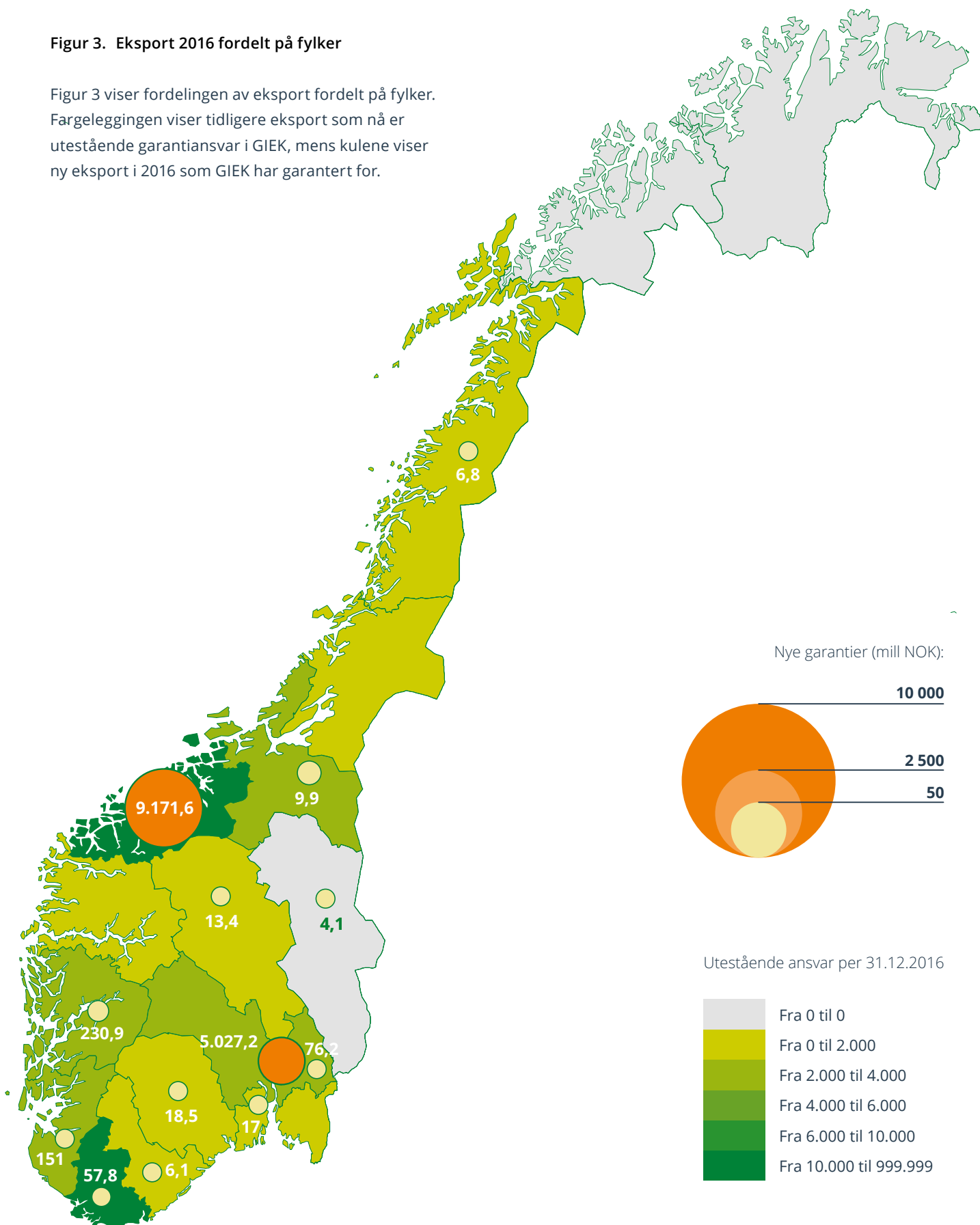
Kraftgaranti garanterer betaling i forbindelse med større kontrakter for kjøp eller salg av kraft.

Anbudsgaranti dekker utlegg i tilknytning til et anbud dersom foretaket ikke får oppdraget på et bistandsfinansiert prosjekt.

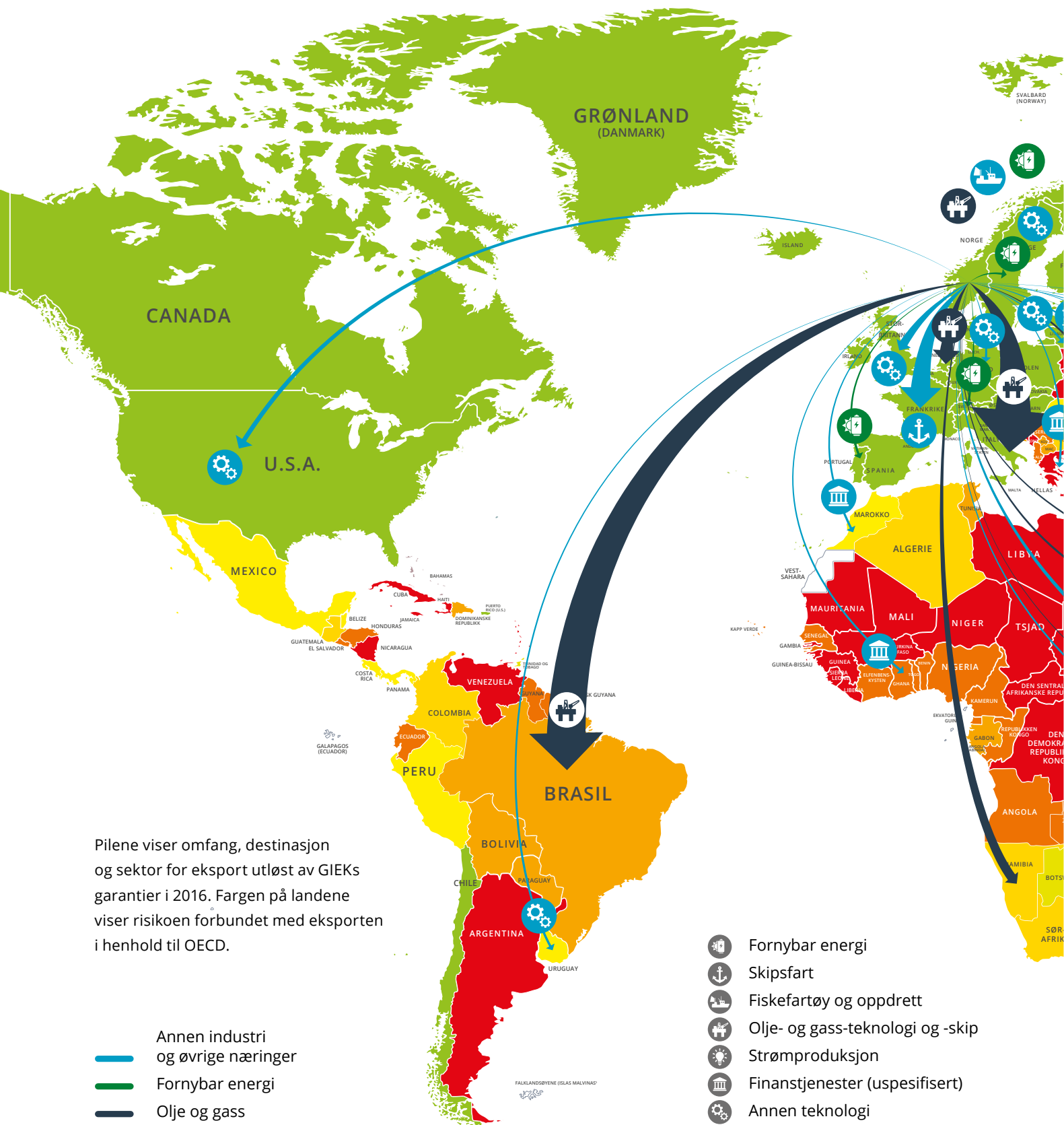

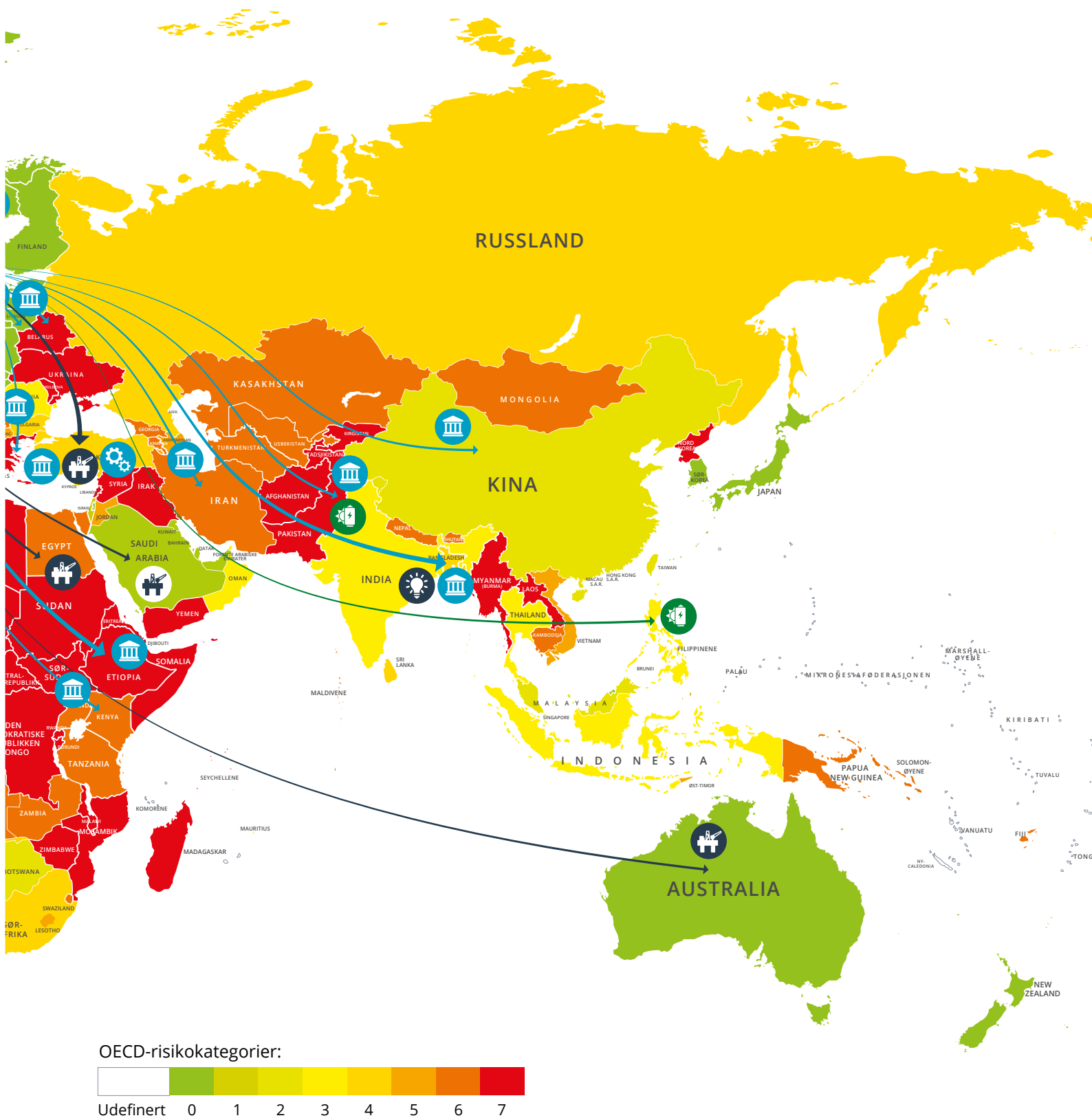
Figur 3. Eksport 2016 fordelt på fylker

Figur 3 viser fordelingen av eksport fordelt på fylker. Fargeleggingen viser tidligere eksport som nå er utestående garantiansvar i GIEK, mens kulene viser ny eksport i 2016 som GIEK har garantert for.

Garantier og risiko i 2016

Garanti for produksjonslån

Fra 2017 kan GIEK gi garantier til norske eksportører som trenger finansiering av produksjonskostnader knyttet til en spesifikk eksportkontrakt som har en verdi over 50 millioner kroner.

GIEK avlaster en banks kreditt til norsk eksportør og garantien kan dekke opptil 50 prosent av lånets verdi. Det forutsettes at lånet finansierer gjennomføringen av konkrete eksportkontrakter.

For produksjonslånsgaranti tar GIEK samme premie som bankens risikopremie og like vilkår i de sikkerheter banken tar. Det kreves også at oppgjør av eksportkontrakten skal være sikret.

Garantiordningene

Garantiene utstedes innenfor én av fire rammer fra Nærings- og fiskeridepartementet: Alminnelig garantiordning, U-landsordningen, Byggelånsgarantiordningen eller Kraftgarantiordningen. Hver ordning har et klart definert formål med egne regelverk og en øvre ramme for totalbeløpet av alle garantiene under ordningen. Hver enkelt ordning skal gå i balanse på lang sikt, se del 3.4.

Ordningene skal fremme norsk eksport (unntatt Kraft- og Byggelånsgarantiordningene) og er underlagt norske lover og regler og internasjonale avtaler. GIEK forvalter i tillegg en utviklingspolitisk anbudsgarantiordning på vegne av Norfund.

Alminnelig garantiordning utgjør 97,2 prosent av samlet utestående ansvar på 98,0 milliarder kroner, jf. tabell 4 og 5 i del 3. Samlet nytt utestående ansvar i løpet av året viser en økning i nye garantier på 16,7 prosent. Tapsavsetninger og nedskrivninger i prosent av samlet utestående ansvar og fordringer er 7,8 prosent ved årsslutt.

Tabell 1. Utnyttelse av GIEKS garantirammer

	Garantiramme (1000 kr)	Bundet under rammen* (1000 kr)	Utnyttelses- grad
Alminnelig garantiordning			
2014	145 000 000	127 389 927	88 %
2015	145 000 000	121 375 730	84 %
2016	145 000 000	112 611 102	78 %
U-landsordningen			
2014	3 150 000	476 846	15 %
2015	3 150 000	2 414 600	77 %
2016	3 150 000	1 982 227	63 %
Byggelånsgarantiordningen			
2014	5 000 000	2 014 337	40 %
2015	5 000 000	769 780	15 %
2016	5 000 000	2 983 954	60 %
Kraftgarantiordningen			
2014	20 000 000	-	-
2015	20 000 000	-	-
2016	20 000 000	-	-

* Bundet under rammen er summen av utestående ansvar og tilbud, inkludert reforsikring av GIEK Kredittforsikring AS, jf. tabell 4 Hovedtall for alle ordninger i 2016.

Alminnelig garantiordning er GIEKs største og mest brukte garantiordning. Långivergaranti er den viktigste typen garanti som utstedes under ordningen, men de fleste andre typer garantier kan gis under denne ordningen. Formålet med ordningen er å fremme norsk eksport og investeringer innen alle bransjer.

U-landsordningen kan benyttes dersom eksporten er utviklingsfremmende for et fattig land, og transaksjonen inneholder høy risiko for den Alminnelige garantiordningen. Ordningen har en ramme på 3,15 milliarder kroner, men skiller seg ut fra de andre ordningene ved at rammen til enhver tid tilsvarer syv ganger grunnfondet. Det søkes ikke på garanti under ordningen, men GIEK avgjør om en garanti utstedes under Alminnelig garantiordning eller U-landsordningen. De fleste typer garantier kan utstedes under denne ordningen.

Byggelånsgarantiordningen bidrar til å sikre banklån til skipsbygging ved norske verft i byggeperioden. Det er ikke et krav om at skipet skal eksporteres. Kun byggelånsgaranti kan utstedes under ordningen.

Kraftgarantiordningen skal bidra til å gi norsk industri langsiktige kraftkjøpsavtaler. Kun kraftgaranti kan utstedes under ordningen. Ingen slike garantier er utstedt siden ordningen ble opprettet. Kraftgarantiordningen kan indirekte bidra til at industrien oppnår gunstige kraftavtaler i markedet. Flere langsiktige kraftavtaler vil dessuten måtte fornyes mot slutten av dette tiåret, og vil kunne gi etterspørsel til garantier under ordningen.

Anbudsgarantiordningen gir en norsk leverandør refusjon for utlegg i forbindelse med anbud på bistandsprosjekter i utviklingsland. Ordningen forvaltes på vegne av Norfund. I tillegg administrerer GIEK noen eldre garantiordninger som er under avvikling.

GIEK er sekretariat for Beredskapsordningen for Statlig Varekrigsforsikring (BSV). Det utarbeides egne rapporter om anbudsgarantiordningen og BSV til henholdsvis Norfund og NFD.

Tabell 2. Næringsfordeling av utestående ansvar

NFD Næringsgruppe	NFDs Produktgruppe	Utestående ansvar 2015	Utestående ansvar 2016
Annen industri og øvrige næringer	Annet	6 135	5 423
	Skip og skipsutstyr	4 350	6 313
Fornybar energi	Annet	2 415	2 070
	Skip og skipsutstyr	101	28
Olje og gass	Annet	17 069	17 643
	Skip og skipsutstyr	70 093	66 541
Total		100 165	98 018

Tabell 2 viser GIEKs utestående ansvar i 2015 mot 2016. Disse næringsgrupperingene ble innført i 2015, men fordelingen på næringer av samlet utestående ansvar har vært tilnærmet uendret de tre siste årene. Mer om næringsfordelingen følger under del 3.

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

II.3. Organisasjonen

GIEK er ledet av et styre oppnevnt av NFD og de ansatte. Styret består av Karin Bing Orgland (styreleder), Torfinn Kildal (nestleder), Arve Bakke, John G. Bernander, Marit E. Kirkhusmo, Jo Stokke og Nina Udnes Tronstad. Med virkning fra 1. november 2016 har Maria Borch Helsingreen gått ut av styret. Morten Calfeldt er observatør.

GIEKs organisasjon søker fortløpende å være tilpasset eksportindustriens behov. Dagens organisasjon har som hensikt å gi en bred kontaktflate ut mot banker, nye næringer og markeder.

Det er tre garantiavdelinger med ansvar for henholdsvis energi og industri (fastlandsnæringer), offshore, samt shipping, verft og offshoreprosjekter.

Garantiavdelingene får bistand fra avdelingen Juridisk og forretningsstøtte som har ekspertise innen jus og bærekraft, kreditt og analyse. Avdelingen overtok ansvaret for IT og økonomi fra administrasjonsavdelingen, som ble avvirket i 2016.

Strategisk stab har ansvar for internasjonalt rammeverk, HR, kommunikasjon, departementskontakt, virksomhetsstyring og compliance, samt anskaffelser som ble flyttet fra administrasjonsavdelingen.

Ansvaret for virksomhetsstyring og compliance ligger i strategisk stab, men rapporterer direkte til administrerende direktør og styret.

Kreditsjefen har en selvstendig stilling og rapporterer direkte til administrerende direktør.

GIEKs administrasjon besto ved utgangen av 2016 av 92,4 årsverk, det inkluderer fast og midlertidige ansatte, men ikke ansatte i permisjon. Sykefraværet er stabilt lavt og var i 2016 på 2,6 prosent som er en nedgang fra foregående år hvor sykefraværet var på 3,3 prosent.

I 2016 ble det ansatt ni nye medarbeidere. Seks ansatte (6,6 prosent) sluttet i 2016, hvorav én etter endt engasjement. Det var 100 ansatte ved årsslutt (inkludert fire ansatte i permisjon).

II.3.1. Hovedtall fra administrasjonsregnskapet

GIEK forvalter en betydelig portefølje hvilket også reflekteres i lønnsutgifter.

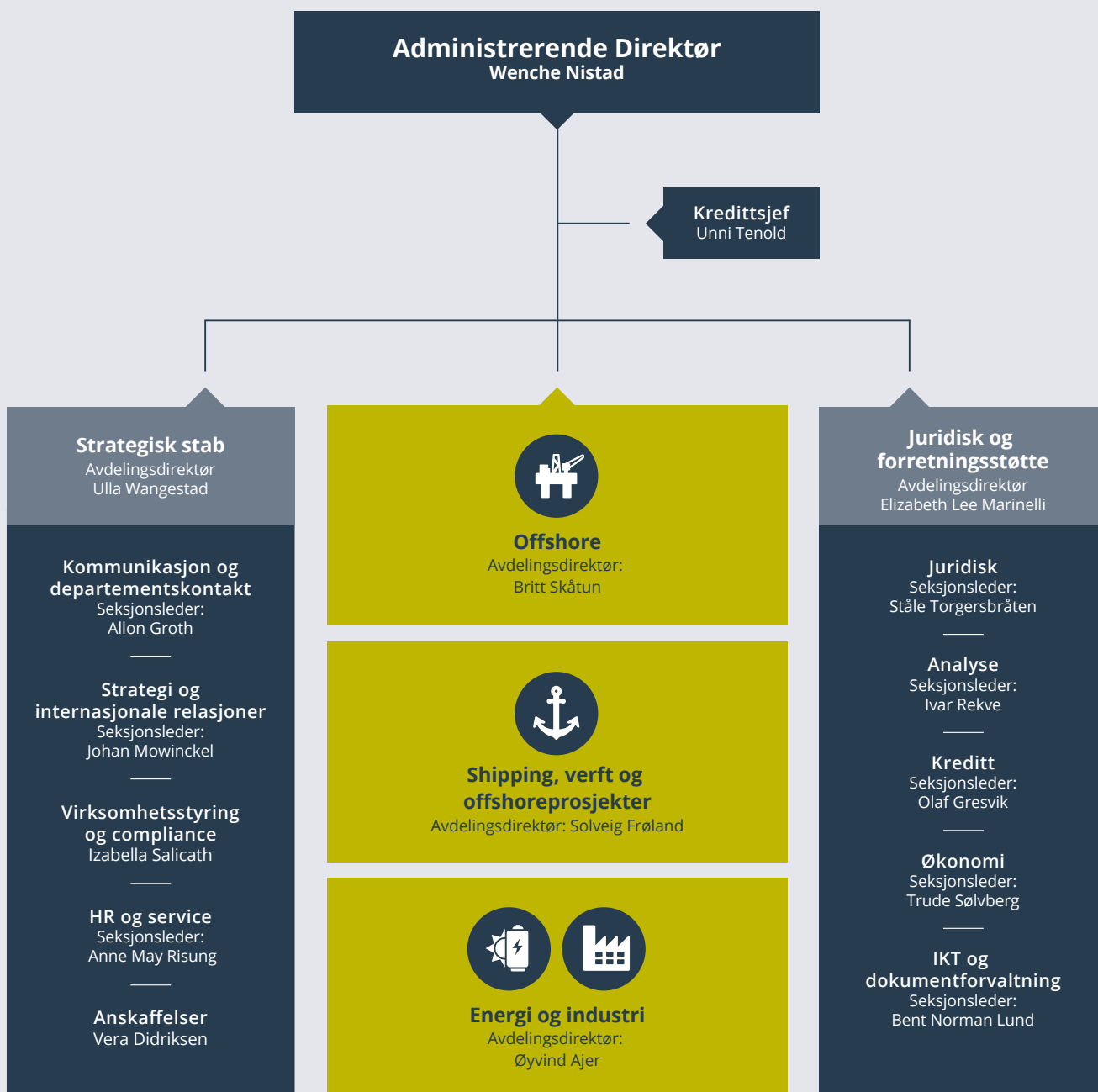
Tabell 3. Hovedtall fra administrasjonsregnskapet

GIEK forvalter en betydelig portefølje hvilket også reflekteres i lønnsutgifter.

År	Antall årsverk	Overslagsbevilgning	Adm. utg. i tusen	Utnyttelsesgrad	Lønn i tusen	Lønn i % av adm.	Lønnsutg. per årsverk	Adm. utg. per årsverk	Konsulent i tusen	Konsulent i % av adm. utg.	Adm. utg. per ny garanti	Adm. utg. per gjeldende tilbud
2014	80,9	154 600	147 472	95,4 %	65 583	44,5 %	810,7	1 822,9	20 793	14,1 %	905	1 621
2015	89,4	160 000	158 562	99,1 %	71 204	44,9 %	796,5	1 773,6	18 729	11,8 %	1 258	2 599
2016	92,4	174 000	173 875	99,9 %	81 014	46,6 %	876,8	1 881,8	14 247	8,2 %	1 870	1 890

Tabell 3 viser utvalgte nøkkeltall for GIEKs administrasjon, som administrasjonsutgifter i kroner og i prosent av overslagsbevilgning (utnyttelsesgrad) og lønnsandel. Se ytterligere omtale i del 3.4.3. og 6.1.

Figur 5. Organisasjonskart per 31.12.2016

Godt samarbeid sikret kontrakt til utviklingsland

Bergen Engines vant i 2015 en kontrakt med Abul Khair gruppen i Bangladesh. Garanti og lån fra GIEK og Eksportkreditt Norge på EUR 22 mill. til Abul Khair Steel & Power Ltd. var med på å sikre eksportkontrakten. GIEK garanterer overfor Eksportkreditt Norge AS for 90 prosent av lånet, og HSBC er medgarantist for de resterende 10 prosentene.

Bergen Engines har levert kraftløsninger til stasjonære anlegg siden 1950 og har etablert en solid base i den voksende nasjonen Bangladesh.

Lån og garanti finansierer kjøp av åtte gassmotorer og tilknyttede tjenester som går inn i byggingen av et 50 MW gasskraftverk i Chittagong. Gasskraftverket skal forsyne Abul Khair gruppens stålproduksjon med stabil elektrisitet og skal etter planen ferdigstilles i løpet av 2017.

Det er spennende å se at Bergen Engines sikret kontrakt fra et solid selskap i et utfordrende marked med hjelp av finansiering fra GIEK og Eksportkreditt Norge. GIEK er stolte av å bidra til at eksportører, gjennom statlig finansiering, kan utnytte mulighetene og vokse internasjonalt i nye markeder.

*Astrid Etienne,
senior kundeansvarlig i avdelingen Energi og Industri i GIEK.*

Bangladesh har et sårt behov for å øke kraftproduksjonen i landet, men vi opplever at det kan være vanskelig for kundene å skaffe finansiering. Garanti fra GIEK var en avgjørende del i denne handelen, og vårt gode samarbeid sikrer at vi kan fortsette med kraftleveranser til utviklingsland som Bangladesh.

*Jon Erik Røv,
Director of Sales & Services, Bergen Engines AS*

III. Årets aktiviteter og resultater

Nye garantier fra GIEK utløste eksportkontrakter for 30,5 milliarder kroner i 2016. Det er 14,3 milliarder kroner mindre enn i 2015, og reflekterer et vanskelig år for viktige næringer for GIEK og norsk økonomi. Ved utgangen av 2016 var utestående garantiansvar på 98,0 milliarder kroner fordelt på 419 løpende garantier, mot 100,2 milliarder kroner og 431 garantier i 2015, jf. tabell 4 og tabell 5.

Tabell 4. Hovedtall for alle ordninger i 2016

Garantiordning	Nye søknader	Gjeldende søknader	Nye tilbud om garanti	Gjeldende tilbud	Nytt garanti-ansvar	Utestående garanti-ansvar	Ubenyttet bond ramme	Bundet under rammen	Garanti-ramme
Alminnelig garantiordning	27 700 445	12 347 925	23 665 439	16 934 308	14 747 351	94 926 586	750 208	112 611 102	
Gammel alminnelig ordning (under avvikling)						54 613		54 613	
Reforsikring av GK under AGO						315 687		315 687	
Totalt bundet under rammen for AGO								112 981 402	145 000 000
Byggelånsgarantiordning	2 841 021	367 500	2 965 314	1 045 337	1 919 874	1 938 617		2 983 954	5 000 000
Kraftgarantiordning	-	-	-	-	-				20 000 000
U-landsordningen	-	171 130	-	1 199 899	43 228	782 328		1 982 227	3 150 000
Total	30 541 466	12 886 555	26 630 753	19 179 544	16 710 453	98 017 831	750 208	117 947 583	173 150 000

Tabell 5. Antall søknader, tilbud om garanti og garantiansvar i 2016

Antall	Nye søknader	Gjeldende søknader	Nye tilbud om garanti	Antall gjeldende tilbud	Nytt garanti-ansvar	Gjeldende garantier
Alminnelig garantiordning	221	76	148	81	79	394
Byggelånsgarantiordningen	21	2	20	7	13	12
Kraftgarantiordningen						
U-landsordningen		3		4	1	5
Gammel alm.						8
Gml. særordn.						
Total	242	81	168	92	93	419

III. Årets aktiviteter og resultater

Resultater av GIEKs aktiviteter i 2016

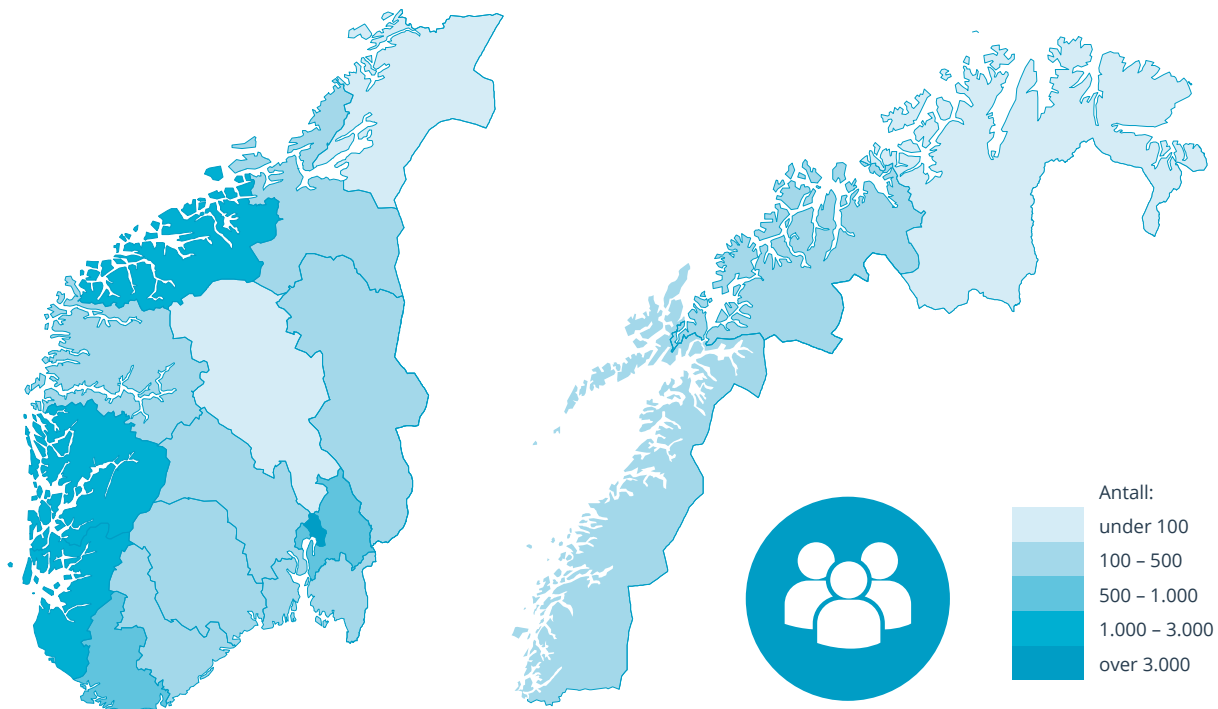
GIEKs nye garantier utstedt i 2016 har utløst eksportkontrakter for 30,5 milliarder kroner.

Analyseselskapet Menon Business Economic sin ringvirkingsanalyse gir et øyeblikksbilde av GIEKs bidrag til eksport, og samlet er det estimert at GIEK har bidratt til å realisere eksport for over 27 milliarder kroner og sysselsetting av 13 000 personer i eksportørbedrifter og underleverandører. Det er estimert et bidrag til verdiskapingen på 14,7 milliarder kroner.

Tabell 6. Addisjonell effekt på norsk næringsliv av GIEK sin virksomhet i 2016

	Direkte effekt	Indirekte effekt	Totalt
Økt eksport	27 mrd. kroner		
Sysselsetting	3 625	9 550	13 175
Verdiskaping	4,2 mrd. kroner	10,5 mrd. kroner	14,7 mrd. kroner

Figur 6. Sysselsettingseffekter av GIEK i 2016 fordelt på fylkesnivå

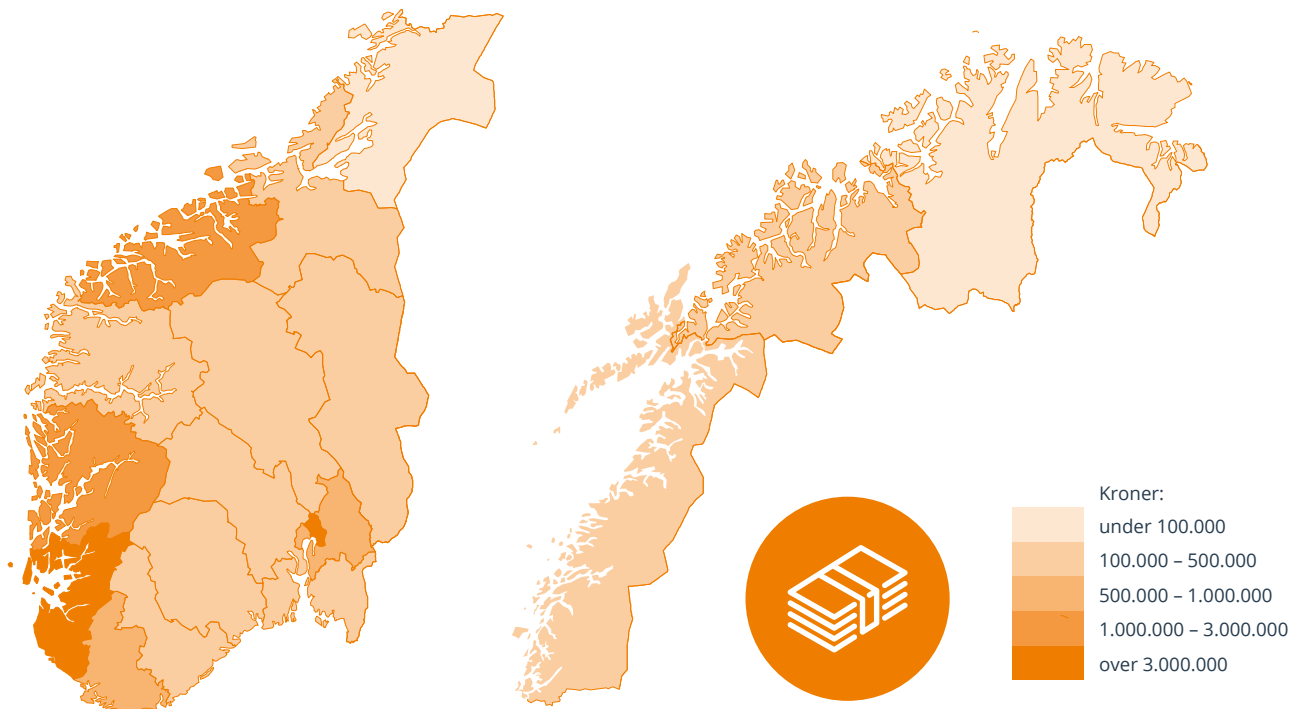

Den direkte sysselsettingseffekten er basert på sysselsettingsstrukturen hos eksportørene som har fått realisert kontrakter ved hjelp av GIEK. Den største effekten er i Møre og Romsdal, hvor eksportbedriftene kunne sysselsette over 1600 personer på grunn av den økte eksporten.

Menons ringvirkningsanalyse viser i tillegg de direkte effektene av den addisjonelle eksporten i GIEKs portefølje gjennom økt omsetning for eksportørbedriftene. Basert på bedriftenes sysselsetting i de ulike fylkene kommer Menon til at GIEK i 2016 hadde klart størst rolle i Møre og Romsdal. Der bidro GIEKs garantier til at eksportbedriftene i 2016 opplevde en økt omsetning på 15,5 milliarder kroner. Det kan knyttes til de maritime næringene som er etablert i klyngen GCE Blue Maritime Cluster i Møre og Romsdal.

Møre og Romsdal fikk de største direkte verdiskapings-effektene, mens Oslo og Rogaland opplever de største indirekte effektene. Totalt bidrar GIEK til verdiskaping i norsk næringsliv på omtrent 14,7 milliarder kroner i 2016, hvor omtrent 4,2 milliarder kroner er verdiskaping for eksportbedriftene og 10,5 milliarder er verdiskaping for resten av næringslivet gjennom kjøp fra underleverandører.

Figur 7. Verdiskapingseffekter av GIEK i 2016, fordelt på fylkesnivå

III. Årets aktiviteter og resultater

Næringsfordeling

Menon (2017) viser de direkte og indirekte verdiskapings-effektene fordelt på næringsnivå. Tabell 7 viser at maritime næringer har største sysselsettings- og omsetningseffekt av GIEKs virksomhet, og at olje- og gassnæringen har den største verdiskapningseffekten, med en direkte verdiskapningseffekt på 2,6 milliarder kroner. Forskjellen til effektene for omsetning og sysselsetting kan i stor grad forklares med at maritim næring har vært inne i en lavkonjunktur, og hatt lavere verdiskapingsandel enn tidligere.

Tabell 7. Addisjonell effekt i 2016 fordelt på næring

Næring (Menon)	Verdiskaping (MNOK)		Sysselsetting	
	Direkte effekt	Indirekte effekt	Direkte	Indirekte
Maritim	1 580	7 470	1 990	6 600
Olje og gass	2 590	2 970	1 630	2 910
Andre næringer	10	40	5	40
Totalt	4 180	10 480	3 625	9 550

Tabell 8. Næringsfordeling av GIEKs garantiportefølje

NFD Næringsgruppe	NFD Produktgruppe	Gjeldende søknader MNOK 31.12.2016	Gjeldende tilbud MNOK 31.12.2016	Utestående ansvar MNOK 31.12.2016
Annen industri og øvrige næringer	Annet	7 898	6 661	5 423
	Skip og skipsutstyr	1 680	1 888	6 313
Fornybar energi	Annet	1 078	3 534	2 070
	Skip og skipsutstyr	0	0	28
Olje og gass	Annet	291	1 571	17 643
	Skip og skipsutstyr	1 940	5 526	66 541
Total		12 887	19 180	98 018

Skip og skipsutstyr

GIEKs garantiportefølje innen skip og skipsutstyr er i hovedsak relatert til finansiering av fartøyer levert fra norske verft og fartøyer bygget i utlandet som er utstyrt med norske leveranser. Samlet utgjør garantier til skip og skipsutstyr 72,9 milliarder kroner eller 74 prosent av utestående garantiansvar.

GIEKs garantiportefølje er knyttet opp mot 292 fartøy, hvorav 244 er innen offshore, og 48 innen shipping og fiskeri og cruise.

Det er en økning på 16 fartøy og skyldes delvis restrukturingsløsninger der flere fartøy inngår. Det er òg utstedt fire garantier på en kunde i cruisesektoren på til sammen 2,4 milliarder kroner i 2016.

Fornybar energi

GIEK har jobbet med mange søknader innen fornybar energi. Ikke alle har ført til garantistillelse. Blant de garantiene som ble utstedt kan følgende nevnes:

GIEK avlastet Sparebank 1 SMN i forbindelse med utstedelse av forskuddsgarantier utstedt på vegne av Epcon Evaporation Technology AS for levering av et komplett inndampingsanlegg til Scandinavian Biogass Södertörn AB, Sverige. Teknologien reduserer energiforbruket i prosessen med 95–98 prosent sammenlignet med løsninger uten energigjenvinning. Epcon holder til i Flatåsen ved Trondheim.

Industri og øvrige næringer

GIEK har opplevd en nedgang på syv prosent i antall søknader fra fastlandsnæringer i 2016 sammenlignet med 2015. Over de seneste årene er imidlertid søknadsmengden doblet.

Hovedtyngden av søknader i dette segmentet gjelder eksportkontrakter med verdier under 50 millioner kroner. Dette reflekterer også industristrukturen i Norge med overvekt av mindre virksomheter spredt ut over hele landet. Eksporten går ofte til krevende markeder der muligheten for å få en lokal eller internasjonal bank til å ta risiko sammen med GIEK er begrenset.

I slike prosjekter kan det være aktuelt å benytte GIEK og Eksportkreditt Norges fellesprodukt SMB B lån, der det i land utenfor OECD ikke kreves medvirkning av bank fordi eksportøren selv deltar i risikodelingen.

Mange relativt små søknader i forskjellige næringer, og til en rekke land, krever ressurser i GIEK til kredittvurdering og kredittoppfølging. De fleste forespørslene om eksportfinansiering kommer fra SMB virksomheter.

En rekke søknader bortfaller som følge av at kjøper finansierer seg på annen måte, for eksempel ved lån og tilskudd fra utviklingsinstitusjoner. I noen tilfeller mottar GIEK søknad før eksportøren har ferdigforhandlet kontrakten med kjøper. En del garantisøknader bortfaller fordi eksportøren ikke får kontrakten, mens i andre tilfeller vil eksportøren få kontrakt nettopp fordi tilbud om garanti fra GIEK gjør at kjøper får finansiering.

En betydelig andel av søknadene oppfyller ikke betingelsene GIEK stiller for å utstede garanti. For å fjerne tidstyver for både bedrifter og GIEKs administrasjon har GIEK i 2016 arbeidet med utviklingen av nye nettsider, som tilbyr bedre veiledning til bedriftene.

Det ble utstedt 16 garantier innen fastlandsnæringer i 2016 knyttet til åtte ulike eksportører. Enkelte av eksportørene har tidligere ikke benyttet seg av GIEKs løsninger.

Olje og gass

Lav oljepris gjennom året medførte ytterligere reduksjon i oljeselskapenes investeringer som igjen har gitt lav etterspørsel etter alle typer fartøyer innenfor oljeleting/oljeutvinningssegmentet. Den reduserte etterspørselen kommer på et tidspunkt hvor industrien er preget av overkapasitet etter en periode med svært høye investeringer. Dette forsterker ubalansen mellom tilbud og etterspørsel.

Det har vært kontrahert svært få nye skip i denne sektoren i løpet av året, og antall søknader om nye långivergarantier har falt betydelig. GIEK har i løpet av året likevel bidratt til å sikre nye kontrakter for norske utstyrs- og tjenesteleverandører. Blant annet gjennom å tilby rammeavtale til Saipem som kan benyttes ved kjøp av norske varer og tjenester fremover. Finansieringen kommer både små og store leverandører til gode.

Den nåværende markedsituasjon innen offshore olje og gass tilsier større satsing på kontrakter for service, vedlikehold og oppgradering fremfor ny finansiering av kapitalintensive investeringer.

III. Årets aktiviteter og resultater

GIEK har sett en økning i søknader om byggelånsgaranti fra skipsverftene i 2016. Tilbudet om byggelånsgaranti er også tilgjengelig for eksportører av subseautstyr og –prosjekter. Vi forventer at de endrede markedsbetingelsene i olje og gass kan gjøre byggelånsfinansiering mer interessant også for disse eksportørene.

Fra 2017 har GIEK utvidet garantitilbudet til å gjelde for produksjonslån i forbindelse med eksportkontrakter. Garantien fra GIEK vil i disse sakene stilles som avlastning for bankens driftsfinansiering.

GIEK følger olje- og gassnæringen tett gjennom grundige analyser. Analysene legges til grunn ved kredittvurderingen. Den svake markedsutviklingen har medført økt risiko for mislighold i GIEKs garantiportefølje. Det har i 2016 vært lagt ned betydelige ressurser på å følge opp garantiporteføljen for å oppnå langsiktige løsninger og redusere tap.

Et stort antall av våre kunder innen offshore har hatt behov for endringer i lånebetingelser og avdragsutsettelse, og flere kunder er i prosess med å gjennomføre restruktureringer. Dette er svært tid- og ressurskrevende prosesser hvor det er mange parter som skal bli enige.

GIEK tar en aktiv rolle i disse prosessene med sikte på å sikre statens verdier og å få til løsninger som er bærekraftige og balanserte. Svært ulike finansieringsstrukturer, og sammensetning av finansieringskilder i de ulike bedriftene, gjør at løsningene vil være forskjellige og tilpasset hver bedrift. GIEK skal ikke gjøre usaklig forskjellsbehandling. For GIEK er det viktig at man i sakene kommer frem til løsninger som er balanserte ved at både eiere og de ulike kreditorgruppene bidrar relativt til sin sikkerhet og prioritet.

GIEK merker lav etterspørsel etter skipsutstyr til borefartøyer og offshoreskip som bygges ved verft i utlandet, og mottok kun én ny garantisøknad for dette i 2016.

Markedstiltak

For å sikre at kunnskap om GIEKs ordninger når ut til så mange eksportører som mulig, ble det i 2016 gjennomført en rekke tiltak og aktiviteter.

En ny kundestrategi ble utviklet, og implementeringen har startet. Hovedhensikten er å etablere en systematikk for oppfølging av nåværende og potensielle brukere av GIEKs løsninger. Kundestrategien omfatter markeds-tiltak mot norske og internasjonale banker og kjøpere i eksportlandene.

Det ble startet en tettere dialog med alle relevante forretningsbanker i Norge og gjennomført en rekke møter med presentasjon av GIEKs garantiløsninger.

Det ble utredet nye, relevante garantiordninger for eksportører, som den nye garantien for produksjonslån.

I samarbeid med Innovasjon Norge, GIEK Kredittforsikring AS og Eksportkreditt Norge AS ble det høsten 2016 iverksatt et bredt anlagt initiativ for å presentere et samordnet virkemiddelapparat for eksportfinansiering. Prosjektgruppen har møtt nærmere 80 bedrifter i hele landet i en rekke næringer. Gruppen har fått godt innblikk i omstillingsarbeidet som pågår i bedriftene, samtidig som det samlede tilbudet for eksportfinansiering er presentert. Arbeidet blir avsluttet første halvår 2017 og det er forventet at konklusjonene vil gi verdifulle innspill, bedre samordning og bedre tilpasning av eksportfinansieringsløsningene.

Den årlige Eksportkonferansen ble gjennomført i april 2016 i regi av GIEK, GIEK Kredittforsikring AS og Eksportkreditt Norge AS. Fra høsten 2016 ble også Innovasjon Norge invitert til å delta i arrangementet.

Sammen med Eksportkreditt Norge har GIEK gjennomført en rekke presentasjoner på flere steder i Norge. I tillegg er GIEK til stede på konferanser i eksportmarkedene med planmessige halvårlige besøk blant annet til Asia. Normaliseringen av forholdet til Kina fordrer at GIEK etablerer planer for aktiviteten mot dette viktige markedet for norsk eksport.

Garanti fra GIEK var en sentral del av finansieringen

GIEK bidro i 2016 med garanti for lån fra Eksportkreditt Norge i forbindelse med finansiering av seismikkutstyr til Magseis ASA. Garantien dekker et lån på 30,6 mill. kroner.

Oppgradering av selskapets utstyr var en forutsetning for at de skulle få oppdrag fra BGP International og Saudi Aramco for å kartlegge olje og gass resursene i Rødehavet.

«Ocean Bottom Seismic» teknologien fra Magseis er satt sammen av flere norske leverandører.

Blant de største leverandørene er Siemens som har produsert andregenerasjons-sensorer, Frekhaug Stål som har produsert sensorhusene og Carl Stahl som har produsert kablene.

– Magseis er et spennende selskap med nyskapende teknologi, og er et godt eksempel på norsk kompetanse innen offshore-, olje- og gassnæringen. GIEK er glade for å kunne bidra gjennom våre garantier til at selskapet kan utvikle seg videre og påta seg nye store prosjekter internasjonalt, sier Anders Gerlach Nielsen, kundefrådgiver i avdelingen Shipping, verft og offshoreprosjekter i GIEK.

Garantien fra GIEK med tilhørende lån fra Eksportkreditt Norge var en sentral del av finansieringen som måtte til for at vi skulle kunne sikre det pågående oppdraget for BGP International og Saudi Aramco. Dette er det største oppdraget Magseis har gjort til dags dato og et av de mest avanserte havbunnsseismikk prosjektene noensinne. Muligheten for å kunne søke en slik garanti fra GIEK er et veldig viktig bidrag til å sikre mindre teknologiselskaper som Magseis tilgang på attraktiv finansiering i et marked der andre finansieringsleverandører har redusert sin aktivitet.

Mikkel Ektvedt, Finansdirektør i Magseis.

Rapportering på mål i tildelingsbrevet for 2016

III.1. Mål 1: Bidra til eksportkontrakter ved å gi et konkurransedyktig eksportgarantitilbud og være et supplement til markedet

GIEK skal gi kjøpere til norske eksportører et konkurransedyktig eksportgarantitilbud og være et supplement til det private finansieringsmarkedet. Derfor skal GIEK være orientert om andre lands offentlige eksportfinansierings-tilbud. Garantier gitt under Alminnelig garantiordning og U-landsordningen bidrar til å nå dette målet.

Styrets vurdering er at GIEKs garantitilbud både er konkurransedyktig og et supplement til det private finansieringstilbudet.

GIEK har lagt vekt på å nå nye kunder gjennom arbeid og samarbeid med lokale næringsforeninger og lokalbanker. Dette gjøres blant annet gjennom opplæring og dialog med nye eksportører for å sikre at prosjekter innen fastlandsnæringene kan trekke på konkurransedyktige eksportfinansieringsløsninger og bygge tilstrekkelig kompetanse for næringsaktørene innen dette området. GIEK vurderer kontinuerlig om dette arbeidet kan effektiviseres for eksportører og GIEK.

GIEK vurderer hele tiden mulighetene for å tilpasse og effektivisere eksportfinansieringen til fastlandsnæringenes behov. Det vurderes tiltak som vil øke tilslagsprosenten og det er kontinuerlig oppmerksomhet på effektivitet i saksbehandlingen.

III.1.1. Aktivitet og resultat for alminnelig garantiordning

Alminnelig garantiordning utgjør 97,2 prosent av den samlede garantiporteføljen. Det er mottatt 221 nye søknader og gitt tilbud om 148 nye garantier i 2016.

I løpet av året ble det utstedt 79 nye garantier for 14,7 milliarder kroner. Det er per 31.12.2016 et samlet utestående garantiansvar og gitte tilbud om garantier (bundet under rammen) på 112,6 milliarder kroner. Figur 8 viser endringen i utestående ansvar under Alminnelig garantiordning i løpet av 2016.

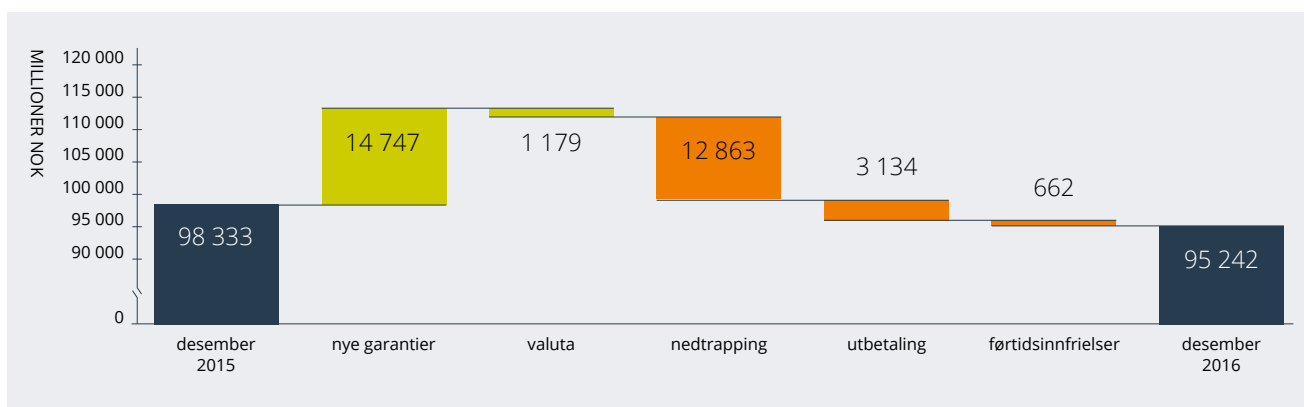
III.1.2. Aktivitet og resultat for U-landsordningen

U-landsordningen kan benyttes av GIEK dersom investeringen eller eksporten er utviklingsfremmende for et land som er definert som mellominntektsland eller lavere av OECD, og transaksjonen inneholder for høy risiko for den alminnelige garantiordningen.

Ordnningen bidrar til forutsigbarhet for de bedriftene som satser på prosjekter i utviklingsland ved at finansieringstilbudet står ved lag selv om risikobildet endres i tiden prosjektene utarbeides.

Ingen nye søknader ble i 2016 vurdert innenfor denne ordningen og det er ikke gitt tilbud om nye garantier i 2016. Tre søknader er til behandling og det ble i løpet av 2016 utstedt én ny garanti for 43 millioner kroner. Det er per 31.12.2016 et samlet utestående garantiansvar på ordningen på 782 millioner kroner.

Figur 8. Utestående ansvar på Alminnelig garantiordning - endringer i løpet av 2016

Figur 8 viser endringen i 2016 fra utestående ansvar ved utgangen av 2015. I løpet av 2016 har utestående ansvar i alminnelig garantiordning samlet gått ned. I del 3.4.2. Porteføljevurderinger gis det nærmere beskrivelse.

Utvikling av internasjonalt regelverk

GIEK har en aktiv rolle i utviklingen av det internasjonale regelverket. Avtalene som forhandles i OECD omhandler mange aspekter, fra maksimale tilbakebetalingstider til vern av kulturarv i forbindelse med utbygginger. Avtaleverket er under konstant utvikling og revisjon. Systemet bygger på en omfattende rapportering som gir medlemslandene anledning til å se hverandre i kortene. NFD leder arbeidet, med bistand fra GIEK og til dels Eksportkreditt Norge.

I 2016 var antikorrupsjonsreglene til revisjon, likeledes reglene rundt tillatt rentestøtte. En avtale om minimumspremier for garantier til høyinntektsland ble ferdigforhandlet. Anbefalingen om ansvarlig långivning, som begrenser långivning på kommersielle vilkår til de fattigste landene, ble også diskutert og endret i året som gikk.

Noen viktige forslag til endringer er satt på vent, i påvente av at Kina også blir omfattet av et internasjonalt regelverk. Forhandlingene om dette pågår i International Working Group. Det er en avtale mellom Kina og USA på høyeste plan som danner grunnlaget for disse forhandlingene.

GIEK har egne medarbeidere som koordinerer det internasjonale arbeidet. Det trekkes inn eksperter fra de andre avdelingene regelmessig og ad hoc. Arbeidet fordrer innsikt i ulike regelverk under WTO, OECD og EØS. Ikke minst trengs kunnskap om andre lands virkemidler og ordninger. Her er medlemskap i Berneunionen viktig, siden det er sammenslutning av offentlige garantiinstitutt og private kredittforsikrere fra 80 ulike land. GIEK organiserte juni 2016 et Berneunion-seminar om risikoklassifisering av kjøpere og prising av langsiktige eksportgarantier, og medvirket i et seminar om gjenvinning som vår tyske søsterorganisasjon arrangerte.

III.2. Mål 2: Medvirke til at byggelån oppnås på forretningsmessige vilkår

GIEK skal medvirke til at norske skipsverft, offshore-verksteder og annen relevant industri oppnår byggelån. Gjennom byggelånsgarantier skal GIEK bidra til å sikre økt aktivitet. Det er ikke et krav at byggene skal eksporteres for å kvalifisere for garanti.

Styret vurderer at målsetningen er nådd gjennom garantiordningen for byggelån.

Byggelånsgarantiordningen er godt kjent i markedet av de bankene som yter byggelån. Ordningen har en periode vært mindre i bruk, men likviditetsutfordring samt økt konkurranse innebærer at ordningen nå er svært etterspurt og GIEK har i 2016 fått flere søknader på byggelån. Ordningen innebærer en deling av risiko med bank, og bankene har bidratt til markedsføring av ordningen.

III.2.1. Aktivitet og resultat for garantiordning for byggelån til skip, fartøy og innretninger til havs (Byggelånsgarantiordningen)

Det er mottatt 21 nye søknader og gitt tilbud om 20 nye garantier i 2016. I løpet av året ble det gitt 13 nye garantier for 1,9 milliarder kroner. Det er per 31.12.2016 et samlet utestående garantiansvar på ordningen på 1,9 milliarder kroner.

Til sammenlikning ble det i 2015 mottatt ti søknader for 3,9 milliarder kroner og gitt tilbud om én ny garanti. Det ble utstedt to nye garantier for til sammen 790,2 millioner kroner i 2015. Samlet garantiansvar ved utgangen av 2015 var på 769,8 millioner kroner.

GIEKs byggelånsgarantiordning er godt kjent i markedet. Etterspørselen etter byggelånsgarantier er større i 2016 enn i 2015 ettersom det igjen er mer behov for statlig risikoavlastning i markedet.

GIEK kan stille garantier for bankers byggelån til verft i Norge for inntil 50 prosent på like vilkår med finansinstitusjon eller bank. På denne måten kan GIEK bidra til at norske verft får de nødvendige byggelånene og derved kontrakter om bygging av skip.

III.3. Mål 3: Medvirke til at langsiktige kraftavtaler inngås på forretningsmessige vilkår

GIEK skal medvirke til at aktørene på kraftmarkedet kan inngå langsiktige kraftavtaler på forretningsmessige vilkår gjennom å gi et tilbud av garantier for kraftavtaler.

Garantier kan stilles overfor kraftselger eller ovenfor finansinstitusjoner som finansierer kraftkjøpet. Ordningen omfatter kun kraftintensiv industri innen visse næringer, som har et årlig kraftforbruk på minst 10 GWh. En kraftavtale må ha en varighet på minst syv og maksimum 25 år for å kunne bli omfattet av ordningen.

Det er styrets vurdering at ordningen er kjent i markedet, men det er for tidlig å konkludere hvorvidt målsetningen med ordningen er nådd.

III.3.1. Aktivitet og resultat for garantiordningen for kraftintensiv industris kraftkjøp (Kraftgarantiordningen)

GIEK mottok ingen garantisøknader under ordningen i 2016 og det er ingen søknader til behandling. Det er ikke gitt tilbud om garanti og det er ikke utestående ansvar under ordningen. Samtidig er det ført kostnader under ordningen, som dermed har gått med underskudd hittil. Kraftkrevende industri har lang planleggingshorisont og er i gang med å vurdere mulige forsyningsløsninger til sine industrianlegg etter utløpet av eksisterende kraftavtaler rundt 2020.

III.4. Mål 4: GIEK skal oppfylle kravet om at den enkelte ordning skal gå i balanse på lang sikt inkludert eventuelle tapsfond

For å nå målet om balanse på lang sikt skal GIEK ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet for risikovurdering og oppfølging i den enkelte sak. GIEK må gjøre tiltak for å sikre verdier ved mislighold og for å begrense endelige tap ved utbetalinger under garantier.

Balansekravet er omtalt i *Hovedinstruks for Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og i Regelverk for Garantiinstituttet for eksportkredits (GIEKs) garantiordninger*, avsnitt 2.1:

«Med balanse for de ulike garantiordningene menes det at det skal oppnås balanse mellom premier, gjenvinninger, finansinntekter og statlig tilskudd til tapsdekning på den ene siden, og administrasjonskostnader, finanskostnader og utbetaling under garantier på den andre siden. Regnskap for den enkelte garantiordning benyttes til å måle oppfyllelsen av balansekravet. Overføringer av kapital fra GIEK til statskassen skal synliggjøres i regnskapet for de ulike garantiordningene.»

Det er styrets vurdering at GIEK i 2016 har oppfylt kravet om at alle garantiordninger vil gå i balanse på lang sikt. Under kraftordningen er det foreløpig ikke utstedt garantier, men det i seg selv endrer ikke forutsetningen om at målet om balanse på lang sikt kan nås.

Hoveddelen av GIEKs risikomotparter er seismikkelskap, offshoresteder og riggselskap som opplever etter-spørselsvikt etter offshorefartøy kombinert med tilbuds-overskudd i bransjen. Dette er i hovedsak store, anerkjente aktører, og lånerisikoen ble gitt på samme vilkår som samarbeidende banker. Konsentrasjonsrisikoen i GIEKs portefølje er høyere en hva man vil finne i en finansinstitusjon, som er en følge av sammensetningen av norsk eksport.

GIEK, øvrige kreditorer og eiere har stått overfor svært krevende forhandlingssituasjoner med mange interessenter involvert. GIEKs medarbeidere har vært bevisst GIEKs forhandlingsposisjon, som hovedregel en førsteprioritets panthaver.

GIEK har tydelig kommunisert forventninger til markedet om at de ulike aktørene forhandler ut fra sin relative kreditor/eierposisjon og at det søkes å oppnå balanserte løsninger i den enkelte sak.

I denne krevende situasjonen har det vært elementer GIEK har kunnet påvirke gjennom konkrete tiltak, og faktorer som er utenfor GIEKs kontroll for å redusere tap.

- GIEK har påvirket (redusert) egne tap gjennom å være en kompetent og løsningsorientert part i den enkelte sak.
- GIEK har ikke kunnet påvirke etterspørselen etter offshorefartøy.

GIEK har sammen med bankene gitt avdragsutsettelse og lempet på lånevilkår i en begrenset periode for å gi selskapene tid til å områ seg/igangsette tiltak på operasjonell og finansiell side, for så å starte diskusjoner omkring refinansiering eller finansielle restrukturering.

Den største utfordringen for GIEK i 2016 har vært å minimere tap i porteføljen og samtidig arbeide for økt tilvekst av nye garantier. GIEK har vært aktiv i oppfølging av eksisterende kunder og opparbeiding av kontakter med nye kunder for å sikre både eksportmålet og balansekravet. GIEK har utarbeidet aktivitetslister og markedsplaner som hjelp i arbeidet med å foreta målrettede framstøt i sektorer hvor norsk eksport og investeringer kan fremmes.

III.4.1. Samlet oppstilling for garantiordningene

Tabell 9. Samlet oppstilling av garantiansvar, fordringer, tapsavsetninger og kapital 2016

Beløp i 1000 per 31.12.2016	AGO	ULA	BYG	KRA	Under avvikl.	Sum alle ordninger
Garantisansvar (utestående ansvar)	95 242 273	782 328	1 938 617	0	54 613	98 017 831
Avsetning for tap på garantiansvar	4 789 799	90 856	85 963	0	12 179	4 978 797
Fordringer i fm utbetaling under garantien	4 954 493	13 567	0	0	266 863	5 234 923
Individuelle nedskrivninger på fordringer	2 377 829	11 753	0	0	229 819	2 619 401
Fordringer i moratorieavtaler	138 069	38 787	0	0	202 750	379 606
Nedskrivning på moratorieavtaler	20 987	7 757	0	0	97 741	126 485
Sum kapital	4 146 807	452 256	23 942	-8 851	-613 880	4 000 274
Avsetning for tap i % av garantiansvar	5,0 %	11,6 %	4,4 %		22,3 %	5,1 %
Nedskrivning i % av fordringer garanti	48,0 %	86,6 %			86,1 %	50,0 %
Nedskrivning i % av fordringer moratorieavtaler	15,2 %	20,0 %			48,2 %	33,3 %
Sum kapital i % av garantiansvar	4,4 %	57,8 %	1,2 %		-1 124,1 %	4,1 %

Tabell 9 viser en samlet oppstilling for hver garantiordning, tapsavsetninger, nedskrivninger, sum kapital og hvor mye dette utgjør i kroner og prosent av det utestående garantiansvaret ved utgangen av 2016.

Tabell 10. Nøkkeltall

Beløp i TNOK	Alminnelig-garanti-ordning	U-lands-ordningen	Byggelåns-garanti-ordningen	Kraft-garanti-ordningen	Gammel alminnelig ordning	Gamle sær-ordninger	SUS-Baltikum 1999-2002	Sum alle ordninger
Utfakturert premie (*)	1 269 630	24 416	16 999	0	0	0	0	1 311 045
Andre inntekter	118 404	334	5 730	0	0		0	124 468
Reforsikringspremie	6 960	0	0	0	0	0	0	6 960
Gjenvinninger (**)	1 151	523	0	0	971	0	0	2 646
Erstatninger (***)	-3 185 678	-2 894	-150	0	0	0	0	-3 188 722
Sum	-1 789 532	22 379	22 580	0	971	0	0	-1 743 603

(*) Periodisering er trukket ut slik at tallet følger kontantprinsippet.

(**) Inkluderer gjenvinninger på moratorier.

(***) Omkostninger er holdt utenom.

Tabell 10 viser gir nøkkeltall fra kontantregnskapet: premieinnbetaling, netto gjenvinning og utbetalinger under garantier i løpet av 2016.

III.4.2. Porteføljevurderinger

Totalt i 2016 er det inngått nytt garantiansvar for 16,7 milliarder kroner, tilnærmet likt 2015 med 16,3 milliarder kroner.

I 2015 ble det i andre halvår kun inngått nytt garantiansvar for 0,7 mrd. kroner. Dette økte til 4,2 milliarder kroner i første halvår 2016 og videre til 12,6 milliarder kroner i andre halvår 2016.

Porteføljen domineres av få selskaper med store garanti-beløp. De fleste av de 20 største engasjementene er under overvåkning og flere er i forhandlinger om eller har gjennomført restruktureringer i løpet av 2016.

Av de 20 største selskapene i GIEKs portefølje er de fleste innen offshoresektoren. Samlet utgjør de 65,5 milliarder kroner og 64 prosent av utestående ansvar. De ti største selskapene/selskapsgrupperinger har totalt garantier for 46,3 milliarder kroner og utgjør 45 prosent av utestående ansvar.

Omtale av arbeidet med restruktureringer og misligholdsaker rapporteres i del 4.1.1

Valuta

I porteføljen er det stor eksponering mot utenlandsk valuta. 69 prosent av utestående ansvar er garantert for i USD i 2016, mot 76 prosent ved utgangen av 2015. Endringen skyldes utstedelse av store garantier denominert i Euro i løpet av 2016.

I løpet av 2016 har kronen styrket seg med 1,74 prosent mot dollaren, som bidro til nedgang av utestående ansvar. Endringen i kronekursen har effekt på utestående ansvar og tapsavsetninger. En styrket krone fører på den ene siden til at mindre av rammene blir bundet opp, samtidig som GIEKs inntekter faller når innbetalinger i utenlandsk valuta fortløpende veksles til norske kroner.

GIEK fikk i 2016 en netto valutagevinst på 78 millioner kroner. Dette inkluderer et valutatap på grunn av valuta-sikring på 81 millioner kroner i 2016. Sikring gjøres for å minimere resultat effekt av valutakursendringer, jf. del 6.2.1.3 Valutarisiko.

Tapsavsetninger

Basert på det samlede finansielle risikobildet gjør GIEK vurderinger av porteføljen hvert halvår. Basert på vurderingen settes individuelle og gruppevise avsetninger, samt nedskrivninger. Hovedprinsippet er at sannsynligheten for mislighold, eksponering ved mislighold og forventede verdier fra realiserte aktiva i en avhendings situasjon, sammen danner grunnlag for å beregne et potensielt tap.

Tabell 11. Regnskapsførte tapsavsetninger i 2016 (i mill. kr)

Alle ordninger	Balanse 1.1.2016	Endring 1. halvår	Endring 2. halvår	Balanse 31.12.2016
	-4 795			-4 795
Endring individuelle		-373	105	-268
Endring gruppevise		190	-189	1
Agio		167	-85	82
Balanse og økning	-4 795	-16	-169	-4 979

Tabell 11 viser endringen GIEK har gjort i tapsavsetninger fra årets begynnelse ved første og andre halvår.

Tapsavsetninger på garantiansvar har økt fra 4,8 milliarder ved inngangen av året til 5,0 milliarder ved utgangen av året. Det er i tillegg gjort endringer i forholdet mellom de gruppevise og de individuelle tapsavsetninger i løpet av året. Se også styrets beretning til årsregnskapet i del 6.2.1.

Tapsreducerende tiltak

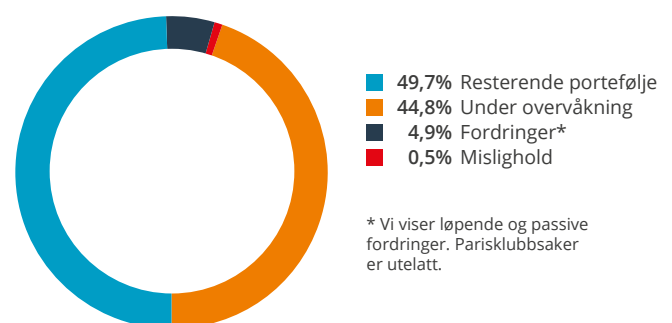
I sum ble utestående garantiansvar for alle ordninger redusert med 2,2 milliarder kroner i løpet av 2016. Nedgangen i året skyldes hovedsakelig nedtrapping, økte utbetalinger og noe førtidsinnfrielser.

GIEK har en konservativ tilnærming til mulige problem-saker og 51 milliarder kroner av GIEKs utestående ansvar er knyttet til risikopunkter som overvåkes særskilt eller er fordringer.

Ved utbetaling under garanti overføres eksponeringen fra garanti/mislighold til fordring. Andelen fordringer er økt som følge av utbetalinger i løpet av andre halvår 2016. Av total utestående ansvar er 0,5 prosent knyttet til misligholdte saker.

Det er utbetalt 3,2 milliarder kroner under garanti-ordningene, mot 1,2 milliarder kroner i 2015.

Figur 9. Overvåking, mislighold og fordringer som andel av garantiporteføljen

Figur 9 viser andel av GIEKs eksponering i mislighold, under overvåking eller som utgjør fordringer (ikke fordelt per ordning).

III. Årets aktiviteter og resultater

Parisklubbsaker og gjenvinning

Statlige kreditorer samordner seg i Parisklubben og reforhandler stat-til-stat-fordringer. Norges fordringer skriver seg hovedsakelig fra misligholdte statsgaranterte eksportkreditter fra GIEK. En Parisklubbfordring er en avtale mellom en stat og dens kreditorer om tilbakebetaling av statens gjeld.

GIEK hadde 380 millioner kroner utestående per 31.12.2016, hvorav 77,7 millioner kroner var misligholdt. I tillegg kommer påløpte morarenter.

Gjeldsplanen utgjorde 834 millioner kroner ved slutten av 2016. Den ubrukte delen fordeler seg på 4 millioner kroner for Særordningen og 830 millioner kroner for Gammel alminnelig ordning.

III.4.3. Administrasjonsregnskapet

Garantiordningene har ingen ansatte. Alle tjenester leveres fra GIEKs administrasjon og belastes den enkelte garantiordning etter en forhåndsdefinert fordelingsnøkkel, som vist i tabell 12. Administrasjonsregnskapet rapporteres i henhold til rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, jf. omtale i del 6.1.

GIEK drives effektivt gitt den risiko forvaltningsbedriften er eksponert for.

Tabell 12. Administrasjonsregnskapet fordelt på garantiordninger

Ordning	Andel
Alminnelig garantiordning	95,25 %
Byggelånsgarantiordning	4,00 %
U-landsordning	0,30 %
Kraftgarantiordningen	0,30 %
Gammel alminnelig ordning	0,05 %
Gamle særordninger	0,05 %
SUS-Baltikum	0,05 %

Tabell 12 viser fordelingen av administrasjonskostnader fordelt på de enkelte garantiordningene.

Tabell 13. Administrasjonsregnskap på kontogruppe (i 1000 kr)

Kontogruppe	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016
Lønn og personal	80 643	93 424	105 100
IT-drift og -avtaler	20 197	14 944	19 509
Reiser	7 355	6 821	6 243
Kurs, møte m.v.	2 679	3 402	3 123
Kontor/telefon/serviceavt.	2 179	3 157	4 097
Abonnement/Landrisiko	5 180	7 722	8 106
Sakkyndig hjelp	20 793	18 729	14 247
Markedsføring/info	1 989	2 480	2 386
Diverse utgifter	60	36	59
Bygningers drift	6 396	7 847	11 005
Sum driftsutgifter	147 471	158 562	173 875

Tabell 13 viser administrative kostnader de siste tre år fordelt på utgiftstype. GIEK har brukt mer på lønn og mindre på konsulenter, hvilket kan indikere at flere aktiviteter løses internt. Administrasjonsregnskapet omtales i del 6.1.

Tabell 14. Utvalgte nøkkeltall siste tre år (A)

År	Antall årsverk	Overslagsbevilgning	Adm.utg. i tusen	U-grad	Lønn i tusen	Lønn i % av ADM	Lønns-utg per årsverk	Adm. utg. per årsverk	Konsulent-utg. i tusen	Konsulent-utg. i %	Adm. utg. per ny garanti	Adm. utg. per gjeldende tilbud
2014	80,9	154 600	147 472	95,4 %	65 583	44,5 %	810,7	1 822,9	20 793	14,1 %	905	1 621
2015	89,4	160 000	158 562	99,1 %	71 204	44,9 %	796,5	1 773,6	18 729	11,8 %	1 258	2 599
2016	92,4	174 000	173 875	99,9 %	81 014	46,6 %	876,8	1 881,8	14 247	8,2 %	1 870	1 890

Tabell 14 viser utvalgte nøkkeltall for GIEKs administrasjon, som administrasjonsutgifter i kroner og i prosent av overslagsbevilgning (utnyttelsesgrad) og lønnsandel.

Tabell 15. Utvalgte nøkkeltall siste tre år (B)

År	Adm.utg. i tusen	Økning i adm.kost	Økning i inntekter fondsregnskap
2014	147 472	19,7 %	-5,7 %
2015	158 562	7,5 %	4,7 %
2016	173 875	9,7 %	-7,2 %

Tabell 16. Utvalgte tilleggstill siste tre år

År	Effektivitet adm. /INT	Risiko Ansvar/ årsverk	Risiko Avsetn/ ansvar
2014	9,1 %	1 103 986	3,7 %
2015	9,3 %	1 120 415	4,8 %
2016	11,0 %	1 060 799	5,1 %

INT – Sum inntekter fra fondsregnskapet.

Ansvar – Utestående garantiansvar alle ordninger.

Avsetn. – Tapsavsetning på garantiansvar i milliarder kroner.

III. Årets aktiviteter og resultater

GIEK drives fortsatt effektivt, og lavere prosenttall for administrasjon delt på inntekter i tabell 16 tilsier høyere effektivitet. GIEK tar betydelig risiko.

Utestående garantiansvar per årsverk utgjør over en milliard kroner både i 2015 og i 2016. GIEK har tatt konsekvensen av økt risiko den senere tid og økt tapsavsetningene på garantiansvar (5,1 prosent i 2016 mot 4,8 prosent i 2015).

I 2016 har Menon Business Economics utført kundeundersøkelser for GIEK. Totalt ble 50 personer intervjuet i forbindelse med 37 ulike søknadsprosesser. Det representerer 68 prosent av totalt kontraktsbeløp i 2016.

GIEK scorer høyt på forståelsen for kundens virksomhet og finansielle behov. Kundene er også fornøyde med kvaliteten på kommunikasjonen, og hvor raskt de får tilbakemelding fra GIEK. Det er noe blandede tilbakemeldinger på dokumentasjonsprosesser og krav, samt GIEKs fleksibilitet og bransjekunnskap. 91 prosent av respondentene sier at de har et godt eller utmerket totalinntrykk av GIEK.

Det er beregnet en høy addisjonalitet av GIEKs garantier i 2016: For hver krone i eksport ville 66 øre ikke blitt realisert uten GIEK. 28 av 50 respondenter svarte at kontrakten ikke ville blitt realisert uten GIEK; sju at kontrakten ville blitt gjennomført, men i betydelig mindre skala. Kontraktene som ville blitt gjennomført, men i mindre omfang, ville i snitt blitt redusert med 36 prosent. Se ytterligere omtale innledningsvis i del 3.

Oppfølging av prioriteringer

III.5. Oppfølging av risiko

GIEKs oppfølging av risiko er grunnleggende og omtales løpende gjennom teksten. Administrerende direktør omtaler dette innledningsvis, styret omtaler det i del 1 og del 6.2.1, i tillegg gis det en vurdering i omtalen av målet om balanse på lang sikt i del 3.4.

III.6. Samarbeid med Eksportkreditt Norge AS og Innovasjon Norge

GIEKs samarbeid med Eksportkreditt Norge og Innovasjon Norge. Strukturen og rollefordelingen mellom statens virksomheter som bistår eksportbedrifter er omtalt under del 2.1 Samarbeid.

GIEK garanterte for 74,4 prosent av Eksportkreditt Norges utlånsportefølje per 31. desember 2016.

III.7. Antikorrupsjon

Korrupsjonsrisikoen i eksporttransaksjonene vurderes grundig hos GIEK, både i prosjekter og internt, og ledelsen og styret har prioritert dette arbeidet i 2016 som i foregående år. Det er blitt gjennomført en revisjon av etiske retningslinjer. En overordnet policy for antikorrupsjon er blitt utarbeidet og GIEK vil fremover arbeide med å operasjonalisere denne. Antikorrupsjon er et område under stadig utvikling og GIEK er opptatt av å tilpasse rutiner og kontroll til den stadig endrede risikoen.

Arbeidet med antikorrupsjon er ressurskrevende og GIEK samarbeider med Eksportkreditt Norge AS om å samkjøre prosesser på området og effektivisere arbeidet med antikorrupsjon i felles saker. Dilemmatrening er gjennomført på en felles samling. Arbeidet i land som har høy korrupsjonsrisiko er utfordrende og krever høy bevissthet. Dette behandles grundig i saksbehandlingen og i kredittbeslutningsprosesser både i administrasjon og styret. Der risikoen er høy, gjøres det grundige vurderinger og egnede tiltak for å redusere risikoen for korrupsjon. Dette har også omfattet stedlige undersøkelser og vurdering av aktørenes retningslinjer samt historikk på enkeltpersoner.

Øvrig rapportering

III.8. Små og mellomstore bedrifter

GIEKs nye garantier i året utløste eksportkontrakter til en verdi av 30,5 milliarder kroner i 2016. GIEK finansierer en rekke prosjekter av stor størrelse, der mange små eller mellomstore bedrifter deltar i leverandørkjeden. Den

norske kontrakten er ofte en andel av prosjektet, og kan derfor håndteres av mindre bedrifter selv om totalprosjektet er stort. Følgende viser eksporten fordelt på prosjektsstørrelse for leverandør- og långiverkreditter (remburser og bonds er utelatt.)

Tabell 17. Oversikt over garantier etter prosjektstørrelse

Prosjektstørrelse:	< 30 MNOK	30-100 MNOK	100-1000 MNOK	> 1000 MNOK
Antall	49	10	15	6
Beløp (MNOK)	432	565	6 614	22 900

III.9. Norsk interesse

GIEK skal fremme norsk eksport og norske investeringer i utlandet. Vanligvis betyr dette at GIEK garanterer for kontrakter der det som eksporteres er norskprodusert.

I henhold til GIEKs vedtekter § 3.1. har GIEK en utvidet mulighet til å utstede garantier i saker som faller utenfor de vanlige vilkårene for eksportgaranti, men der finansieringen av eksporttransaksjonen likevel må anses å fremme norsk (økonomisk) interesse i betydelig grad. I forbindelse med endringen i GIEKs styringsdokumenter (jf. GIEKs regelverk 3.2.2.) er dette fra 2016 omtalt i regelverket for GIEKs garantiordninger, punkt 3.2.

Hjemlene for norsk interesse har vært lite benyttet i 2016. Det er utstedt to tilbud om garanti. I tillegg er det inkludert leveranser fra datterselskaper i utlandet under en flerårig rammeavtale. Den ene garantien gjelder eksport av teknologi til en etablering i USA. Teknologien er utviklet i Norge og den amerikanske produksjonen distribueres gjennom det norske selskaps salgsapparat.

Den andre saken gjelder salg fra Tyskland til Sør-Afrika av en produksjonslinje til et norskeid selskap der. Linjen er designet av det norske morselskapet og produksjonen selges som norsk varemerke. Begge de norske selskapene har produktutvikling og produksjon også i Norge.

III.10. Beredskapsordningen for varekrigsforsikring (BSV)

Beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring (BSV) trådte i kraft 1.1.2004 i henhold til Lov om statleg varekrigs-

forsikring av 2003-12-12 nr.115. Denne rapporten avgis av GIEK som sekretariat i henhold til avtale av 16.12.2003 med NFD.

Organisering og administrasjon

NFD har ansvar for statens beredskapsordning for varekrigsforsikring. Ordningen skal opprettholde og stimulere transport av varer i en krise- eller krigssituasjon der det private tilbud om transportforsikring bortfaller. For å ivareta oppgaven er det inngått avtale med GIEK om sekretariatsfunksjon, og det er oppnevnt et Forsikringsforum med syv medlemmer. Når forsikringstilbudet ikke er aktivert, samarbeider disse tre aktørene med å vurdere å etablere tiltak for en god beredskap. GIEK som sekretariat ivaretar det meste av praktisk arbeid, NFD har strategisk ansvar og Forsikringsforum gir faglige innspill.

Dersom ordningen aktiveres, vil det uformelle samarbeidet erstattes med en formell struktur der NFD gir instruks og fullmakter til et styre som har ansvar for sekretariatets daglige drift og ledelse. Styret oppnevnes av NFD. Sekretariatet (GIEK) skal gi direkte forsikring, og utvides med den kompetanse og antall personer den konkrete situasjonen tilsier.

Forsikringsforumet skal blant annet holde NFD løpende orientert om hovedtrender i transportforsikringsmarkedet generelt. Medlemmene i Forsikringsforum skal påføre og foreslå tiltak for NFD dersom situasjonen for en aktivisering av ordningen skulle nærme seg. I 2016 har ikke GIEK og/eller Forsikringsforum gitt NFD råd om å aktivere ordningen. Det har heller ikke oppstått situasjoner der det har vært tvil om det burde gis slikt råd.

IV

IV. Styring og kontroll i virksomheten

GIEKs virksomhet involverer store økonomiske verdier og god internkontroll er derfor viktig. GIEK skal ha en riktig kompetansesammensetning for god oppgaveløsning på alle områder av virksomheten. Samfunnssikkerhet og beredskapstenkning skal integreres i organisasjonen gjennom trening, opplæring og kommunikasjon.

IV.1. Internkontroll og risikohåndtering

GIEK har de seneste årene igangsatt en rekke aktiviteter og gjennomført tiltak for å forsterke styring og kontroll. Administrasjonen og styret har ikke igangsatt nye aktiviteter for å øke modenheten for styring og kontroll ytterligere. De viktigste aktivitetene og tiltakene er inntatt i GIEKs strategiplan, med tilhørende tiltaksplan. Fremdriften følges jevnlig av styret.

I utviklingen av en hensiktsmessig og effektiv styring og kontroll i GIEK, er det lagt vekt på at denne skal være tilpasset GIEKs risiko, ansvar og størrelse. GIEK har ambisjon om at videre utvikling skal være integrert, lederdrevet og tilpasset organisasjonens virksomhet, herunder:

1. **Ledelsesforankret:** Ledelsen viser et tydelig engasjement og ansvar for styring og kontroll gjennom å prioritere ressurser og fastsette ambisjoner og rammer for styringen og kontrollen som understøtter behovet for og kravene til styring og kontroll tilpasset virksomheten. Ledelsen bidrar til å utvikle et godt styrings- og kontrollmiljø ved å gå foran som et godt eksempel.
2. **Tydeliggjort ansvar, myndighet og roller:** Ansvar, myndighet og roller er tydelig definert slik at alle ledere og medarbeidere kjenner og forstår sine ansvars- og myndighetsområder. Det er tydelig «hvem» som har ansvaret for «hva» og «når».
3. **Tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet:** Omfang av og innretning på styringen og kontrollen baseres på en vurdering av risiko og vesentlighet og tilpasses virksomhetens egenart. Internkontrollen dimensjoneres ut fra en vurdering av kost-nytte.
4. **Integrert i virksomhetens styring, prosesser og aktiviteter:** Styringen og kontrollen integreres i virksomhetens styring og drift og er i størst mulig grad innebygd i prosesser og aktiviteter.
5. **Formalisert og dokumentert, tilgjengeliggjort og kommunisert:** Innretning på, omfang av og krav til utførelsen av styringen og kontrollen er fastsatt, og dette er dokumentert, tilgjengeliggjort og kommunisert. Gjennomførte tiltak dokumenteres i nødvendig grad og på en måte som gjør det mulig og følge opp og etterprøve tiltakene.
6. **Enhetlig og helhetlig:** Styringen og kontrollen standardiseres og har samme struktur og utforming på tvers av virksomheten der det er mulig (like ting gjøres likt). Styringen og kontrollen på ulike områder og nivåer ses i sammenheng og utgjør en helhet.
7. **Etterlevd og systematisk fulgt opp:** Fastsatt opplegg for styring og kontroll blir etterlevd og systematisk fulgt opp, vedlikeholdt og videreutviklet slik at den gir ønsket effekt.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Synliggjøring og måling av risiko

GIEK har arbeidet aktivt med å ytterligere utvikle og implementere helhetlig risikostyring som en integrert del av de øvrige prosessene, samt mål og resultatstyringen i GIEK. Risikostyringen skal følge Økonomiregelverkets føringer og DFØs veiledere. Opplegget for den helhetlige risikostyringen omfatter, i tillegg til den operative og forretningsmessige risikostyringen, alt risikorelatert arbeid på alle nivåer og områder av GIEK. Det sikrer enhetlig risikorapportering av helheten samt av de enkelte risikotypene (hensyntatt de risikoene GIEK har mandat til å styre). Risikostyringsopplegget tar stilling til risikoer relatert til:

- Mål og resultatkrav.
- Pålitelig regnskapsrapportering og økonomiforvaltning.
- Overholdelse av lover og regler.

Internrevisjonen i GIEK har i 2016 fulgt den styregodkjente risikobaserte årsplanen for internrevisjonen.

Det er avdekket noen områder der ytterligere forbedringer av prosesser og rutiner kan gjennomføres.

I forbindelse med årsrevisjon for 2015 og interimrevisjonen for 2016 kom Riksrevisjonen med nyttige anbefalinger. GIEK gjennomfører tiltak basert på disse.

På denne bakgrunn vurderer styret at administrasjonens arbeid med å videreutvikle og styrke den interne kontrollen i GIEK i 2016 er tilfredsstillende.

IV.1.1. Restrukturerings- og misligholdssaker

En debitor kan komme under særskilt overvåkning etter en søknad om betalingsutsettelse eller lettelse i lånevilkår (waivers), negative kredittkonsekvenser, betydelige endringer i risikoring, ekstraordinære endringer i ledelse, finansielle svakheter, teknisk mislighold eller endringer i markedsutsikter. Saker/debitorer som settes under særskilt overvåkning følges tettere opp enn ordinære risikopunkter. Engasjementene som følges tettest opp er de med størst sannsynlighet for mislighold. Oversikt over GIEKs eksponering og antall saker rapporteres under del 3.4.2.

På grunn av svekkede markedsutsikter innen offshore-næringen, har mange av GIEKs kunder bedt om avdragsutsettelse og lettelse i betingelsene i låneavtalene. Flere av selskapene har gjennomført restruktureringer med endrede gjeldbetingelser og avdragsstruktur.

Arbeidet med restruktureringer er krevende og involverer som regel forhandlinger med eiere og obligasjonsinvestorer. Sakene er forskjellige og løsningene individuelle.

I forhandlingene skal GIEK unngå usaklig forskjellsbehandling, og har en tilnærming på linje med øvrige bankkreditører med sikte på å redusere tapsrisiko gjennom langsiktige løsninger der alle parter i kapitalstrukturen bidrar.

Selv om mange av garantiene er basert på enkeltstående fartøy, er de fleste skipseieende selskap sårbare for utviklingen i selskapsgruppen som helhet. Garantiene er ofte knyttet til et spesialforetak opprettet for å eie fartøy som det er utstedt garanti for. Selskapene er ofte knyttet sammen gjennom morselskapsgarantier, kryss-sikkerheter eller andre mekanismer, og det er derfor naturlig å vurdere selskapene i sammenheng.

Se også styrets beretning til årsregnskapet i del 6.2.1.

IV.2. Personal

GIEKs administrasjon besto ved utgangen av 2016 av 100 ansatte i 96,4 årsverk (dette inkluderer fire ansatte som var i permisjon)⁴.

IV.2.1. Arbeidsmiljø

I løpet av 2016 har GIEK fullført et lederutviklingsprogram for å tydeliggjøre forventninger til individuell og kollektiv ledelsesutøvelse i GIEK. Målgruppen var alle ledere med personalansvar. Som en del av programmet ble det utviklet ledelsesprinsipper som beskriver god ledelse i GIEK. I tillegg ble resultatet fra en 360 graders lederevaluering i 2015 fulgt opp med handlingsplaner.

GIEK har verneombud, arbeidsmiljøutvalg, tillitsvalgte og HR-sjef som kanaler for å ivareta helse, miljø og sikkerhet (HMS).

I 2016 ble GIEKs etiske retningslinjer og rutiner revidert, og ansatte har deltatt i dilemmatrening for å øke forståelsen for hvordan disse kan implementeres i hverdagen. For å håndtere eventuelle kritikkverdige forhold har vi etablert en egen ekstern varslingskanal.

Det ble i 2016 gjennomført en arbeidsplassvurdering etter flytting til nye lokaler for sikre gode ergonomiske arbeidsplasser.

Det ble i 2016 ikke rapportert om jobberelaterte skader eller ulykker.

⁴ I regnskapet brukes antall årsverk eksklusive ansatte i permisjon (92,4).

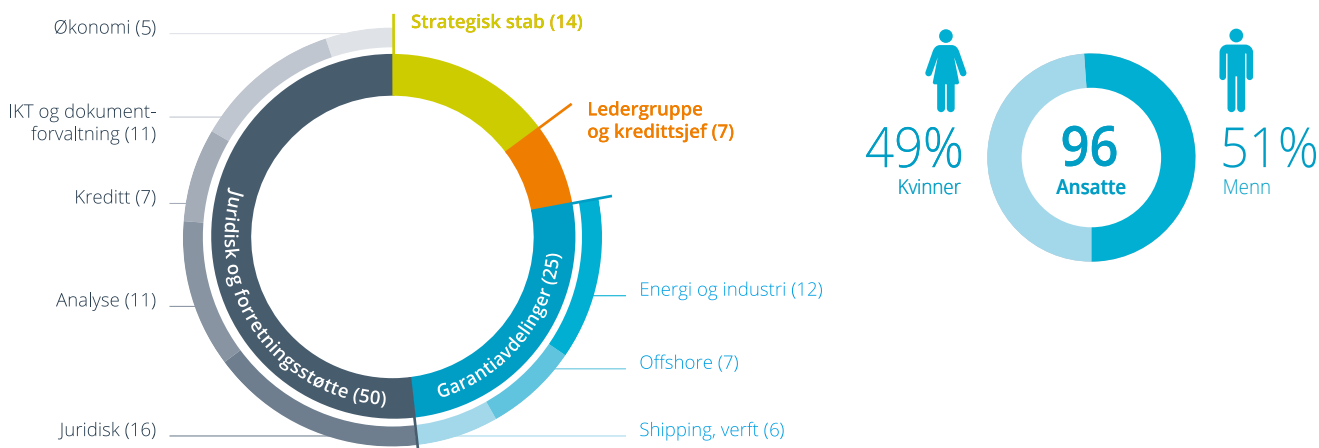
IV.2.2. Lønn, likestilling og mangfold

Tabell 18. Ansatte i GIEKs administrasjon fordelt på stilling og kjønn (inkl. ansatte i permisjon)

		Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		M %	K %	Total (N)	Menn	Kvinner
Totalt i GIEK	2016	51	49	100	67.161	65.210
	2015	52	48	94	67.286	63.459
Adm. dir.	2016	0	100	1	-	-
	2015	0	100	1	-	-
Avdelingsdirektører	2016	20	80	5	-	102.608
	2015	33	67	6	102.900	96.160
Seksjonssjefer, Fagdirektører	2016	67	33	9	82.100	83.742
	2015	82	18	11	77.295	84.883
Kontorsjefer	2016	100	0	1	-	-
	2015	100	0	1	-	-
Seniorrådgivere	2016	53	47	73	67.640	62.786
	2015	52	48	66	65.917	61.271
Rådgivere	2016	20	80	5	-	40.075
	2015	0	100	4	-	39.465
Førstekonsulenter	2016	0	100	1	-	-
	2015	50	50	2	-	-
Førstesekretærer	2016	33	67	3	-	32.313
	2015	0	100	1	-	-
Lærling	2016	100	0	2	26.725	-
	2015	100	0	2	26.425	-

Alle ansatte er medregnet: Faste (inkl. ansatte i permisjon), vikarer, engasjementer, lærlinger og deltidsstillinger.

Kjønnsfordelingen er 49 prosent kvinner og 51 prosent menn. Ledergruppen besto av fem kvinner og en mann ved utgangen av året. GIEK hadde 16 ansatte med innvanderbakgrunn. Lønnsfastsettelsen er kjønnsnøytral.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

IV.2.3 Inkluderende arbeidsliv

GIEK er en IA-bedrift med en handlingsplan frem til 2018. En medarbeider var på arbeidstreningstiltak fra NAV i seks måneder og har bistått med oppgaver innen virksomhetsstyring og compliance.

I 2016 har GIEK inngått en avtale med en ny bedriftshelse-tjeneste.

Sykefraværet er stabilt lavt. I 2016 var sykefraværet på 2,6 prosent som er en nedgang fra foregående år hvor sykefraværet var på 3,3 prosent. I 2016 ble det ansatt ni nye medarbeidere. Seks ansatte (6,6 prosent) sluttet i 2016, hvorav én etter endt engasjement. Det var 100 ansatte ved årsslutt (inkludert ansatte i permisjon).

IV.2.4 Ansvar for lærlinger

GIEK er en lærlingbedrift og har tilsatt to lærlinger som har oppgaver innen IT-drift.

Tabell 14. Ansettelsesforhold

		Ansatte	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre- permisjon		Totalt sykefravær	
		Total	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
GIEK	2016	100	4,0	2,0	10,0	5,0	0	3,0	2,2	3,2
	2015	94	4,3	3,2	5,3	3,2	0	2,1	1,6	5,6

*Teller alle ansatte: Faste, vikarer, engasjementer, lærlinger, deltidsstillinger og ansatte i permisjon. Antall ansatte i arbeid per 31.12.16 var 92,4 årsverk (ansatte i permisjon er da ikke medregnet).

IV.3. Bærekraft (miljø- og menneskerettighetsvurdering)

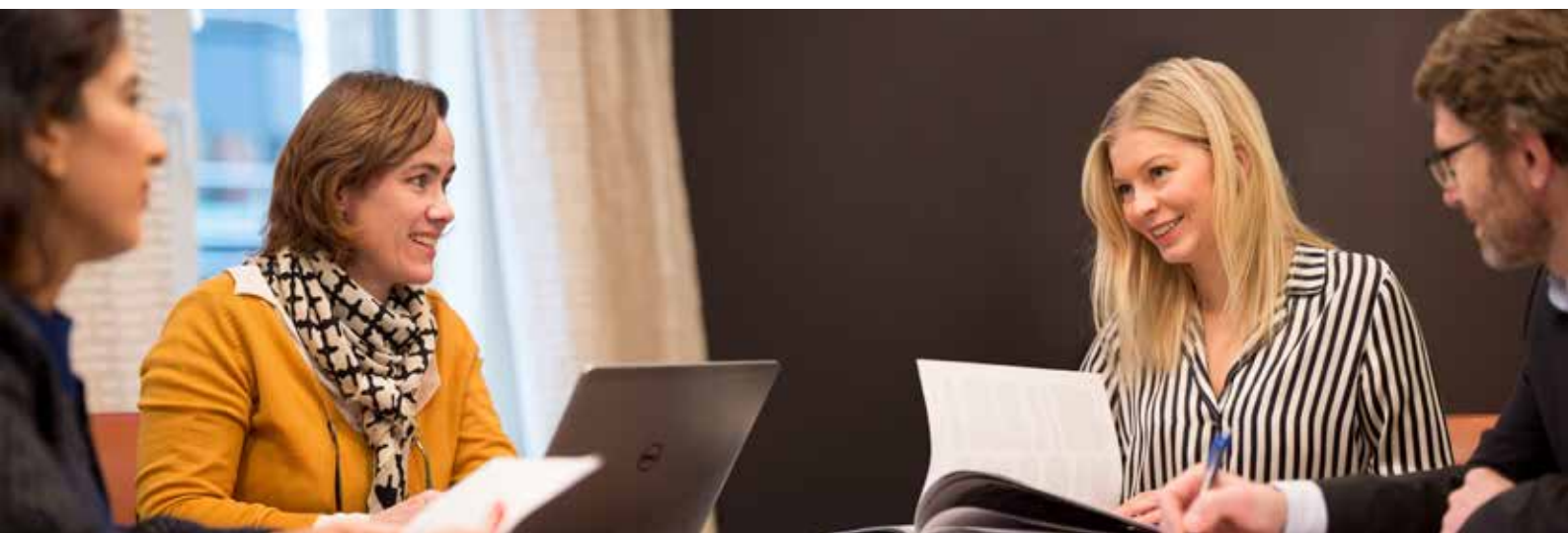
GIEK vurderer sine transaksjoner for risiko i miljø og sosiale forhold for å påse at disse ivaretas i de prosjekter GIEK deltar i. Vår policy og prosedyrer bygger på OECDs retningslinjer for miljø og sosiale due diligence (OECD Common Approaches) og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Dette er omtalt i del 6.2.1.8.

IV.4. Samfunnsikkerhet og beredskap

Samfunnsikkerhet og beredskapstenkning er en integrert del av organisasjonen gjennom trening, opplæring og kommunikasjon. GIEK har etablert en struktur på beredskapsområdet som åpner for oppfølging og rapportering. Det er i dag tydelig hvilken funksjon som har dette ansvaret. GIEK har videreutviklet beredskapsplanen slik at denne inneholder en beskrivelse av roller og ansvar og hvordan man skal håndtere forskjellige beredskaps-situasjoner (tiltakskort).

GIEK arbeider kontinuerlig for å opprettholde en god IT-sikkerhet, med trygg lagring av data. I 2016 er det gjennomført en rekke tiltak for å heve sikkerheten på IT gjennom fysiske oppgraderinger, bedre programvare og nye systemer. Det er etablert dublering av datarom, ny brannmur, nytt backup-system og en løsning for sikker fildeling.

GIEK har tatt i bruk et system for kryptering av tale over mobiltelefon for bruk i spesielle situasjoner av utvalgte brukere. GIEK er i ferd med å ta i bruk Nasjonalt BEGRENSET nett (NBN) for sikker kommunikasjon med NFD i enkelte saker. Det har vært gjennomført en kriseøvelse i begynnelsen av 2017.

V

V. Vurdering av framtidutsikter

Selv om det er usikre markedsutsikter for offshorenæringen og vanskelig å forutsi utviklingen i internasjonal økonomi, mener GIEK at norske eksportbedrifter har gode muligheter og produkter som kan hevde seg internasjonalt. Det er særlig gledelig at norske verft i stor grad har funnet nye kunder og nye markeder innen shipping og cruise.

V.1. Markedsutsikter

Skip og skipsutstyr

Av GIEKs utestående ansvar er 74 prosent knyttet til skip og skipsutstyr. Per i dag er mesteparten innenfor olje og offshore, se under. GIEK ser at norske verft i større grad får kontrakter innen shipping, fiskeri og cruise. Vi vil fortsette å arbeide aktivt for å bidra til at norske verft får kontrakter på flere typer skip.

Fornybar energi

GIEK vil fortsette arbeidet med å markedsføre sitt tilbud overfor relevante aktører og har særlig forhåpninger om at norske selskaper vinner kontrakter i forbindelse med de store utbyggingsplanene for offshore vind i Nordsjøen de neste årene. GIEK vil samarbeide tettere med multi-laterale finansinstitusjoner og utviklingsbanker for å komme i bedre posisjon sammen for fornybar energi-prosjekter i fremvoksende markeder.

Industri og øvrige næringer

Det arbeides aktivt for å komme i posisjon for deltakelse i større transaksjoner der GIEK kan være kapasitets-utvidende og tilføre verdi. Rådgivning i forkant av eventuelle søknader blir i denne sammenheng en vesentlig arbeidsoppgave. Særlig er dette tilfelle for en del tidligere underleverandører til oljeindustrien som i begrenset grad har eksportert direkte.

Olje og gass

Av GIEKs utestående ansvar er 86 prosent (84,2 milliarder kroner) knyttet til olje og offshore. Av dette er 79 prosent (66,5 milliarder kroner) innen skip og skipsutstyr. GIEKs garantiportefølje er 244 av 292 fartøy innen offshore. Lavere oljepriser medfører at oljeselskapene har redusert sine investeringer, som igjen medfører redusert etterspørsel etter alle typer fartøyer innenfor oljeleting/olje-utvinningssegmentet. Det gir en betydelig ubalanse mellom tilbud og etterspørsel etter alle fartøystyper innen denne næringen.

Hovedscenariot er vedvarende lave/moderate oljepriser i flere år fremover. GIEK tror at man er nær bunnen i denne syklusen, men det er stor usikkerhet knyttet til når markedsbalansen for oljerelaterte fartøyer vil gjenopprettes.

Flåten av offshorefartøyer, GIEK har garantert for, er i stor grad ung og moderne. Fartøyene har begrensede alternative bruksområder, og det er vanskelig å se at tilbudet av fartøy vil bli vesentlig redusert på kort sikt, med den forventede etterspørselen. Fartøyene er avanserte og trenger fortløpende vedlikehold, som gjør opplag ugunstig.

GIEK forventer at det vil være flere enheter tilgjengelig enn det er oppdrag til, og at rederne vil foretrekke at båtene er i aktivitet, selv om det ikke gir inntjening. GIEK forventer derfor at slutninger vil skje til rater rundt rederienes skjæringspunkt for lønnsom drift. For OSV (offshore forsyningskip) som kan mobiliseres raskt, er det logiske balansepunktet rater rundt nivået for driftskostnader. For større enheter vil ratene komme noe høyere for korte oppdrag, men tiden mellom oppdragene tilsier at inntjeningen i snitt ikke blir høyere enn driftskostnadene.

Verdiutviklingen på alle fartøystyper er usikker siden det har vært svært få transaksjoner av nyere fartøy etter at krisen startet og salgene har vært hastesalg. Verdier forventes å være vesentlig redusert, men med liten eller ingen omsetning er det vanskelig å si hva verdien av det enkelte fartøyet er i dag. Mange av fartøyene ble kontrahert i en periode hvor nybyggprisene lå vesentlig over dagens nybyggpris. I tillegg er fartøyene avanserte, med mye utstyr som krever vedlikehold og har høye sikkerhetskrav.

Dess mindre som brukes på vedlikehold under opplag, desto mer kostbart blir det å ta båten ut av opplag og istandsette den for full operasjon. Fartøysverdiene påvirkes negativt av usikkerheten knyttet til utviklingen i markedet og av at opplagskostnadene er høye gitt behovet for vedlikehold.

V.2. GIEKs arbeid, satsinger og prioriteringer

GIEKs formål er å fremme norsk eksport og investeringer i utlandet. I tillegg har GIEK en byggelånsgarantiordning for bygging av skip ved norske verft. GIEK skal jobbe for å nå nye og eksisterende kunder og hjelpe dem til å eksportere mer. Derfor har vi i strategiplan for 2017–2020 innført visjonen «Fra hele Norge til hele verden». GIEK skal blant annet arbeide for å fremme prosjekter innen fornybar energi, bedre mulighetsrommet for norsk eksport og bidra til omstilling.

Dette skal skje under forutsetning av at GIEK går i balanse på lang sikt. GIEK skal opptre som en profesjonell forvalter av den utestående garantiporteføljen. I restrukturerings-sakene skal GIEK bidra til å bevare systemverdier der det er forenlig med balansekravet. GIEK har som mål å redusere tapsrisikoen for staten og bidra til langsiktige løsninger der rederienes kontrakter og arbeidsplasser bevares.

Felles for GIEKs roller, som eksportutløser og kreditor, er behovet for en organisasjon som er kunderettet og har den nødvendige kompetansen til enhver tid. GIEK skal være oppdatert om andre lands offentlige eksportfinansieringstilbud, vurdere behovet for nye produkter, videreutvikle eksisterende produkter og markedsføre garantiene til nye og eksisterende kunder og deres banker.

GIEK skal innføre evaluering som metode i kundeteam og -prosjekter og sikre kontinuerlig forbedring gjennom gode verktøy og prosesser for gjensidig tilbakemelding. For å sikre fortsatt god IT-sikkerhet vil GIEK få på plass en avtale med en leverandør, som kan tilby en, pålitelig, driftsvennlig og lett administrerbar IT-plattform med høy sikkerhet. Løsningen skal ha mulighet til å dekke fremtidig behov, og må være skalerbar og fleksibel.

GIEK er en svært viktig samarbeidspartner

I mars 2016 signerte franske Ponant en intensjonsavtale med Vard i forbindelse med bygging av fire ekspedisjons-cruiseskip. I august 2016 ble kontrakten effektiv og garanti fra GIEK utstedt.

– Kontraktene på de fire ekspedisjonscruise fartøylene til Ponant er en viktig milepæl for VARD. Dette er spennende oppdrag for våre ansatte, og de vil gi ringvirkninger i den maritime næringen og i våre lokalsamfunn, sier Geir Ingebrigtsen, CFO i Vard Group AS.

De fire cruiseskipene skal bygges ved Vard Søviknes som er et av de totalt fem skipsverftene Vard har i Norge. Skipene er av typen ekspedisjonscruise og er utviklet i tett samarbeid mellom Ponant, Vard og deres majoritetseier

Fincantieri. Skipene skal leveres henholdsvis i 2018 og 2019. GIEK garanterer for lån fra en rekke franske banker som inkluderer BNP Paribas, Credit Agricole med fler.

GIEK opplever stor interesse for garantiordningene våre fra dette segmentet, både fra norske verft og internasjonale kjøpere.

– Det er en hard internasjonal konkurranse om denne type prosjekter, og GIEK var en svært viktig samarbeidspartner for VARD i prosessen med å sikre disse kontraktene. GIEK er også viktig for VARD i forhold til byggelånsfinansiering, og vi har et godt og løsningsorientert samarbeid, sier Geir Ingebrigtsen, CFO i Vard Group AS.

Bygging av cruiseskip stiller høye krav til kvalitet og kompetanse, noe som gjør norske verft og leverandører svært egnet til å ta en posisjon innenfor dette segmentet. Ordren fra Ponant representerer en betydelig eksportkontrakt for Norge og bidrar til å opprettholde og utvikle kompetansen i den maritime industrien. GIEK er stolte av å kunne bidra til omstilling og vekst i nye markeder for norske verft.

*Anders Gerlach Nielsen,
kunderådgiver i avdelingen Shipping, verft og offshoreprosjekter i GIEK.*

VI

VI. Årsregnskap

Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) leverer to regnskap. Administrasjonsregnskapet viser økonomien i GIEKs driftsorganisasjon. Garantiordningenes årsregnskap (fondsregnskapet) viser inntekter og kostnader i de ulike garantiordningene.

Stortinget fastsetter en ramme for GIEKs administrasjonskostnader som bevilges over budsjettkapittel 2460, mens totalrammene for nye og gamle tilbud om garanti og garantiansvar i 2016 under garantiordningene gis i romertallsvedtak.

GIEKs administrasjon

GIEKs medarbeidere er ansatt i GIEKs administrasjon, som forvalter og administrerer garantiordningene. Administrasjonsutgiftene nettobudsjetteres og administrasjonsregnskapet føres etter kontantprinsippet og inngår i statsbudsjettet og statsregnskapet.

Garantiordningene

Garantiordningene har ingen ansatte. Alle tjenester leveres fra GIEKs administrasjon og belastes den enkelte garantiordning etter en forhåndsdefinert fordelingsnøkkel.

Fondsregnskapet omfatter alle garantiordningene under GIEK, som det blir redegjort for i del 3 Årets aktiviteter og resultater. Regnskapene for garantiordningen føres hver for seg, men omtales samlet.

Garantiordningene føres etter prinsippene i regnskapsloven så langt det passer. Regnskapet følger som hovedregel periodiseringsprinsippet med unntak av noen resultatposter som er bokført etter kontantprinsippet. Ved beregning av individuelle og gruppevise avsetninger følger man prinsippene i utlånsforskriften (forskrift av 21.12.2004 nr.1740). Det er utarbeidet egne retningslinjer for avsetning for tap på garantier og erstatningsfordringer. Prinsippene for regnskapsføring fremgår av prinsippnoten i fondsregnskapet.

VI.1. Administrasjonsregnskap

VI.1.1. Styrets kommentar til administrasjonsregnskapet (ledelseskomentarer)

GIEKs administrasjonsregnskap består av utgifter til lønn, husleie, konsulenter med videre. Administrasjonsregnskapet føres etter kontantprinsippet, og er selvfinansierende i den forstand at garantiordningene dekker administrasjonsutgiftene etter en forhåndsdefinert fordelingsnøkkel. Den årlige tildeling belaster således ikke statsregnskapet.

I 2016 var forbruket på 173,9 millioner kroner. Budsjettet for 2016 var på 169,0 millioner kroner, men ble økt for å gi nok ressurser til å behandle nye søknader om garantier og til å håndtere vanskelige saker. Samlet budsjett for 2016 var dermed 174,0 millioner kroner. Resultatet er et mindreforbruk på 100 000 kroner.

GIEK brukte 8,6 millioner kroner mer på lønn og personal-kostnader enn opprinnelig budsjettet. Dette skyldes et økt antall midlertidige stillinger og mer overtid for å håndtere omfattende restruktureringer. Andre drifts-kostnader totalt viser et underforbruk på 3,3 millioner kroner mot budsjettet. Dette gjenspeiler at ledelsen vektlegger løpende effektiviseringstiltak og effektiv bruk av og investering i driftsmidler.

GIEK flyttet inn i nye lokaler i Støperigata 1 i desember 2015. I den forbindelse viser bygningers drift og kostnader relatert til flyttingen et noe høyere forbruk i 2016 enn i 2015. Dette var tatt høyde for i budsjettet for 2016. Det er gjennomført større investeringer innen IT som har forbedret IT-sikkerheten. Dette arbeidet vil videreføres i 2017. GIEKs interne digitale verktøy er videreutviklet, noe som gir bedre porteføljeoversikt. Det arbeides også med utvikling av systemer for økt effektivitet i saksbehandling og økt kundevennlighet.

I 2017 forventer GIEK en fortsatt krevende markeds-situasjon og har budsjettet med samme nivå når det gjelder lønn og bruk av ressurser. Det er forventet ekstra investeringer knyttet til saksbehandlingsverktøy, IT-sikkerhet og en mer brukervennlig nettside det neste året.

Regnskapet gir et dekkende bilde og er avlagt i henhold til krav fra NFD og bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet.

Riksrevisjonen er GIEKs eksterne revisor.

Arbeidsmiljø og personal

GIEKs administrasjon besto ved utgangen av 2016 av 92,4 årsverk, det inkluderer fast ansatte og midlertidige ansatte, men ikke ansatte i permisjon. Kjønnfordelingen er 49 prosent kvinner og 51 prosent menn. Ledergruppen besto av fem kvinner og en mann. GIEK hadde ved utgangen av året 16 ansatte med innvandrerbakgrunn. Lønnsfastsettelsen er kjønnsnøytral.

GIEK har verneombud, arbeidsmiljøutvalg, tillitsvalgte og HR-sjef som kanaler for å ivareta helse, miljø og sikkerhet (HMS). GIEK er en IA-bedrift og vi har en handlingsplan for perioden frem til 2018.

I 2016 ingikk GIEK en avtale med ny leverandør av bedriftshelsetjeneste. I 2016 ble GIEKs etiske retningslinjer og rutiner revidert, og ansatte har deltatt i dilemmatrening for å øke forståelsen for hvordan disse kan implementeres i hverdagen. For å håndtere eventuelle kritikkverdige forhold er det etablert en egen ekstern varslingskanal.

I 2016 ble et to-årig lederprogram, for økt profesjonalisering av lederrollen og bedre målstyring i organisasjonen, avsluttet. Organisasjonsutviklingen fortsetter med vekt på kompetansebygging for å håndtere et krevende marked og støtte nye norske eksportører i nye markeder.

En medarbeider har vært på arbeidstreningstiltak fra NAV i seks måneder, og har bistått med oppgaver innen virksomhetsstyring og compliance. GIEK er en lærling-bedrift og har tilsatt to lærlinger som har oppgaver innen IT-drift.

Sykefraværet er stabilt lavt. I 2016 var sykefraværet på 2,6 prosent som er en nedgang fra foregående år hvor sykefraværet var på 3,3 prosent. I 2016 ble det ansatt ni nye medarbeidere. Seks ansatte (6,6 prosent) sluttet i 2016, hvorav én etter endt engasjement. Det var 100 ansatte ved årsslutt (inkludert ansatte i permisjon). Det ble i 2016 ikke rapportert om jobbrelaterte skader eller ulykker.

Det ble i 2016 gjennomført en arbeidsplassvurdering etter flytting til nye lokaler for sikre gode ergonomiske arbeidsplasser.

Ytre miljø

GIEKs virksomhet forurensrer ikke det ytre miljø i vesentlig grad. Papiravfall kildesorteres, og GIEKs ansatte tar i stor grad kollektivtransport til og fra kontoret. Ansattes jobb-reiser med fly registreres i statens system for kjøp av klimavoter for alle reiser som foretas.

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift av virksomheten.

Styret takker organisasjonen for engasjement og godt arbeid i året som gikk.

Oslo, 9. mars 2017

Karin Bing Orgland
(styreleder)

Torfinn Kildal
(nestleder)

Arve Bakke

John G. Bernander

Nina Udnes Tronstad

Marit E. Kirkhusmo

Jo Stokke

Wenche Nistad
(adm. dir.)

VI.1.2. Oppstilling av bevilgningsrapportering og artskontorapportering med noter

a) Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år. GIEK er satt opp som en bruttobudsjettert virksomhet i regnskapsmodulen til Direktoratet for økonomistyring.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene fremkommer i note B til bevilgningsoppstillingen

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

b) Bevilgningsrapportering

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som GIEK har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som GIEK har fullmakt til å disponere. GIEK har ikke avgitt fullmakter som skissert i prinsippnote.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindregift
900	Nærings- og fiskeridepartementet	72	Tilskudd til BSV	A,B	400 000	400 000	0
2460	Garantiinstituttet for eksportkreditt	24.1	Driftsinntekter, refusjon fra fondsregnskap	A,B	-174 000 000	-173 155 015	-844 985
		24.2	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	A,B	174 000 000	173 155 015	844 985
2460	Refusjon av administrasjonskostnader	24	Diverse		0	0	0
Sum utgiftsført					0	0	
5460	Garantiinstituttet for eksportkreditt	71	Tilbakeføring fra gammel alminnelig ordning	A,B	-8 100 000	-8 100 000	0
		72	Tilbakeføring fra gammel særordning	A,B	-7 500 000	-7 500 000	0
Sum inntektsført					0	0	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						0	
Kapitalkontoer							
60064001	Norges Bank KK /innbetalinger					181 993 008	
60064002	Norges Bank KK/utbetalinger					-177 195 590	
724070	Endring i mellomværende med statskassen					-4 797 418	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
0	Mellomværende med statskassen				31.12.2016	31.12.2015	Endring
					-4 797 418	1 146 722	-5 944 140

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
90072	0	400 000	400 000
246024	0	169 000 000	169 000 000
246024	0	5 000 000	5 000 000
546071	0	-8 100 000	-8 100 000
546072	0	-7 500 000	-7 500 000

Fondsregnskapet dekker utgiftene til administrasjonsregnskapet. Av den grunn er det ikke overført midler fra i fjor. Ved Stortingsvedtak 16. desember 2016 ble kapittel/post 2460.24.2 økt med 5 millioner kroner, jf. Prop. 25 S (2016-2017) og Innst. 126 S (2016-2017).

Note B Brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

GIEK er selvfinansierende og overførbart beløp til neste år er således ikke aktuelt.

c) Oppstilling av artskontorapportering med noter

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	720 000	1 040 000
Salgs- og leieinnbetalinger	1	173 155 015	157 521 562
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum innbetalinger fra drift		173 875 015	158 561 562
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	105 099 547	93 423 833
Andre utbetalinger til drift	3	64 628 827	58 595 914
Sum utbetalinger til drift		169 728 374	152 019 746
Netto rapporterte driftsutgifter		-4 146 641	-6 541 816
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	-1 368
Sum investerings- og finansinntekter		0	-1 368
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	4 146 641	6 540 777
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
Sum investerings- og finansutgifter		4 146 641	6 540 777
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		4 146 641	6 542 144
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		0	0
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		0	0
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
Sum rapporterte utgifter på felleskapitler		0	0
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		0	328
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Fordringer		-1 517 091	2 006 956
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-4 729 775	-4 091 176
Skyldige offentlige avgifter		-2 942 162	-2 871 710
Annen gjeld		-1 635 571	-1 335 189
Sum mellomværende med statskassen	8	-10 824 599	-6 291 120

Eksporfinansiering sikret internasjonalt gjennombrudd

I 2016 bidro GIEK til å sikre en avtale mellom det Trondheimsbaserte selskapet Inrigo og det statlige selskapet Camwater i Kamerun. Låneavtalen som ble signert i begynnelsen av 2017 sørget for finansiering av eksportkontrakten med et lån på EUR 57,7 millioner fra Eksportkreditt til staten Kamerun, garantert av GIEK. Innovasjon Norge Trøndelag bidro til kapitalstyrking gjennom et risikolån til Inrigo.

Kamerun har tatt store grep for å bedre vannforsyningene til befolkningen. Leveransen fra norske Inrigo innebærer nøkkelferdige drikkevannsanlegg samt prosjektering, produksjon, bygging og montering av hele infrastrukturen fra inntak til distribusjon. Det omfatter inntaksanlegg, pumpestasjoner, rør, basseng, bygninger, og prosessanlegg for vannbehandling. Anlegget er modulbasert og produseres i Vanvikan i Nord-Trøndelag.

Inrigo er et godt eksempel på et selskap som har klart å omstille seg til å levere til nye markeder. Med hjelp fra GIEK, Eksportkreditt Norge og Innovasjon Norge har selskapet som tidligere hovedsakelig har levert til olje- og offshorenæringen lyktes med å finne nye markeder for produktene.

*Astrid Etienne,
Senior kundeansvarlig i avdelingen Energi og Industri i GIEK.*

Dette er et internasjonalt gjennombrudd for oss. Ny robust renseteknologi, høy fagkompetanse, rask levering og gode finansieringsbetingelser har vært avgjørende for at vi fikk kontrakten. Uten finansiell støtte og risikoavlastning fra Eksportkreditt, GIEK og Innovasjon Norge ville denne avtalen ikke kommet på plass.

Reza Hezari
Administrerende direktør, Inrigo AS

VI. Årsregnskap, del 1 – Administrasjonens årsregnskap

Note 1 – Innbetalinger

	31.12.2016	31.12.2015
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	320 000	440 000
Andre tilskudd fra departementet	400 000	600 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	720 000	1 040 000
Salgs- og leieinnbetalinger		
Opptjent, ikke fakturert inntekt, avgiftsfri	173 155 015	157 521 562
Sum salgs- og leieinnbetalinger	173 155 015	157 521 562
Andre innbetalinger		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	173 875 015	158 561 562

Note 2 – Utbetalinger til lønn

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	81 013 892	71 203 657
Arbeidsgiveravgift	12 875 009	11 417 489
Pensjonsutgifter	8 675 062	7 799 400
Sykepenges og andre refusjoner(-)	-1 960 071	-1 119 923
Andre ytelser	4 495 657	4 123 210
Sum utbetalinger til lønn	105 099 547	93 423 833
Antall årsverk:	92	89

Note 3 – Andre utbetalinger til drift

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	10 271 969	7 017 784
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	111 159	1 317 929
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 619 006	996 078
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	532 592	794 486
Leie av maskiner, inventar og lignende	172 334	119 046
Kjøp av fremmede tjenester	28 912 500	26 131 075
Reiser og diett	6 243 291	6 820 936
Øvrige driftsutgifter	15 765 975	15 398 581
Sum andre utbetalinger til drift	64 628 827	58 595 914

Note 4 – Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2016	31.12.2015
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	-1 368
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	-1 368
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 – Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2016	31.12.2015
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	2 200 281	3 473 249
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 946 360	3 067 527
Sum utbetalt til investeringer	4 146 641	6 540 777

Note 6 – Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 – Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 – Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum finansielle anleggsmidler	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	125 000	0	125 000
Andre fordringer ¹	-1 517 091	-1 517 091	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum omløpsmidler	-1 392 091	-1 517 091	125 000
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-3 006 362	0	-3 006 362
Skyldig skattetrekk	-4 729 775	-4 729 775	0
Skyldige offentlige avgifter	-2 967 477	-2 942 162	-25 315
Annen kortsiktig gjeld	-1 635 571	-1 635 571	0
Sum kortsiktig gjeld	-12 339 185	-9 307 508	-3 031 677
Sum	-13 731 276	-10 824 599	-2 906 677

¹ Det er en uoppklart differanse som medfører usikkerhet knyttet til summen av fordringer.

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Erverves-dato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2016							0

Vår referanse 2016/01549-1

GARANTIINSTITUTTET FOR EKSPORTKREDITT/
THE NORWEGIAN EXPORT CREDIT
GUARANTEE AGENCY
Org. nr.: 974760908

Riksrevisjonens beretning

Til Garantiinstituttet for Eksportkreditt (GIEK)

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet (administrasjonsregnskapet)

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Garantiinstituttet for Eksportkredits (GIEKs) årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av ledelseskommmentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusive noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir GIEKs årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2016 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2016, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 (INTOSAIs etikkregler) fra International Organization of Supreme Audit Institutions, og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAIs etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er det innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI), og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsene om etterlevelse av administrative regelverk dekker ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del (I–V)), og vi attesterer ikke denne informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det revisors oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig uoverensstemmelse mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskapen opparbeidet under revisjonen, eller hvorvidt den øvrige informasjonen tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom det konkluderes med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er Riksrevisjonen pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Postadresse
Postboks 8130 Dep
0184 Oslo

Kontoradresse
Storgata 16

Telefon
22 24 10 00

E-post
postmottak@riksrevisjonen.no

Internett
www.riksrevisjonen.no

Bankkonto
7694 05 06774

Org.nr.
974760843

Ledelsens, styrets og overordnet departements ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen og styret er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Overordnet departement og styret har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. Revisor gjør også følgende:

- Identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen. Hensikten er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- Evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen.
- Evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Revisor kommuniserer med ledelsen og styret og informerer overordnet departement, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Blant de forholdene som blir kommunisert med ledelsen og styret, og som overordnet departement blir informert om, tar revisor standpunkt til hvilke av forholdene som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom Riksrevisjonen, gjennom revisjon av årsregnskapet, får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomføres utvalgte revisjonshandlinger for å kunne gi uttalelse om hvorvidt det er vesentlige brudd på disse.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi gir en uttalelse med moderat sikkerhet på om vi er kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene i vesentlig grad er i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnås gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendig.

Basert på revisjon av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene er i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 09.03.2017

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatbråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

VI.2

VI.2 Garantiordningenes regnskap

GIEK fører et fullstendig regnskap for hver garantiordning, men fremstillingen av årsregnskapene for ordningene er samlet.

VI.2.1. Styrets årsberetning til garantiordningenes regnskap (ledelseskomentarer)

Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) er en forvaltningsbedrift underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og lokalisert i Støperigata 1 i Oslo.

GIEKs hovedformål er å fremme norsk eksport gjennom å utstede garantier på vegne av staten. GIEK garanterer primært ovenfor Eksportkreditt Norge AS og kommersielle banker. Garantiene kan stilles der det leveres norske varer eller tjenesteytelser til utlandet, eller der en eksporttransaksjon på annet vis fremmer norsk verdiskaping.

Styrets årsberetning skrives i henhold til krav i tildelingsbrevet fra NFD for 2016. Der vises det til Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser for økonomistyring i staten og Rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Her følger styrets årsberetning for garantiordningene. Det føres fullstendige regnskap for garantiordningene, men fremstillingen er samlet regnskap i henhold til R-115 og minimumskrav til styrets årsberetning i regnskapsloven.

VI.2.1.1. Oversikt over utviklingen

Gjeldsbetjeningsevnen for mange av GIEKs garantikunder innen offshore har vært vedvarende svak og GIEK har sammen med banker medvirket i flere restruktureringsaker innen offshore (olje og gass). I dette arbeidet skal det ikke forekomme usaklig forskjellsbehandling og GIEK vektlegger å finne gode langsiktige og industrielle løsninger sammen med næringen og andre finansieringsinstitusjoner. GIEKs rolle er samtidig å ivareta statens interesser for å forebygge og redusere tap som følge av restruktureringene. Som et ledd i restruktureringene har GIEK måttet opprette aksjeselskaper, konvertere garantier og fordringer til aksjer og deleierskap av fartøy. På lik linje med bankene vurderes eierskap i kortere perioder for å sikre verdier, kontraktsbase og eventuelt drift der dette vurderes som økonomisk forsvarlig.

Ved utgangen av 2016 var utestående garantiansvar på 98,0 milliarder kroner fordelt på 419 løpende garantier, mot 100,2 milliarder kroner og 431 garantier i 2015. Det ble utstedt 93 nye garantier for 16,7 milliarder kroner, og gitt 168 tilbud om garanti for 26,6 milliarder kroner i 2016.

Det er fortsatt lønnsomme prosjekter innen olje- og gassnæringen, hvor GIEK hadde utestående garantiansvar for 84,2 milliarder kroner ved utgangen av 2016. Eksport fra leverandørindustrien til olje og gass utgjorde med det 86 prosent av GIEKs garantiportefølje ved utgangen av året.

I 2016 stilte GIEK nye garantier for cruiseskip. Styret er glad for at norske verft har fått nye kunder utenfor offshore-næringen, og at industrien og bankene fortsatt ser på GIEK som en viktig partner.

Garantiinntekter utgjør 1,5 milliarder kroner av totale inntekter på 1,6 milliarder kroner, mot totale inntekter på 1,7 milliarder kroner i 2015.

GIEKs administrasjonskostnader i 2016 var på 173,9 millioner kroner mot 158,6 millioner kroner i 2015. Etter styrets oppfatning drives GIEK effektivt. For 2016 har det særlig vært brukt tid og ressurser på restruktureringssaker, saker under særlig overvåkning eller saker i mislighold. Arbeidet bidrar til å minimere statens tap på løpende garantier, og er dermed samfunnsøkonomisk riktig og nødvendig. Regnskapsførte tapsavsetninger og nedskrivninger var ved utgangen av 2016 på 7,8 milliarder kroner, en økning på 1,8 milliarder kroner fra 2015. Dette påvirket resultatet negativt.

Resultatet for garantordningene viser et samlet regnskapsmessig underskudd på 533 millioner kroner mot et overskudd på 121 millioner kroner i 2015. Tapet dekkes av tidligere års overskudd og GIEK har god likviditet.

Tapsavsetninger og nedskrivninger dekker etter styrets vurdering fremtidige forventede tap, men det er alltid usikkerhet knyttet til fremtidige tap. Ved inngangen til 2017 er det svært begrenset hvor mye av tapsavsetningene som er konstatert som tap. GIEK har opparbeidet kapital for innfrielse av garantiforpliktelser. Det er fortsatt styrets vurdering at ordningene vil gå i balanse over tid. Styret mener GIEKs internkontroll er tilfredsstillende.

Styret forventer at vanskelighetene for offshorerederiene i olje og gass vedvarer utover 2017 og det er sannsynlig med flere restruktureringssaker fremover. Det er svake utsikter til en vesentlig økning i oljeprisen, og overkapasiteten av skip og rigger er et hinder for å oppnå lønnsomhet og konkurransekraft.

Styret fremhever viktigheten av god virksomhetsstyring og compliance, og prioriterer fortsatt arbeid med anti-korrupsjon og bærekraft og miljø i garantisakene. Styret er tilfreds med hvordan GIEK har håndtert arbeid med vanskelige saker, hvor GIEK har solid kompetanse. Samtidig er det økt oppmerksomhet på å nå nye næringer, bedrifter, banker og andre samarbeidspartnere. Dette viser at organisasjonsmodellen, innført i 2014, er hensiktsmessig.

VI.2.1.2. Utvikling i garantiansvar

Garantier

Det er i 2016 inngått nytt garantiansvar for 16,7 milliarder kroner på søknader mottatt i 2016 og tidligere, tilnærmet som i 2015 (16,3 milliarder kroner).

GIEK utstedte 93 nye garantier i 2016, mot 126 nye garantier i 2015. Det er utstedt garantier på alle ordninger unntatt Kraftgarantiordningen.

Det ble i 2016 gitt nye tilbud om garanti for 26,6 milliarder kroner, sammenliknet med 19,2 milliarder kroner i 2015. Samlet garantiansvar inkludert forpliktende tilbud om garantier (bundet under rammen) var ved utgangen av året 117,9 milliarder kroner.

Nye søknader for året 2016 utgjorde 30,5 milliarder kroner, mot 41,2 milliarder kroner i 2015.

I porteføljen er det stor eksponering mot utenlandsk valuta, og 69 prosent av utestående ansvar er garantert for i USD mot 76 prosent ved utgangen av 2015. Endringen skyldes utstedelse av store garantier denominert i Euro i løpet av 2016. Endringen i kronekursen har en effekt på utestående ansvar og tapsavsetninger. En styrket krone fører på den ene siden til at mindre av rammene blir bundet opp, samtidig som GIEKs inntekter faller når innbetalinger i utenlandsk valuta fortløpende veksles til kroner.

Av det utestående garantiansvaret er 94,9 milliarder kroner innenfor Alminnelig garantiordning, tilsvarende 97,2 prosent. Det var i 2016 nedbetalinger knyttet til den underliggende garanterte låneporteføljen på 12,9 milliarder kroner innenfor Alminnelig garantiordning. Nedbetalingen frigjør risikokapasitet til å bidra til finansieringen av ny eksport innenfor dagens garantirammer. Rammene vurderes som tilstrekkelige ut fra behovet.

Det er utestående garantiansvar på 0,8 milliarder kroner på U-landsordningen, og 1,9 milliarder kroner på bygge-lånsgarantiordningen.

Inntekter

Garantipremier og gebyrinntekter fra alle ordninger i 2016 var 1,5 milliarder kroner, mot 1,6 milliarder kroner 2015. Totale inntekter var på 1,6 milliarder kroner i 2016.

VI.2.1.3. Finansiell risiko

Markedsrisiko

Offshore (olje og gass) er fortsatt den dominerende næringen i garantiporteføljen. Med få unntak opererer de 20 største selskapene innen denne sektoren. Samlet utgjør selskapene 65,5 milliarder kroner og 64 prosent av utestående ansvar. De ti største selskapene/selskapsgrupperingene har totalt garantier for 46,3 milliarder kroner og utgjør 45 prosent av utestående ansvar.

GIEKs garantiportefølje er knyttet til 292 fartøy hvorav 244 er innen offshore. Lavere oljepriser medfører at oljeselskapene har redusert investeringene sine og dette medfører igjen redusert etterspørsel etter alle typer fartøyer innenfor oljeleting/oljeutvinningssegmentet. Det har derfor oppstått en betydelig ubalanse mellom tilbud og etterspørsel etter alle fartøystyper i offshore-markedet.

Det er stor usikkerhet knyttet til verdiutviklingen på alle fartøystyper. Fartøyene er høyteknologiske med mye avansert utstyr som krever vedlikehold. De må òg møte høye sikkerhetskrav. Dess mindre som brukes på vedlikehold under opplag, desto mer kostbart blir det å ta båten ut av opplag og inn i full operasjon.

Fartøysverdiene påvirkes av usikkerheten knyttet til utviklingen i markedet, og at opplagskostnaden er høyt gitt behovet for vedlikehold. GIEK forventer derfor at det hele tiden vil være flere enheter tilgjengelige enn det er oppdrag til. Rederne vil normalt foretrekke at båtene er i aktivitet selv om det ikke gir inntjening.

Kredittrisiko

GIEK gjør grundige kreditt- og risikoanalyser ved alle transaksjoner før garantier utstedes. I garantiens løpetid har GIEK tett dialog med kundene og samarbeidende banker. GIEK gjør gjennom året egne vurderinger av risikoen i porteføljens mest utsatte eksponeringer og for porteføljen totalt. Det gjøres også egne analyser av utviklingen i relevante segmenter og markeder.

Tapsrisikoen i de enkelte eksponeringer beregnes på grunnlag av selskapenes kontantstrømmer sett i forhold til deres forpliktelser, sikkerhetsverdiene og kundenes evne til å betjene sin gjeld. GIEK har dermed et godt grunnlag for å vurdere den samlede risikoen i porteføljen.

Likviditetsrisiko

GIEK gir garantier på vegne av den norske stat. Det er etablert prosedyrer for å trekke på statens likviditet dersom tilgjengelig likviditet i den enkelte garantiordning ikke er tilstrekkelig.

I tilfelle långivers engasjement blir misligholdt, kan GIEK velge å foreta utbetalinger under garantien i henhold til opprinnelig nedbetalingsplan, eller å innfri hele lånet. GIEK vurderer hvordan likviditeten benyttes i hvert enkelt tilfelle ut fra hva som er forretningsmessig fornuftig og tapsreducerende.

GIEK har i de fleste saker pantesikkerhet for garantiene, og i en misligholdssituasjon vil en realisasjon av sikkerhetene kunne redusere likviditetsbehovet.

Valutarisiko

Alminnelig garantiordning utgjør 97,2 prosent av utestående ansvar. Av dette er 69 prosent garantert i USD, en nedgang fra 76 prosent i 2015 som skyldes utstedelse av store garantier i Euro. Garantiordningens direkte valutaeksponering er en funksjon av verdivurderte fordringer, bankinnskudd og avsetningene som gjøres for garantiansvar. Jf. note 8.

For å redusere valutarisikoen for Alminnelig garantiordning er det opprettet bankkontoer i USD og Euro. Bankkontoer sammenstilles mot eiendeler og avsetninger/-gjeld. Valutabeholdningene balanseres ved større endringer i porteføljen, og det gjøres normalt i forbindelse med halvårslutt. Garantiordningen vil være eksponert for valutasingninger inntil endelige avsetninger er besluttet. Dagens praksis er med på å redusere risikoen. Det er ikke etablert tilsvarende mekanismer for øvrige garantiordninger.

VI.2.1.4. Risikoutsatte engasjement og tapsavsetninger

GIEKs risiko, verdier og sikkerhetsstillelser er avhengig av den økonomiske situasjonen, hvor utviklingen i oljeprisen og konsekvensene for aktiviteten i oljerelatert industri er særlig viktig. GIEKs portefølje preges av redusert aktivitetsnivå innen olje og gass. Dette har ført til at avsetningene og nedskrivningene har økt, også som andel av porteføljen. Andelen av porteføljen som er restrukturert er høy, og fordringene har økt. Følgelig har avsetningene innen disse kategoriene også økt. Det er flere saker på særlig overvåkning.

GIEK følger prinsippene i Utlånsforskriften og foretar i tillegg særskilte avsetninger for spesielt store engasjement. GIEKs beregningsmodell for tapsavsetningene har først gitt en økende avsetning i den gruppevise modellen, før avsetningene har blitt flyttet over i avsetninger basert på individuelle vurderinger. Styret påpeker at tapsavsetninger foreligger på grunnlag av en totalvurdering og beste skjønn.

Individuelle avsetninger

Den viktigste effekten for økte avsetninger er utviklingen i enkeltsakene. Det er i tillegg en økning i garantiporteføljen, som isolert sett gir en økning i avsetningene.

GIEK gjør regelmessig individuelle tapsvurderinger av enkelte debitorer og garantier med økt sannsynlighet for mislighold. Hovedprinsippet er at sannsynligheten for mislighold, eksponering ved mislighold og forventede verdier fra realiserte aktiva i en avhendings situasjon, sammen danner grunnlag for å beregne et potensielt tap.

Det tas også hensyn til jurisdiksjon, ved at verdien av real sikkerhetene nedjusteres om det er tvil om at sikkerhetene kan realiseres på en betryggende måte i det aktuelle landet.

Gruppevise avsetninger

Når GIEK skal beregne et forventet tap i porteføljen (gruppevise avsetninger), benyttes sikkerhetsverdier basert på en forsiktig vurdering av realsikkerhet og eventuelt uavhengig verddivurdering av fartøy (objekt). Bransjespesifikke nedjusteringer av verdiene tas også inn i beregningen.

GIEK foretar særskilte avsetninger som følge av stor eksponering mot enkeltkunder/selskapsgrupperinger. Dette gjøres for eksponeringer som ville ha oversteg bankregelverkets grenser for eksponering mot enkeltkunder.

GIEK tar derimot ikke særskilt hensyn til konsentrasjonsrisiko for bransje eller land i de gruppevise avsetningene da dette ikke er et krav i Utlånsforskriften. Ordinære banker vurderer konsentrasjonsrisiko på bransje og land som en del av sine Pilar II-beregninger (egenkapitalbehovsvurdering i henhold til kapitalkravsforskriften), og disse vurderingene er adskilt fra regnskapsavleggelsen.

Mislighold og fordringer

51 prosent (52 milliarder kroner) av GIEKs eksponering er knyttet til risikopunkter som overvåkes særskilt, enten fordi de GIEK-garanterte lånene er misligholdt, det foreligger økt risiko for mislighold, eller fordi GIEK har foretatt utbetalinger under garantiene og dermed selv er kreditor for fordringen mot debitor.

Fordringsandelen har økt i 2016. Av GIEKs eksponering er kun 0,5 prosent knyttet til misligholdte saker, mens 5 prosent er fordringer. GIEKs fordringer har økt med 3,2 milliarder kroner i 2016 eller om lag 130 prosent. Økningen følger av flere utbetalinger under garantiene i løpet av andre halvår 2016, særlig to store utbetalinger og en økende andel av mindre utbetalinger. Såkalt passive- og Parisklubb-fordringer har kun hatt mindre endringer.

GIEK arbeider aktivt med mulige problemsaker. Arbeidet med å følge opp saker under overvåking, i mislighold eller fordringer er arbeidskrevende og krever spesiell kompetanse. GIEK har styrket denne kompetansen internt, og engasjert eksterne rådgivere i flere saker der det var hensiktsmessig.

GIEKs arbeid med problemsaker har som mål at staten skal unngå tap så langt det er mulig. Erfaringsmessig er det viktig å iverksette tiltak allerede før mislighold oppstår. Saker med økt risiko for mislighold følges opp i en tidlig fase. En viktig del av GIEKs arbeid er å avklare risiko og alternative løsninger. I den forbindelse deltar GIEK (enten direkte eller via rådgivere) i forhandlingene mellom ulike interessenter, blant annet debitor, aksjonærer, potensielle investorer, andre banker, obligasjonseiere og andre kreditorer.

I enkelte saker er det imidlertid ikke mulig å finne løsninger som fører til at debitor kan betjene de GIEK-garanterte lånene som opprinnelig avtalt. I så fall må GIEK normalt foreta en hel eller delvis utbetaling under garantien. Også i disse tilfellene arbeider GIEK aktivt med å avklare alternative løsninger for å sikre best gjenvinning, herunder sikring av pantsatte eiendeler, realisasjon av sikkerheter og forhandlinger med involverte parter i den forbindelse.

Forvaltning av midlertidig eierskap

For å sikre statens verdier i situasjoner med mislighold har GIEK fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Videre har GIEK fullmakt til midlertidig å forvalte statens eierinteresser som følge av at GIEK har benyttet denne fullmakten.

Oppfølgingen av midlertidig eierskap gjøres i henhold til «retningslinjer for forvaltningen av selskap som staten eier som følge av misligholds- og gjenvinningssaker i GIEK». Forvaltningen bygger på prinsippene i eierskapsmeldingen (Meld. St. 27 (2013–2014)). Det vises til notene 18 og 22.

Reforsikring av GIEK Kredittforsikring AS

GIEK Kredittforsikring AS er eid av Nærings- og fiskeridepartementet og føres som nærstående part i GIEKs regnskap. GIEK reforsikret GIEK Kredittforsikring AS med 316 millioner kroner.

Fordringer i Parisklubben

En Parisklubbfordring er en avtale mellom en stat og dens kreditorer om tilbakebetaling av statens gjeld. Statlige kreditorer samordner seg i Parisklubben og reforhandler stat-til-stat-fordringer. Norges fordringer skriver seg hovedsakelig fra misligholdte statsgaranterte eksportkreditter fra GIEK.

GIEK hadde 380 millioner kroner utestående per 31.12.2016.

VI.2.1.5. Fremtidsutsikter og utvikling etter balansetidspunktet

GIEK utsteder garantier på vegne av staten. De årlige drifts- og garantirammene fastsettes av Stortinget og formidles til GIEK i et årlig tildelingsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet.

GIEKs garantiordninger skal gå i balanse på lang sikt ved å oppnå balanse mellom premieinntekter, gjenvinninger, finansinntekter og statlige tilskudd til tapsdekning på den ene siden, og administrasjonskostnader, finanskostnader og utbetalinger under garanti på den andre.

Det er ingen vesentlige endringer i fremtidsutsiktene etter balansetidspunktet.

Den negative markedssituasjonen rammer de dominerende sektorene i GIEKs portefølje og det har allerede vært flere restruktureringssaker. Det kan forventes at lånebetingelser brytes i flere saker og at flere lån blir gjenstand for restrukturering. For øvrig vil flere GIEK-garanterte lån i denne konjunkturedgangen kunne gå i mislighold og det vil kunne oppstå flere utbetalinger under garantiene. Dette vil fortsatt være ressurskrevende for GIEK. GIEK har tilstrebet å ta høyde for fremtidige tap i de individuelle og gruppevisse tapsavsetningene.

Det er vesentlig sannsynlighet for tap i porteføljen i 2017. GIEK tar høyde for dette ved økte tapsavsetninger og i markedssynet på segmenter der eksponeringen er størst. Gitt den negative situasjonen i dominerende markeder for GIEKs portefølje, vil styret understreke usikkerheten knyttet til verdivurdering av sikkerhetene. Markedsnedgangen kan også komme til å påvirke vilkårene GIEK må sette for nye garantier.

På bakgrunn av tapsavsetninger, nedskrivninger og håndtering av midlertidig eierskap for å sikre statens verdier, er det styrets vurdering at Alminnelig-, U-lands og Byggelånsgarantiordningene vil gå i balanse på lang sikt. Styret er tilfreds med at GIEK har en plan for krisehåndtering av porteføljen.

For Kraftgarantiordningen viser styret til at det ikke er utstedt garantier, men at ordningen belastes administrasjonskostnader fra GIEKs administrasjon og har negativ kapital.

Styret presiserer at det er usikkerhet knyttet til vurderingen av fremtidige forhold.

VI.2.1.6. Nye produkter og tjenester

GIEK har i 2016 arbeidet med utviklingen av en garanti for produksjonslån. Garantien kan gis til norske eksportører som trenger finansiering av produksjonskostnader knyttet til eksportkontrakter som har en verdi over 50 millioner kroner. GIEKs garanti kan dekke opptil 50 prosent av lånets verdi. GIEK har like vilkår i de sikkerheter banken tar og samme premie som bankens risikopremie.

GIEK har ingen egen forsknings- og utviklingsaktivitet.

VI.2.1.7. GIEKs samfunnsnytte

GIEKs samfunnsoppdrag er hovedsakelig å fremme norsk eksport og norske investeringer i utlandet gjennom å utstede garantier. GIEK gjør det enklere for eksportørene å oppnå god finansiering for sine kontraktpartnere og sikre viktige eksportkontrakter. Garantier fra GIEK har i 2016 bidratt til å utløse 30,5 milliarder kroner i nye norske eksportkontrakter. Tall fra Menon Business Economics⁵ viser at GIEKs bidrag til eksport har ført til sysselsetting på over 13 000 personer og verdiskaping for 14,7 milliarder kroner, se omtale i del 3.

GIEKs virksomhet er regulert gjennom flere internasjonale avtaler, og GIEK deltar aktivt i arbeidet med å videreutvikle ulike regelverk under WTO, OECD og EØS til beste for norsk næringsliv. GIEK har egne fageksperter som deltar i dette, sammen med NFD.

Kunnskap om andre lands virkemidler og ordninger er viktig for å sørge for at norske eksportører har like konkurransevilkår. Berneunionen, som er en sammenslutning av offentlige garantiinstitutt og private kredittforsikrere fra 80 land, er en viktig arena for erfaringsutveksling og sikring av like vilkår.

GIEK organiserte i 2016 et Berneunion-seminar om risikoklassifisering av kjøpere og prising av langsiktige eksportgarantier for medlemmene.

Styret mener GIEK kan spille en viktig rolle i norsk økonomi, hvor vi ser evne til omstilling både i leverandørindustrien og andre næringer. GIEK er opptatt av å støtte alle næringer og gode prosjekter med konkurransedyktig finansiering.

VI.2.1.8. Bærekraft (miljø- og menneskerettighetsvurdering)

GIEK vurderer risiko knyttet til miljø og sosiale forhold i prosjektene for å påse at standarder og krav ivaretas. GIEKs policy og prosedyrer bygger på OECDs retningslinjer for miljø og sosiale due diligence (OECD Common Approaches) og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.

Det har blitt større oppmerksomhet på at bedriften selv skal vurderer risiko mot brudd på menneskerettigheter, og GIEK har vært aktiv i å støtte opp om dette. Oppmerksomheten har vært på verdikjedene til bedriftene, og hvordan best bruke ledelsessystemer for å ivareta krav til etterlevelse av både internasjonale og lokale lover samt hvordan begrense og unngå eventuell negativ innvirkning på miljø og menneskerettigheter.

Due diligence av transaksjonene er risikobasert. Sakene som vurderes å inneholde høy risiko knyttet til miljø og sosiale forhold, må dokumenteres å overholde internasjonale standarder, i hovedsak IFC Performance Standards. Informasjon om disse sakene publiseres på giek.no.

I 2016 har GIEK gjennomført vurderinger av landbaserte prosjekter (vannkraft, telekommunikasjonstårn, akvakultur, vannrensing, solkraft, termiskenergi, industriproduksjon) og på skip og fartøy.

GIEK stiller minimumskrav til arbeidsforholdene og HMS ved konstruksjonsverft og skrogsverft. GIEK gjennomfører selvstendige vurderinger i tråd med føringer fra eier. Vurderingene ble gjennomført av tredjepartskonsulenter og/eller GIEK. I enkelte saker stiller GIEK krav til forbedring av forhold ved verftene samt oppfølging av forbedrings tiltak. Det legges vekt på god dialog med kundene, verftene og andre involverte parter.

GIEK deltar aktivt i internasjonale fora om spørsmål relatert til miljø og menneskerettigheter. Dette gjelder ikke minst OECD, hvor de ulike garantiinstituttene samarbeider for overholdelse av felles standarder for miljø, arbeidsforhold og menneskerettigheter.

⁵ Menon-publikasjon nr. 17/2017: GIEK sine ringvirkninger. Hvor stor effekt har GIEK på sysselsetting og verdiskaping i 2016?

VI.2.1.9. Resultat for garantiordningene

Sum for alle garantiordninger viser et underskudd på 533 millioner kroner mot et overskudd på 121 millioner kroner i 2015. Totale inntekter i 2016 var på 1,6 milliarder kroner. Årets samlede regnskapsførte avsetninger var på 5,0 milliarder kroner, mot 4,8 milliarder i 2016.

Basert på beskrivelse av risikovurdering i del 6.2.1.4 (over) mener styret å ha hensyntatt den usikre makroøkonomiske situasjonen i tapsavsetningene ved årsslutt. Ut i fra en overordnet vurdering av den totale usikkerheten mener styret at det fremlagte regnskapet gir et rettviseende bilde av garantiordningenes resultat ved årsslutt.

Styret mener at likviditetssituasjonen på balansedagen er akseptabel. GIEK gir garantier på vegne av den norske stat. Det er etablert prosedyrer for å trekke på statens likviditet dersom tilgjengelig likviditet i den enkelte garantiordning ikke er tilstrekkelig.

Staten er selvassurandør og hefter med hele sin balanse. Stortinget vedtar rammer for garantiordningene og videre drift av GIEK. Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn for årsregnskapet, og er formidlet i tildelingsbrevet for 2017 av 20. januar 2017.

Styret kjenner ikke til vesentlige forhold i regnskapsåret eller etter regnskapsårets slutt som har betydning for denne forutsetningen eller for årsregnskapet for øvrig.

VI.2.1.10. Administrasjonskostnader

Styret er tilfreds med at administrasjonen har god kontroll på kostnadene og leverer et regnskap innenfor budsjett. Etter styrets oppfatning drives GIEK effektivt.

I 2016 var forbruket på 173,9 millioner kroner. Budsjett for 2016 var på 169,0 millioner kroner, som ble økt for å gi nok ressurser til å behandle nye søknader om garantier og til å behandle vanskelige saker. Samlet budsjett for 2016 var dermed 174,0 millioner kroner. Resultatet er et mindre-forbruk på 100 000 kroner. Til sammenlikning var utgiftene i 2015 på 158,6 millioner kroner, mot et budsjett på 160,0 millioner kroner.

Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift av virksomheten.

Oslo, 9. mars 2017

Karin Bing Orgland
(styreleder)

Torfinn Kildal
(nestleder)

Arve bakke

John G. Bernander

Nina Udnes Tronstad

Marit E. Kirkhusmo

Jo Stokke

Wenche Nistad
(administrerende direktør)

6.2.2. Oppstilling av bevilgningsrapportering med noter

Departement:	Nærings- og fiskeridepartementet
Hovedgruppe:	81 Kontolån fra ordinære fond
Undergruppe:	81.09.05 Fond som forvaltes av Garantistitutet for Eksportkreditt

Spesifisert inngående balanse	Beløp:	Kommentar:
Alminnelig garantiordning	-5 425 169 695,44	
Gammel alminnelig ordning	-43 454 653,23	
Gamle særordninger	-14 615 837,85	
SUS/Baltikum (1994-1998)	0,00	
SUS/Baltikum (1999-2002)	-32 346 275,37	
U-landsordningen	-62 947 602,54	
Byggelånsgarantiordningen	-103 586 741,28	
Grunnfond U-landsordningen	-450 000 000,00	
Kraftgarantiordningen	-2 721 993,50	
Sum inngående balanse	-6 134 842 799,21	

Endringer i perioden undergruppe	Beløp:	Kommentar:	Hjemmel:
<i>Endringer ført i bevilgningsregnskapet:</i>			
Gammel alminnelig ordning	8 100 000,00	Kap. 5460, post 71	
Gamle særordninger	7 500 000,00	Kap. 5460, post 72	
<i>Endringer ikke ført i bevilgningsregnskapet:</i>			
Alminnelig garantiordning	430 759 734,62		Endringer i løpet av 2016
Gammel alminnelig ordning	-10 944 082,34		Endringer i løpet av 2016
Gamle særordninger	-7 982 005,04		Endringer i løpet w 2016
SUS/Baltikum (1994-1998)	0,00		Endringer i løpet av 2016
SUS/Baltikum (1999-2002)	75 194,55		Endringer i løpet av 2016
U-landsordningen	-29 671 709,91		Endringer i løpet av 2016
Byggelånsgarantiordningen	-2 830 225,98		Endringer i løpet av 2016
Kraftgarantiordningen	1 572 786,98		Endringer i løpet av 2016
Sum endringer i perioden	396 579 692,88		

Spesifisert utgående balanse i perioden undergruppe	
Alminnelig garantiordning	-4 994 409 960,82
Gammel alminnelig ordning	-46 298 735,57
Gamle særordninger	-15 097 842,89
SUS/Baltikum (1994-1998)	0,00
SUS/Baltikum (1999-2002)	-32 271 080,82
U-landsordningen	-92 619 312,45
Byggelånsgarantiordningen	-106 416 967,26
Kraftgarantiordningen	-1 149 206,52
Sum utgående saldo	-5 288 263 106,33
oppgjørskonto i Norges Bank	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)	2016	2015	Endring
Ordinære fond (eiendeler)			
Beholdninger på kontoer i Norges Bank	-5 738 263 106	-6 134 842 799	396 579 693

Prinsippnote

Årsrapportering av bevilgningsrapportering er basert på opplysninger i kontoutskrift fra Norges Bank. Årlig tildelingsbrev redegjør for overføring av overskuddslikviditet. GIEK har ingen vesentlige forhold relatert til bevilgningsrapportering fond som bør omtales.

Topaz Energy and Marine Ltd

GIEK har stilt byggelånsgaranti på 298.1 millioner kroner for finansiering av to konstruksjonsskip som Vard bygger for Topaz Energy and Marine Ltd i Dubai. Skipene bygges ved Vard Brattvaag og ferdigstilles i tredje og fjerde kvartal, 2017. Långiver er Nordea.

Eier: Vard / Topaz Energy

VI.2.3. Oppstilling av fondsregnskap med noter (garantiordningenes regnskap)

Beløp i 1000	Note	Alminnelig ordning		U-landsordningen		Byggeplangarantiordningen		Kraftgarantiordningen		Under avvikling (note 21)		Sum alle ordninger	
		2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Garantipremier	3,19	1 298 401	1 338 624	21 231	11 090	20 333	9 715	0	0	4 032	5 338	1 343 997	1 364 768
Gebyrinntekter	3	118 404	225 672	334	213	5 730	5 170	0	0	0	0	124 468	231 054
Netto verddivurdering valuta	8	77 950	44 371	2 061	-4 076	0	0	0	0	-1 655	13 622	78 357	53 917
Netto renteinntekter	9	34 144	53 514	432	628	556	884	12	25	478	817	35 622	55 868
SUM INNTEKTER		1 528 899	1 662 181	24 058	7 855	26 619	15 769	12	25	2 856	19 777	1 582 444	1 705 608
Administrasjonskostnader	10	164 930	150 176	519	464	6 926	6 186	519	464	260	232	173 155	157 522
Andre driftskostnader	11,19	2 730	2 808	0	0	0	0	0	0	0	0	2 730	2 808
SUM DRIFTSKOSTNADER		167 660	152 984	519	464	6 926	6 186	519	464	260	232	175 885	160 330
RESULTAT FØR AVSETNINGER OG NEDSKRIVNING FOND		1 361 239	1 509 197	23 539	7 391	19 693	9 583	-508	-439	2 596	19 545	1 406 559	1 545 278
Netto endring individuelle avsetninger garantiansvar	5	220 511	1 477 602	0	-43 000	50 000	-35 898	0	0	-2 624	-15 194	267 887	1 383 510
Netto endring gruppevisse avsetninger garantiansvar	5	72 859	-517 339	-9 956	39 460	-64 037	64 969	0	0	-223	-186	-1 357	-413 096
Netto endring erstatningsfordring	6	1 660 917	443 110	2 894	6 438	150	0	0	0	0	0	1 663 961	449 548
Netto endring nedskrivning moratorieavtaler	7	-1 837	-1 545	-1 008	-442	0	0	0	0	-4 088	-2 950	-6 934	-4 936
NETTO ENDRING AVSETNINGER OG NEDSKRIVNING FOND		1 952 450	1 401 828	-8 071	2 456	-13 887	29 070	0	0	-6 935	-18 330	1 923 557	1 415 025
RESULTAT FØR OVERFØRING		12 -591 210	107 369	31 610	4 935	33 580	-19 487	-508	-439	9 531	37 875	-516 997	130 253
Offentlig tilskudd/overførsel til staten	12,13,19	0	0	0	0	0	0	0	0	-15 600	-9 500	-15 600	-9 500
PERIODENS RESULTAT		-591 210	107 369	31 610	4 935	33 580	-19 487	-508	-439	-6 069	28 375	-532 597	120 753
Disponering													
Overført til/fra opparbeidet kapital		-591 210	107 369	31 610	4 935	33 580	-19 487	-508	-439	-6 069	28 375	-532 597	120 753

Beløp i 1000	Note	Alminnelig ordning		U-landsordningen		Bygglånsgaranti-ordningen		kraftgarantiordningen		Under avvikling (note 21)		Sum alle ordninger	
		31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
BANKINNSKUDD													
Bankinnskudd i norske kroner		4 987 556	5 418 580	542 619	513 003	106 245	103 587	1 149	2 722	93 668	90 417	5 731 237	6 128 309
Bankinnskudd i utenlandsk valuta		1 452 416	2 985 830	0	0	0	0	0	0	0	0	1 452 416	2 985 830
SUM BANKINNSKUDD	9	6 439 972	8 404 410	542 619	513 003	106 245	103 587	1 149	2 722	93 668	90 417	7 183 653	9 114 138
FORDRINGER													
Fordringer ifm utbetaling under garantien	6,19	4 954 493	1 704 224	13 567	10 673	0	0	0	0	266 863	267 779	5 234 923	1 982 676
Individuelle nedskrivninger på fordringer	6	-2 377 829	-709 340	-11 753	-8 859	0	0	0	0	-229 819	-230 277	-2 619 401	-948 475
Fordringer moratorieavtaler	7,14	138 069	150 021	38 787	42 032	0	0	0	0	202 750	271 579	379 606	463 632
Nedskrivning på moratoriefordringer	7	-20 987	-22 113	-7 757	-8 406	0	0	0	0	-97 741	-149 821	-126 485	-180 340
Andre fordringer	17,19	247 677	233 121	2 104	7 330	3 666	332	0	0	0	0	253 447	240 783
SUM FORDRINGER	2 941 424	1 355 914	34 946	42 769	3 666	332	0	1 149	2 722	142 053	159 260	3 122 089	1 558 275
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER													
Aksjer	18	1 243	92	0	0	0	0	0	0	0	0	1 243	92
SUM FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER	1 243	92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 243	92
SUM EIENDLER	9 382 639	9 760 416	577 566	555 772	109 911	103 919	1 149	2 722	235 721	249 677	10 306 986	10 672 505	
Beløp i 1000													
Beløp i 1000	Note	Alminnelig ordning		U-landsordningen		Bygglånsgaranti-ordningen		kraftgarantiordningen		Under avvikling (note 21)		Sum alle ordninger	
		31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15	31.12.16	31.12.15
GJELD													
Gjeldsplan, rest til avregning	14	0	0	0	0	0	0	0	0	833 764	833 764	833 764	833 764
Gjeld til NFD	15,19	0	0	0	0	0	0	10 000	10 000	0	0	10 000	10 000
Mottatte, ikke oppjente inntekter		446 414	460 801	34 453	30 443	0	0	0	0	3 058	7 090	483 925	498 334
Annen gjeld	16,19	-381	-14 164	0	1 166	6	13 557	0	1 066	600	1 254	227	2 879
SUM GJELD	446 033	446 637	34 454	31 609	6	13 557	10 000	11 066	837 422	842 108	1 327 916	1 344 977	
AVSETNINGER													
Individuelle avsetninger på garantiansvar	5	2 625 839	2 446 382	0	0	50 000	0	0	0	11 792	14 753	2 687 630	2 461 135
Gruppevise avsetninger på garantiansvar	5	2 163 960	2 129 379	90 856	103 517	35 963	100 000	0	0	387	627	2 291 166	2 333 522
SUM AVSETNINGER	4 789 799	4 575 761	90 856	103 517	85 963	100 000	0	0	12 179	15 380	4 978 796	4 794 657	
KAPITAL													
Opparbeidet kapital		4 146 807	4 738 017	2 256	-29 353	23 942	-9 638	-8 851	-8 344	-607 811	-607 811	3 550 273	4 082 871
Innskutt grunnfond U-landsordningen	19	0	0	450 000	450 000	0	0	0	0	0	0	450 000	450 000
SUM KAPITAL	12	4 146 807	4 738 017	452 256	420 647	23 942	-9 638	-8 851	-8 344	-607 811	-607 811	4 000 273	4 532 871
SUM GJELD OG KAPITAL	9 382 639	9 760 416	577 566	555 772	109 911	103 919	1 149	2 722	235 721	249 677	10 306 986	10 672 505	

Noter til regnskapet

1) Regnskapsprinsipper

GIEK er en forvaltningsbedrift under NFD med formål å fremme norsk eksport og investeringer i utlandet. Dette skal oppnås gjennom å utstede garantier på vegne av den norske stat. GIEK fører separate regnskap for de enkelte garantiordningene, heretter kalt fondsregnskapet. Fondsregnskapet er ikke en del av statsregnskapet. Fondsregnskapet vedtas av styret i garantiordningene.

Årsregnskapet for Alminnelig garantiordning, U-landsordningen, Byggelånsgarantiordningen, Kraftgarantiordningen og garantiordninger under avvikling består av resultatregnskap, balanse og noter til regnskapet. Årsregnskapet er avlagt i samsvar med prinsippene i regnskapsloven så langt det passer. Regnskapsoppstillingen har tatt utgangspunkt i regnskapsforskrift for årsregnskap m.m. for banker (forskrift av 16.12.1998 nr. 1240) og er tilpasset garantiordningenes virksomhet. Regnskapene for garantiordninger under avvikling presenteres samlet, og hovedtall per ordning er gjengitt i note 21. Dette gjelder Gammel alminnelig ordning, Gamle særordninger og SUS-Baltikum 1999–2002. Det er ikke utarbeidet kontantstrømsanalyse.

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner (TNOK) med mindre annet fremkommer av noteopplysningene.

I flere noter er det hensiktsmessig å benytte forkortelser for garantiordninger. Følgende forkortelser benyttes for de syv garantiordninger som GIEK administrerer:

Alminnelig garantiordning	AGO
U-landsordningen	ULA
Byggelånsgarantiordningen	BYG
Kraftgarantiordningen	KRA
Gammel alminnelig ordning	GAM
Gamle særordninger	SÆR
SUS-Baltikum 1999-2002	SUB

I henhold til hovedinstruks for Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) føres fondsregnskapet etter prinsippene i regnskapsloven så langt det passer. Regnskapet følger som hovedregel periodiseringsprinsippet med unntak av følgende resultatposter som er bokført etter kontantprinsippet: gebyrinntekter, inntekter fra gjenvinning og inntekter fra moratorieavtaler (moratorieavtaler se forklaring lenger ned i denne noten) og overføringer til/fra staten. Ved beregning av individuelle og gruppevise

avsetninger følger man prinsippene i utlånsforskriften (forskrift av 21.12.2004 nr. 1740). Det er utarbeidet egne retningslinjer for avsetning for tap på garantier og erstatningsfordringer. Nedenfor er det redegjort for den regnskapsmessige behandlingen av de enkelte postene.

Inntekter Garantipremie

GIEK opparbeider inntekter primært gjennom premier på løpende garantier. Det er to hovedtyper av garantipremie; pro anno og forskuddsbetaling («up-front»). For begge premietypene starter som hovedregel inntektsføring av premien når det underliggende lånet utbetales. Pro anno-premien forfaller etterskuddsvis med renter og avdrag i det underliggende lånet. Pro anno-inntekter som gjelder flere regnskapsperioder, periodiseres i henhold til resterende garantiansvar, slik at det blir forholdsmessig mest inntekt når garantien er ny og med høyest ansvar. Up front-premien periodiseres lineært over garantiens løpetid.

Gebyrinntekter

Gebyrinntekter inntektsføres på det tidspunktet de innbetales. «Arrangement fee» og andre tilsvarende saksbehandlingsgebyr forfaller til betaling ved utbetaling av det underliggende lånet.

Øvrige inntekter

Gjenvinning og inntekter fra moratorieavtaler inntektsføres ved innbetaling. Da dette er usikre inntekter, er inntektsføring ved innbetaling i tråd med forsiktighetsprinsippet i regnskapsloven.

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til bankinnskudd og låneopptak (bruk av trekkfullmakt) resultatføres når de er opptjent eller påløpt.

Andre inntekter inntektsføres når de er opptjent.

Driftskostnader

Administrasjonsregnskapet føres etter kontantprinsippet og inngår i statsbudsjettet og statsregnskapet.

Administrasjonsutgifter dekkes inn av premieinntekter fra garantiordningene. Administrasjonskostnaden viderebelastes den enkelte garantiordning etter en forhåndsdefinert fordelingsnøkkel.

Andre driftskostnader kostnadsføres når de påløper.

Avsetninger på garantiansvar

GIEK deler inn avsetninger på garantiansvar i to kategorier; individuelle og gruppevise. Individuelle avsetninger reflekterer beste estimat på hva GIEK vil kunne tape på spesifiserte enkeltengasjement. Gruppevise avsetninger reflekterer kjente markedsmessige eller andre forhold som vil kunne påføre GIEK tap, men som ennå ikke er identifisert på enkeltengasjement. GIEK følger prinsippene i utlånsforskriften for beregning av individuelle og gruppevise avsetninger og har utarbeidet egne retningslinjer for avsetning for tap på garantier.

Kriteriet for beregning av tap på individuelle garantier er at det foreligger objektive bevis for at en garanti har verdifall. Objektive bevis på at en garanti har verdifall inkluderer observerbare data GIEK har kjennskap til som for eksempel vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller innvilget utsettelse av betaling.

Avsetninger på grupper av garantier foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i grupper av garantier med like risikokarakteristika. Ved vurdering av avsetning på grupper av garantier, inndeles garantier i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor finansinstitusjonene GIEK har garantert for.

Modellen for gruppevise avsetninger tar utgangspunkt i vurdering av porteføljen, hovedsakelig ved bruk av eksponering på balansetidspunkt, sannsynlighet for mislighold, og forventet verdi av eventuell sikkerhet ved realisasjon. Det kan oppstå endringer i makroøkonomiske forhold på balansetidspunktet, som ikke fullt ut reflekteres i de underliggende beregninger av porteføljen. Dersom det skjer brå endringer i makroforholdene, skal disse forholdene søkes reflektert i avsetningsnivået gjennom en makrofaktor. Makrofaktoren fastsettes basert på vurdering av markedet, og kan være markeds-, bransje- eller landspesifikk.

I GIEKs garantiportefølje er det totalt sett flere store engasjementer (definert som engasjement over 25 prosent av garantiordningens bankbeholdning). Bankene har i henhold til regelverk for store engasjementer ikke anledning til å være eksponert for enkelteksponeringer som overstiger 25 prosent av ansvarlig kapital. Ved beregning av de gruppevise avsetningene i GIEK er det derfor foretatt en særskilt avsetning for eksponering mot store engasjementer.

Det er ikke foretatt avsetninger knyttet til konsentrasjonsrisiko for land og bransje i de gruppevise avsetningene da dette ikke er et krav i Utlånsforskriften. Ordinære banker vurderer konsentrasjonsrisiko på bransje og land som en del av sine Pilar II-beregninger (egenkapitalbehovsvurdering i henhold til kapitalkravforskriften), og disse vurderingene er adskilt fra regnskapsavleggelsen.

Erstatningsutbetalinger under garantien og nedskrivninger på fordringer

Ved utbetaling under garantien trer garantiordningene inn i garantimottakers fordring på debitor. Fordringen balanseføres ved utbetaling under garantien.

Netto fordringer i balansen representerer de gjenvinnbare verdier som GIEK har vurdert disse fordringer til. Det gjøres nedskrivning for den del av fordringen som antas ikke lar seg gjenvinne på regnskapsavslutningstidspunktet.

Fordring moratorieavtaler

Moratorieavtaler er gjeldsnedbetalingsavtaler på bakgrunn av internasjonalt kreditorsamarbeid i Parisklubben. Fordringene har oppstått som følge av utbetalinger under garantien grunnet politisk risiko. Netto verdiendring på hovedstol resultatføres i sin helhet idet avtalen inngås, med unntak av fremtidige forfall som resultatføres når GIEK overtar fordringen ved utbetalingstidspunkt. For øvrig påvirkes resultatregnskapet av endringer i løpende avtaler, som påløpt avtalerente, innbetaling av morarente, konsolidering av avtaler, gjeldsettergivelse, kursgevinst/-tap og flytende rente.

Gjeldsettergivelse

Det blir gjort nedskrivning for den del av moratoriefordringene som antas ikke lar seg gjenvinne på regnskapsavslutningstidspunktet. Det er forutsatt at kompensasjon mottas for gjeldsslette som besluttes av Den norske stat utover gjeldssletten som blir avtalt i Parisklubben (internasjonale gjeldsavtaler). Verdien av fordringer som inngår i gjeldsplanen (se nedenfor), er fastlagt gjennom denne planen. Det er forutsatt at det mottas kompensasjon for gjeldsslette som besluttes av staten utover gjeldsplanen, med mindre staten ved Utenriksdepartementet har gitt klare føringer om at kompensasjon ikke vil bli gitt.

Gjeldsplan

Enkelte moratoriefordringer samt gjeld tilhørende visse land som ikke har vært behandlet i Parisklubben er omfattet av gjeldsplanen. Den norske gjeldsplanen ble vedtatt av Stortinget i desember 1997 sammen med statsbudsjettet for 1998 og gjelder fordringer under gamle ordninger. Den ble oppdatert i 2004. Gjeldsplanen medfører at GIEKs fordringer mot land som planen omfatter, kan ettergis uten nye statlige bevilgninger ved avregning mot et rammebeløp. Gjeldsplanens rammebeløp ble fastsatt på grunnlag av fordringenes verdi på tidspunktet planen ble vedtatt, og oppført som gjeld til staten. Denne gjelden, kalt restbeløpet til avregning, reduseres etter hvert som fordringene ettergis (og avregnes). Gjeldsplanen (rest til avregning) er bokført til innvilget beløp fratrukket godkjente avregninger. Denne gjeldsplanen er en overslagsbevilgning og representerer ikke en regnskapsmessig forpliktelse.

Valuta

Fordringer, bankinnskudd og avsetninger i utenlandsk valuta er omregnet til NOK til balansedagens kurs. Tapsavsetning blir foretatt hvert halvår, og periodens tapskostnad i valuta blir omregnet til halvårets snittkurs. Garantipremier og gebyrinntekter i valuta blir omregnet til månedens snittkurs. Valutaeffekter presenteres som netto verdivurdering valuta.

Valutasikring

For å balansere valutarisiko for AGO er det opprettet bankkonti i USD og EUR. Garantiordningens direkte eksponering er en funksjon av verdivurderte fordringer, bankinnskudd og avsetningene som gjøres for garanti-ansvar. Formålet med de ulike valutakonti er å redusere

valutarisiko gjennom å balansere fordringer og bankinnskudd mot tapsavsetninger. Balanseringen gjøres hvert halvår med åpning for å gjøre kjøp/salg ved større endringer i porteføljen uavhengig av halvårsavslutning. Som følge av lavfrekvent handel i valuta vil garantiordningen være eksponert for valutasvingninger til en hver tid. Dagens praksis er imidlertid med på å redusere risikoen betydelig.

Når det gjelder de øvrige garantiordninger, er det ikke etablert tilsvarende mekanismer for valutasikring.

Reforsikring

GIEK reforsikrer garantiansvar for GIEK Kredittforsikring AS (GK) på markedsmessige vilkår, på betingelser som årlig reforhandles. GIEK får overført en andel av forsikringspremien, og betaler samtidig en avgift («ceding commission») til GK som kompensasjon for det arbeidet som utføres av GIEK Kredittforsikring på vegne av GIEK. Avsetning på garantiansvar og verdivurdering av eventuelle fordringer baseres på informasjon fra GK i tillegg til GIEKs egne vurderinger.

Utbytte

GIEK inntektsfører mottatt utbytte på mottakstidspunktet.

Transaksjoner mellom nærstående parter

Følgende institusjoner er definert som nærstående parter; NFD, GK, Eksportkreditt Norge (EK), Box Topco AS, Box Holdco AS og FPSO Invest Dac. Transaksjoner mellom GIEK og nærstående parter, med unntak av NFD, er basert på forretningsmessige vilkår.

Skatt

GIEK er som statlig forvaltningsbedrift unntatt skatteplikt. Det bokføres derfor verken skattekostnad eller utsatte skatteforpliktelser for garantiordningene.

Aksjer

Aksjer bokføres til kostpris. Dersom verdien faller under kostpris, nedskrives verdien til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Alle aksjer er i selskaper som er etablert med intensjon om å overta sikkerhetsstillelser for midlertidig eie. Av den grunn er ikke disse selskapene konsolidert inn i garantiordningenes regnskaper.

Opparbeidet kapital

Regnskapsposten viser garantiordningenes opparbeidede kapital. Årets overskudd (underskudd) føres mot (dekkes av) denne posten. Effekten av eventuelle prinsippendringer, samt korrigeringer av tidligere års vesentlige feil føres mot opparbeidet kapital.

2) Endring av regnskapsprinsipper

Det har ikke vært endringer i regnskapsprinsippene i 2016.

3) Inntekter fra garantier

Inntekter fra garantier består av garantipremier og gebyrinntekter. Prissetting reguleres blant annet av OECD sitt regelverk om minimumspremier. Dette regelverket er satt for å sikre at medlemslandene ikke skaper konkurransevridende effekter/fordeler for sitt eget lands eksportindustri.

Inntekter fra garantier består av garantipremier og gebyrinntekter. Prissetting reguleres blant annet av OECD sitt regelverk om minimumspremier. Dette regelverket er satt for å sikre at medlemslandene ikke skaper konkurransevridende effekter/fordeler for sitt eget lands eksportindustri.

Prissetting på garantien avhenger også av andre forhold som risiko i prosjektet, bankdeltakelse og betingelser for øvrig i garantigivning, samt GIEKs muligheter til å etablere sikkerhet i form av pant eller andre typer sikkerheter.

I tillegg kan det beregnes saksbehandlergebyr, beredskapsprovisjon eller andre typer gebyr. Gebyrene reflekterer ofte forretningsmodellen til banker og/eller finansinstitusjoner som GIEK samarbeider med i forbindelse med garantigivningen. Gebyrinntekter inntektsføres på det tidspunktet de innbetales. Dersom gebyrinntekten hadde blitt periodisert over garantiens løpetid, har GIEK estimert at opptjent, ikke inntektsført gebyrinntekt ved utgangen av 2016 ville ligget i intervallet 60-75 millioner kroner. Gebyrinntektene ville i 2016 vært 56 millioner kroner lavere ved periodisering.

4) Garantiporteføljens sammensetning

Tabellene viser fordeling av utestående garantiansvar per bransje og per produkt

Totalt utestående garantiansvar		
Fordeling per bransje	31.12.16	31.12.15
Olje/gass	84 184 320	87 163 007
Energi	4 387 578	5 098 224
Skipsfart	6 088 969	4 080 866
Industri	2 219 061	2 785 965
Vann, avløp og renovasjon	188 236	234 048
Annet	949 667	802 979
Totalt	98 017 831	100 165 090

VI. Årsregnskap, del 2 – Garantiordningenes årsregnskap

Totalt utestående garantiansvar (31.12.2016)						
Fordeling per produkt (per inn):	AGO	ULA	BYG	KRA	U avviki.	Sum alle ordninger
Långivergaranti	93 614 966	782 328			54 613	94 451 907
Bondgaranti	385 623					385 623
Leverandørkreditt	64 610					64 610
Rebursgaranti	134 706					134 706
Investeringsgaranti	418 125					418 125
Øvrig	308 556					308 556
Reforsikring GK	315 687					315 687
Byggelånsgarantiordningen			1 938 617			1 938 617
Totalt	95 242 273	782 328	1 938 617	0	54 613	98 017 831
Sikret ved pant	73 %	100 %	71 %	0 %	0 %	74 %

Av de garantier som ikke er sikret med pant, har 45 prosent av garantimottakerne en investment grade rating eller har statsrisiko.

Totalt utestående garantiansvar (31.12.2015)						
Fordeling per produkt:	AGO	ULA	BYG	KRA	U avviki.	Sum alle ordninger
Långivergaranti	96 336 236	949 328			112 807	97 398 372
Bondgaranti	486 860					486 860
Leverandørkreditt	56 553					56 553
Rebursgaranti	57 445					57 445
Investeringsgaranti	448 700					448 700
Øvrig	309 197					309 197
Reforsikring GK	638 183					638 183
Byggelånsgarantiordningen			769 780			769 780
Totalt	98 333 174	949 328	769 780	0	112 807	100 165 090
Sikret ved pant	76 %	69 %	100 %			

Av de garantier som ikke er sikret med pant, har 77 prosent av garantimottakerne en investment grade rating eller har statsrisiko.

5) Avsetning på garantiansvar

31.12.2016	Ansvar	Avsetning	%	31.12.2015	Ansvar	Avsetning	%
AGO	95 242 273	4 789 799	5,0 %	AGO	98 333 174	4 575 761	4,7 %
ULA	782 328	90 856	11,6 %	ULA	949 328	103 517	10,9 %
BYG	1 938 617	85 963	4,4 %	BYG	769 780	100 000	13,0 %
KRA	0	0	0,0 %	KRA	0	0	0,0 %
GAM	54 613	12 179	22,3 %	GAM	112 807	15 380	13,6 %
SÆR	0	0	0,0 %	SÆR	0	0	0,0 %
SUB	0	0	0,0 %	SUB	0	0	0,0 %
Totalt	98 017 831	4 978 796	5,1 %	Totalt	100 165 090	4 794 657	4,8 %
Individuelle avsetninger		2 687 630		Individuelle avsetninger		2 461 135	
Gruppevise avsetninger		2 291 166		Gruppevise avsetninger		2 333 522	
Totalt		4 978 796		Totalt		4 794 657	

GIEK reforsikrer en andel av GIEK Kredittforsikring AS sin portefølje. Dette garantiansvaret beløp seg til 316 millioner kroner per 31.12.2016 og avsetning på garantiansvar er tatt med i avsetning for Alminnelig garantiordning (AGO). Avsetning på garantiansvar består av valutakursendringer og endringer i avsetning over resultatregnskapet.

Utviklingen i disse postene fremkommer i følgende tabeller:

Individuelle avsetninger:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avviki.	Sum alle ordninger
Avsetning på garantiansvar 01.01.2016	2 446 382	0	0	0	14 753	2 461 135
Årets endring i avsetning på garantiansvar	220 511	0	50 000	0	-2 624	267 887
Urealisert valutakurstap på avsetning	-41 054	0	0	0	-338	-41 391
Avsetning på garantiansvar 31.12.2016	2 625 839	0	50 000	0	11 792	2 687 630

Gruppevise avsetninger:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avviki.	Sum alle ordninger
Avsetninger på garantiansvar 01.01.2016	2 129 379	103 517	100 000	0	627	2 333 522
Årets endring i avsetning på garantiansvar	72 859	-9 956	-64 037	0	-223	-1 357
Urealisert valutakurstap på avsetning	-38 278	-2 705	0	0	-17	-40 999
Avsetning på garantiansvar 31.12.2016	2 163 960	90 856	35 963	0	387	2 291 166

Endringer i avsetning skyldes både at garantiansvaret endres og at risikoen for tap er revurdert for land og/eller enkeltsaker. Det gjøres ikke avsetninger for tilbud under garantien.

Avsetningene i garantiporteføljen har økt i 2016, som følge av at flere forhold har forverret seg gjennom året. Misligholds sannsynligheten i porteføljen har økt noe, synliggjort i lavere rating. GIEK har en stor andel av porteføljen innenfor bransjer der usikkerheten er stor for fremtidig inntjening, noe som blant annet reflekteres i lavere markedsverdivurderinger av pantesikkerheten.

Ved utregningen av tapsavsetninger tas det også hensyn til hvilken jurisdiksjon pantet befinner seg i, gjennom at verdien av realsikkerhetene nedjusteres dersom den geografiske plasseringen tilsier det. Videre er det gjort avsetninger som følge av stor eksponering mot enkelt kunder/selskapsgrupperinger. Dette gjøres for eksponeringer som ville ha oversteget bankregelverkets grenser for eksponering mot enkeltkunder.

Fastsetting av nevnte faktorer for beregning av tapsavsetninger er alltid forbundet med skjønn, og de foretatte beregninger er GIEKs beste estimat.

6) Fordringer relatert til utbetalinger under garantien og tilhørende nedskrivning

Ved utbetaling under garantien trer GIEK inn i garantimottakers fordring på debitor. Fordringen balanseføres ved utbetaling. Det treffes tiltak for å inndrive fordringene. Gjenvinning i forbindelse med reforsikring ligger også i denne regnskapsposten.

Netto fordringer i balansen representerer de gjenvinnbare verdier som GIEK har vurdert disse fordringer til.

På samme måte som garantiporteføljen risikovurderes, gjøres det i samme operasjon en vurdering av fordringene i balansen. Denne vurderingen blir gjort hvert halvår.

Fordringer i forbindelse med utbetaling under garantien fordeler seg slik:

	AGO	ULA	BYG	KRA	Uavvikl.	Sum alle ordninger
Verdi av fordringer ifm utbetaling under garantien 1.1.2016	994 884	1 814	0	0	37 502	1 034 200
Netto tilgang/innfrielse av fordringer	3 140 059	2 894	0	0	0	3 142 953
Årets endring i nedskrivning på fordringer	-1 639 920	-2 894	0	0	0	-1 642 813
Valutagevinst	81 641	0	0	0	-458	81 183
Verdi av fordringer 31.12.2016	2 576 664	1 814	0	0	37 044	2 615 522
Nedskrivningsgrad	48,0 %	86,6 %	0,0 %	0,0 %	86,1 %	50,0 %
Fordringer ifm utbetaling under garantien	4 954 493	13 567	0	0	266 863	5 234 923
Individuelle nedskrivninger på fordringer	-2 377 829	-11 753	0	0	-229 819	-2 619 401
Verdi av fordringer 31.12.2016	2 576 664	1 814	0	0	37 044	2 615 522

Følgende tabell gir oversikt over endring i nedskrivning på fordringer, utbetaling under garantien i 2016, samt innbetalinger på nedskrevne ordinære fordringer (gjenvinning).

	AGO	ULA	BYG	KRA	Uavvikl.	Sum alle ordninger
Konstaterte tap	3 345	0	0	0	0	3 345
GK endring i nedskrivning på ordinære fordringer	932	2 894	0	0	0	3 826
Endring i nedskrivning på ordinære fordringer	1 635 643	0	0	0	0	1 635 643
Tap og endring i nedskrivning på fordringer	1 639 920	2 894	0	0	0	1 642 813
Endring i fordringsverdi og kostnadsføring av nye fordringer	0	0	0	0	0	0
Omkostninger ifm. erstatning	21 091	0	150	0	0	21 241
GK inntektsføring av tidligere konstaterte tap	0	0	0	0	0	0
Inntektsføring av tidligere konstaterte tap	-94	0	0	0	0	-94
Øvrige endringer i fordringer og relaterte kostnader	20 997	0	150	0	0	21 147
Netto endring erstatningsfordring	1 660 917	2 894	150	0	0	1 663 961

Utbetalinger under garantier for AGO utgjorde 3.157 millioner kroner.

7) Fordring moratorieavtaler

Moratorieavtaler er gjeldsnedbetalingsavtaler med fem land på bakgrunn av internasjonalt kreditorsamarbeid i Parisklubben. Fordringene har oppstått som følge av utbetaling under garantien grunnet politisk risiko. Nye avtalers hovedstol settes som fordring og fordringene verdifulveres. For øvrig påvirkes fordringenes verdi av endringer i løpende avtaler, som påløpt avtalerente, inn-

betaling av morarente, konsolidering av avtaler, gjelds-ettergivelse, realisert kursgevinst/-tap og flytende rente. Gjeldsplanen har fastsatt forventningene om gjeldslette og dermed fordringenes verdi, samt kompensasjon i form av redusert gjeld til Den norske stat, for de moratorie-avtalene som faller inn under planen. Vi viser til note 14 vedrørende omtale av Gjeldsplanen.

Moratorieavtaler er oppført som fordringer i balansen, og fordeler seg på garantiordningene på følgende måte:

	AGO	ULA	U avvikl.	Sum alle ordninger
Verdi av fordringer i moratorieavtaler 1.1.2016	127 908	33 626	121 757	283 291
Netto tilgang/innfrielse av fordringer i moratorieavtaler	-9 372	-2 439	-17 711	-29 522
Valutagevinst	-2 222	-643	-1 471	-4 336
Årets endring i nedskrivning på fordringer i moratorieavtaler	769	485	2 434	3 688
Endring i gjeldsplan	0	0	0	0
Verdi av fordringer i moratorieavtaler 31.12.2016	117 083	31 029	105 009	253 121
Fordringer moratorieavtaler	138 069	38 787	202 750	379 606
Nedskrivning på moratoriefordringer	-20 987	-7 757	-97 741	-126 485
Verdi av fordringer i moratorieavtaler 31.12.2016	117 083	31 029	105 009	253 121

8) Valutaeksponering

I garantiporteføljen til GIEK er det garantiansvar i ulike valutaer. Følgende tabell gir oversikt over den totale valutaeksponering i norske kroner fordelt på garantiordningene:

Garantiansvar inkludert reforsikring GK						
	AGO	ULA	BYG	KRA	Uavvikl.	Sum alle ordninger
USD	66 647 834	638 819			54 613	67 341 265
NOK	17 062 670		1 938 617			19 001 288
EUR	10 765 236	143 509				10 908 746
GBP	240 517					240 517
Øvrig	526 015					526 015
Totalt	95 242 273	782 328	1 938 617	0	54 613	98 017 832

Forhold særskilt for alminnelig garantiordning

For å balansere garantiordningens valutarisiko er det opprettet bankkonti i USD og EUR. Garantiordningens direkte valutaeksponering er en funksjon av verdivurderte fordringer, bankinnskudd og avsetninger som gjøres for garanti-ansvar. Formålet med de ulike valutakonti er å redusere valutarisiko gjennom å balansere fordringer og bankinnskudd mot tapsavsetninger. Balanseringen har vært gjort hvert halvår med åpning for å gjøre kjøp/salg ved større endringer i porteføljen uavhengig av halvårsavslutning.

Følgende eksponering forelå per 31.12.2016:

Tall i TUSD og TEUR	USD	EUR
Verdivurderte fordringer	271 101	6 000
Bankinnskudd	119 320	48 653
Nedskrivning på garantiansvar	-391 619	-51 877
Sum eksponering	-1 197	2 775

Øvrige garantiordninger

Når det gjelder de øvrige garantiordninger, er det ikke etablert tilsvarende mekanismer for valutasikring.

Oversikt over valutaeffekter for alle ordninger:

	AGO	ULA	BYG	KRA	Uavvikl.	Sum alle ordninger
Realisert kurstap/-gevinst	12 446	0	0	0	-80	12 366
Urealisert kurstap/-gevinst på fordringer	79 419	-643	0	0	-1 929	76 847
Urealisert kurstap/-gevinst på bankinnskudd	-93 246	0	0	0	0	-93 246
Urealisert kurstap/-gevinst nedskrivning garantiansvar	79 332	2 705	0	0	354	82 391
Netto verdivurdering valuta	77 950	2 061	0	0	-1 655	78 357

9) Bankinnskudd og renter

Hver garantiordning har minst én bankkonto i Norges Bank. Det er satt opp en arbeidskonto for hver ordning i Nordea, samt frittstående valutakonti i Nordea for Alminnelig garantiordning. I tillegg har GIEK en ikke-rentebærende konto i Norges Bank som består av grunnfondet til ULA. Per 31.12.2016 har GIEK følgende bankinnskudd per ordning omregnet i TNOK til balansedagens kurs:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
Rentebærende i Norges Bank	4 987 556	92 619	106 245	1 149	93 668	5 281 237
Ikke-rentebærende i Norges Bank	0	450 000	0	0	0	450 000
USD innskudd i Nordea	1 031 597					1 031 597
EUR innskudd i Nordea	420 819					420 819
Bankinnskudd 31.12.2016	6 439 972	542 619	106 245	1 149	93 668	7 183 653

I tillegg har byggelånsgarantiordningen trekkfullmakt hos NFD på 0,6 millioner kroner. Denne ble ikke benyttet i 2016.

Netto renteinntekter fordeler seg som følger:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
Renteinntekter bankinnskudd	32 913	432	556	12	478	34 391
Renter fra fordringer	1 232	0	0	0	0	1 232
Rentekostnader	0	0	0	0	0	0
Netto renteinntekter	34 144	432	556	12	478	35 622

Rentesatser fastsettes på halvårlig basis.

Bankinnskudd i forbindelse med innskutt grunnfond for U-landsordningen står på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank.

10) Administrasjonskostnader

Garantiordningene har ingen ansatte. Alle tjenester leveres fra GIEKs administrasjon og belastes som administrasjonskostnader. GIEKs administrasjonskostnader belastes de ulike garantiordninger og andre oppgaver som GIEK utfører etter en fordelingsnøkkel som fastsettes årlig. Fordelingsnøkkelens skal gjenspeile underliggende kostnader og arbeidsbelastning.

Sammendrag av GIEKs administrasjonskostnader i 2016 med sammenlignbare tall for 2015:

	2016	2015
Lønn og honorar	81 014	71 702
Arbeidsgiveravgift	12 875	11 417
Pensjonsinnskudd	8 675	7 799
Personalkostnader mm	2 536	3 003
IT-drift og -avtaler	19 509	14 944
Reiser	6 243	6 821
Sakkyndig hjelp	14 247	18 729
Bygningers drift og inventar	15 102	11 004
Diverse driftsutgifter (Kurs, møte, kontor etc.)	12 954	12 103
Sum administrasjonsutgifter	173 155	157 522
Administrasjonskostnader øvrige aktører*	720	1 040
Sum administrasjonskostnader belastet adm.regnskapet	173 875	158 562
Belastet alminnelig garantiordning	164 930	150 176
Belastet U-landsordningen	519	464
Belastet byggelånsgarantiordning	6 926	6 186
Belastet kraftgarantiordning	519	464
Belastet ordninger under avvikling	260	232
Sum belastet	173 155	157 522
Belastet øvrige aktører*	720	1 040
Sum belastet adm.regnskapet	173 875	158 562

* GIEKs administrasjon forestår drift av Beredskapsordning for Statens Varekrigsforsikring (BSV), Anbudsgarantiordningen for Norfund, samt yter juridiske tjenester på forretningsmessige vilkår for GIEK Kredittforsikring AS.

Godtgjørelse til styret i 2015:

Styret	Honorar	Tidsrom 2016
Karin Bing Orgland	304 167	jan-des
Torfinn Kildal	244 167	jan-des
Arve Bakke	184 167	jan-des
Maria Borch Helsingreen	152 500	jan-okt
Nina Udnes Tronstad	214 167	jan-des
John G. Bernander	184 167	jan-des
Marit Kirkhusmo	184 167	jan-des
Jo Stokke ansatt repr.	184 167	jan-des
Morten Calfeldt ansatt repr. observatør	47 917	jan-des
Siri S. Boasson vara for ansatt repr.	5 834	jan-des
Samlet godtgjørelse	1 705 417	

Det foreligger ingen avtale med styrets leder om etterlønn eller bonus. Riksrevisjonen er GIEKs revisor. GIEK belastes ingen honorar for revisjonen.

11) Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av følgende:

Andre driftskostnader 2016	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
GK Ceding Commission (kostnader ifm reforsikring)	2 442	0	0	0	0	2 442
Kjøp av kredittopplysninger og øvrige kostnader	10	0	0	0	0	10
Nedskrivning kundefordringer	278	0	0	0	0	278
Bankgebyr og øredifferanser	0	0	0	0	0	0
Totalt	2 730	0	0	0	0	2 730

Sammenlignbare tall for 2015:

Andre driftskostnader 2015	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
GK Ceding Commission (kostnader ifm reforsikring)	2 796	0	0	0	0	2 796
Kjøp av kredittopplysninger og øvrige kostnader	11	0	0	0	0	11
Bankgebyr og øredifferanser	1	0	0	0	0	1
Totalt	2 808	0	0	0	0	2 808

12) Kapital

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
Innskutt grunnfond 31.12.15		450 000				450 000
Opparbeidet kapital 31.12.15	4 738 017	-29 353	-9 638	-8 344	-607 811	4 082 871
Resultat 2016 før overføring til staten	-591 210	31 610	33 580	-508	9 531	-516 997
Statlige overføringer					-15 600	-15 600
Opptjent kapital 31.12.16	4 146 807	452 256	23 942	-8 851	-613 880	4 000 273

13) Overføring til/fra staten

Gammel alminnelig ordning og gamle særordninger innbetaler årlig til statskassen det beløp som Stortinget beslutter, 15,6 millioner kroner for 2016. Fra og med år 2007 til og med 2016 er akkumulerte overføringer på 2.455 millioner kroner. Se for øvrig note 19 for nærstående parter.

U-landsordningens midler, utover kortsiktige behov og årlig anslåtte administrasjonskostnader, skal stå i grunnfondet med inntil 450 millioner kroner. Garantiordningen regulerer sin likviditet med overføring til/fra fondet. Fondet står oppført som innskutt grunnfond på 450 millioner kroner i balansen til U-landsordningen. Grunnfondet er ikke rentebærende.

Akkumulert resultat i de aktive ordninger forblir i GIEK og overføres ikke til/fra staten.

14) Gjeldsplan

Gjeldsplanen medfører at GIEKs fordringer mot visse land kan ettergis uten nye bevilgninger ved avregning mot et rammebeløp. Den norske gjeldsplanen ble vedtatt av Stortinget i desember 1997 sammen med statsbudsjettet for 1998. Gjeldsplanen ble oppdatert i 2004. Note 7 omtaler fordringer moratorieavtaler.

Gjeldsplanen er utnyttet slik i 2016:

	GAM	SÆR	Sum
Rest ramme for gjeldsplanen 01.01.16	829 685	4 080	833 764
Gjeldsslette			0
Rest ramme for gjeldsplanen 31.12.16	829 685	4 080	833 764

Gjeldsplanen er en ramme fastsatt av Utenriksdepartementet (UD) hvor GIEK får kompensert gjeldsslette ut fra nærmere vilkår fastsatt og besluttet av UD. Bli gjeldsslette besluttet uten inndekning fra gjeldsplanen, vil dette påvirke resultatregnskapene til garantiordninger under avvikling negativt. Som følge av dette er Gjeldsplanens resterende ramme nå større enn resterende fordringer under Gjeldsplanen.

15) Gjeld til NFD

GIEK er tilført 10 millioner kroner for etablering av kraftgarantiordningen. Dette står oppført som gjeld til NFD. Det er ikke utstedt garantier under kraftgarantiordningen i 2016.

16) Annen gjeld

Annen gjeld består per 31.12.2016 av:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
Skyldig administrasjonskostnader	148	0	6	0	0	155
Øvrige reskontroposter	-528	0	0	0	600	71
Sum annen gjeld	-381	0	6	0	600	227

Sammenlignbare tall per 31.12.2015:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvkl.	Sum alle ordninger
Skyldig administrasjonskostnader	-13 564	1 166	13 557	1 066	654	2 879
Øvrige reskontroposter	-600	0	0	0	600	0
Sum annen gjeld	-14 164	1 166	13 557	1 066	1 254	2 879

17) Andre fordringer

Andre fordringer består per 31.12.2016 av:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvikl.	Sum alle ordninger
Opptjent, ikke innbetalt inntekt fra garantier	246 946	2 104	3 666	0	0	252 715
Øvrige fordringer og mellomværende	731	0	0	0	0	731
Sum andre fordringer	247 677	2 104	3 666	0	0	253 447

Sammenlignbare tall per 31.12.2015:

	AGO	ULA	BYG	KRA	U avvikl.	Sum alle ordninger
Opptjent, ikke innbetalt inntekt fra garantier	238 271	1 275	332	0	0	239 878
Øvrige fordringer og mellomværende	-5 150	6 054	0	0	0	905
Sum andre fordringer	233 121	7 330	332	0	0	240 783

18) Aksjer

Selskap	Eierandel 1.1.2016	Bokført verdi ¹⁾ 1.1.2016	Tilgang/ (avgang) ¹⁾ 2016	Antall aksjer 31.12.2016	Eierandel 31.12.2016	Kostpris ¹⁾	Bokført verdi ¹⁾ 31.12.2016
Box Topco AS	75 %	91 800	529 800 ²⁾	2 400	100 %	621 600	621 600
Box Holdco AS	0 %	0	621 600	2 400	100 %	621 600	621 600
FPSO Invest DAC	0 %	0	36	4	40 %	36	36
Totalt		91 800	1 151 436			1 243 236	1 243 236

1) Beløp i hele kroner.

2) Beløpet inkluderer aksjeemisjon. I tillegg til kjøp av resterende 25 prosent, ble det ble innbetalt 480.000 kroner i aksjeemisjon i 2016

Box Topco AS ble stiftet november 2015. AGO kjøpte 75 prosent av aksjene i desember 2015 og de resterende 25 prosentene i desember 2016. Utover salg av aksjer i Box Holdco til AGO (se nedenfor), har det ikke vært aktivitet i selskapet i 2016.

AGO kjøpte i desember 2016 100 prosent av selskapet Box Holdco AS. Box Holdco ble opprettet i november 2015 og var frem til AGO kjøpte selskapet, et heleid datterselskap av Box Topco. I desember 2016 kjøpte Box Holdco 51,75 prosent av aksjene i Chalfont Shipping Ltd. Chalfont Shipping Ltd eier drillskipet Deepsea Metro II. Hensikten er å selge skipet videre. Box Holdco hadde et underskudd på 10.799 kroner i 2016 og egenkapitalen var ved utgangen av 2016 på 587.123 kroner.

Box Topco AS og Box Holdco AS har begge sine forretningskontor i Oslo.

FPSO Invest Dac ble stiftet oktober 2016. AGO har fra opprettelsestidspunktet eid 40 prosent av aksjene i selskapet. FPSO Invest Dac har sitt forretningskontor i Dublin, Irland. Det ble lagt inn bud på FPSO OSX1 på tvangssalg i desember 2016 i Lister tingrett. Budet ble stadfestet i januar 2017 og FPSO Invest Dac ble eier av skipet. Skipet ligger i opplag i Norge. Hensikten er å selge skipet videre.

Det er ikke utbetalt utbytte fra noen av selskapene i 2016. Det vises til note 19 for ytterligere informasjon om selskapene.

Regnskapene til AGO, Box Topco AS, Box Holdco AS og FPSO Invest Dac er ikke konsolidert, da intensjonen bak disse selskapene er å overta sikkerhetsstillelser for midlertidig eie.

19) Nærstående parter

Som nærstående parter har vi definert GIEK Kredittforsikring AS, Eksportkreditt Norge AS, Nærings- og fiskeridepartementet, Box Topco AS, Box Holdco AS og FPSO Invest Dac.

GIEK Kredittforsikring AS

Følgende transaksjonstyper finner sted mellom GIEK og GIEK Kredittforsikring AS (GK):

Reforsikring

GIEK reforsikrer garantiansvar for GK på markedsmessige vilkår, på betingelser som årlig reforhandles. For dette mottar GIEK forholdsmessig andel av garantipremie og premie for excess loss (XL) dekning. For 2016 utgjorde dette 7,0 millioner kroner (8,4 millioner kroner).

GK får betalt for sitt arbeid i prosent av GIEKs garantipremie (ceding commission). I 2016 var GIEKs kostnad 12,7 millioner kroner (56,5 millioner kroner) fordelt med 2,4 millioner kroner på ceding commission og 10,3 millioner kroner på verdiendring og kostnadsføring av reforsikringer.

Per 31.12.16 har GIEK en fordring på GK på 355.604 kroner og en gjeld til GK på 71.567 kroner.

Eksportkreditt Norge AS

Eksportkreditt Norge AS er et heleid selskap av NFD og forvalter eksportfinansieringen på vegne av den norske stat. Garantiordningene garanterer for 61,9 milliarder kroner (62,7 milliarder kroner) av utlånsporteføljen til Eksportkreditt Norge. For dette mottar GIEK premie- og gebyrinntekter på markedsmessige betingelser, som i 2016 utgjorde 938 millioner kroner (884 millioner kroner) i premieinntekter og 99 millioner kroner (198 millioner kroner) i gebyrinntekter.

Nærings- og fiskeridepartementet

Garantiordningene er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Følgende transaksjonstyper finner sted mellom GIEK og NFD:

- 1 For U-landsordningen er det opprettet et grunnfond på 450 millioner kroner. Garantirammen for U-landsordningen er 7 ganger grunnfondet (3.150 millioner kroner). Forvaltningen av grunnfondet ble overført fra NFD til GIEK i 2008, med 300 millioner kroner. I tillegg ble grunnfondet tilført 150 millioner kroner i 2009.

- 2 Overføring av bankinnskudd. For Gammel alminnelig ordning og Gamle særordninger gjøres årlig overføringer til NFD tilsvarende størrelsen på bankinnskudd ved inngangen til året fratrukket 25 millioner kroner. I 2016 utgjorde dette 15,6 millioner kroner.

- 3 Kraftgarantiordningen har en gjeld på 10 millioner til NFD.

Rammene for GIEKs garantiordninger vedtas i Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet.

Box Topco AS

AGO kjøpte i desember 2016 de resterende 25 prosentene av Box Topco og eier nå 100 prosent av aksjene. Box Topco vil gå inn som eier av pantsatte objekter i de tilfeller AGO vurderer det å være eier for best måte å ivareta verdien av pantobjekt. På balansedagen har Box Topco AS ikke overtatt eiendeler.

AGO har fordring på Box Topco på kr 52.780. Beløpet inkluderer opptjente renter for lån gitt på markedsmessige betingelser. Det har ikke vært aktivitet i selskapet i 2016.

Box Holdco AS

AGO eier 100 prosent av aksjene i Box Holdco AS. Tilsvarende som for Box Topco vil Box Holdco gå inn som eier av pantsatte objekter i de tilfeller GIEK vurderer det å være eier for best måte å ivareta verdien av panteobjektet. Av den grunn har Box Holdco kjøpt 51,75 prosent av aksjene i Chalfont Shipping Ltd, som eier drillskipet Deepsea Metro II. AGO har gitt et lån til Box Holdco AS på USD 5.175. Lånet er gitt på markedsmessige betingelser. AGO har gitt lån til Chalfont Shipping Limited, som per 31.12.2016 var på MUSD 116. Lånet er gitt på markedsmessige betingelser.

FPSO Invest Dac

AGO eier 40 prosent av aksjene i FPSO Invest Dac. FPSO Invest Dac vil gå inn som eier av pantsatte objekter der eierne av selskapet vurderer det å være eier for best måte å ivareta verdien av pantobjekt. Selskapet la inn bud på tvangssalg på FPSO OSX1 i desember 2016. Budet ble stadfestet i januar 2017 av Lister tingrett og FPSO Invest Dac ble eier av skipet. Skipet ligger i opplag i Norge.

20) Likviditetsrisiko

GIEK gir garantier på vegne av den norske stat. GIEK har ikke likviditetsrisiko da det er etablert prosedyrer for å trekke på statens likviditet. Dersom tilgjengelig likviditet i den enkelte garantiordning ikke er tilstrekkelig, vil NFD bli informert og trekkfullmakt benyttet slik at GIEK kan stå for den norske stats forpliktelser.

Tabellen viser slutføringsdato for underliggende lån GIEK garanterer for

	< 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd - 1 år	1-5 år	> 5 år	Sum
Garanterte lån	61 204	591 374	2 110 538	13 369 058	81 885 656	98 017 831
herav i utenlandsk valuta	12 021	152 138	127 495	11 352 614	67 372 216	79 016 483

21) Hovedtall 2016 for garantiordninger under avvikling

	GAM	SÆR	SUB	Sum
Resultatregnskap				
Sum inntekter	2 845	-161	171	2 856
Sum driftskostnader	87	87	87	260
Resultat før avsetninger til fond	2 759	-248	85	2 596
Netto endring i avsetninger til fond	-5 704	-1 231	0	-6 935
Resultat før overføring til/fra staten	8 462	984	85	9 531
Overføring til/fra staten	-8 100	-7 500	0	-15 600
Årsresultat	362	-6 516	85	-6 069
Balanse				
Bankinnskudd	46 299	15 098	32 271	93 668
Fordringer	130 596	11 457	0	142 053
Sum eiendeler	176 895	26 555	32 271	235 721
Gjeld	832 742	4 680	0	837 422
Avsetninger	12 179	0	0	12 179
Opptjent kapital	-668 027	21 875	32 271	-613 880
Sum gjeld og kapital	176 895	26 555	32 271	235 720

For alle garantiordninger under avvikling er samlet resultat før overføring til staten positivt med 9,5 millioner kroner. Etter overføring av 15,6 millioner kroner til NFD er resultatet samlet for garantiordninger under avvikling negativt med 6,1 millioner kroner.

22) Hendelser etter balansedagen

Garantifondene har fordringer og garantier mot kunder der det etter balansedagen har pågått restrukturering og forhandlinger. Ny informasjon og nye forhold er hensyntatt i tapsavsetninger og nedskrivninger i det avlagte regnskapet. GIEK har i februar 2017 konvertert gjeldsrenter og garantipremier i selskapet Havila Shipping ASA og dermed blitt aksjonær i selskapet. GIEK innehar etter dette 73 537 702 aksjer i selskapet, tilsvarende 6,09 prosent av aksjekapitalen og antall stemmer i selskapet per 28. februar 2017.

Vår referanse 2016/01549-1

GARANTIINSTITUTTET FOR EKSPORTKREDITT/
THE NORWEGIAN EXPORT CREDIT
GUARANTEE AGENCY
Org. nr.: 974760908

Riksrevisjonens beretning

Riksrevisjonens beretning

Til Garantiinstituttet for Eksportkreditt (GIEK)

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet (fondsregnskapet)

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Garantiinstituttet for Eksportkreditts (GIEKs) årsregnskap (fondsregnskap) for 2016. Årsregnskapet (fondsregnskapet) består av oppstilling av bevilgningsrapportering inklusive noter, resultat- og balanseoppstilling inklusive noter og styrets beretning for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir GIEKs årsregnskap (fondsregnskap) et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og beholdninger rapportert i likvidrapport og kapitalregnskapet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring. Vi mener videre at årsregnskapet (fondsregnskapet) gir et rettviseende bilde av virksomhetens resultat for 2016 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2016, i samsvar med regnskapsloven "så langt det passer", jf. Hovedinstruks for GIEK av 11. desember 2015 pkt. 5.2.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 (INTOSAIs etikkregler) fra International Organization of Supreme Audit Institutions, og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAIs etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er det innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering

I samråd med Nærings- og fiskeridepartementet, har GIEK gjort enkelte tilpasninger til regnskapslovens bestemmelser. Disse tilpasningene er omtalt i note 1 til resultat- og balanseoppstillingen, og vi vil spesielt henlede oppmerksomheten til opplysninger om "Gjeldsplan" og "Gebyrinntekter". I tillegg vil vi henvise til opplysninger om gebyrinntekter i note 3.

Forholdet har ingen betydning for vår konklusjon om årsregnskapet (fondsregnskapet).

Postadresse
Postboks 8130 Dep
0184 Oslo

Kontoradresse
Storgata 16

Telefon
22 24 10 00

E-post
postmottak@riksrevisjonen.no

Internett
www.riksrevisjonen.no

Bankkonto
7694 05 06774

Org.nr.
974760843

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI), og øvrig informasjon (del I-V). Riksrevisjonens uttalelse om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsene om etterlevelse av administrative regelverk dekker ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del (I-V)), og vi attesterer ikke denne informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det revisors oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig uoverensstemmelse mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskapen opparbeidet under revisjonen, eller hvorvidt den øvrige informasjonen tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom det konkluderes med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er Riksrevisjonen pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens, styrets og overordnet departements ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapsloven "så langt det passer", jf. Hovedinstruks for GIEK av 11. desember 2015 pkt. 5.2. Ledelsen og styret er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Overordnet departement og styret har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. Revisor gjør også følgende:

- Identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen. Hensikten er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- Evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av regnskapsestimater og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen.
- Evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Revisor kommuniserer med ledelsen og styret og informerer overordnet departement, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Blant de forholdene som blir kommunisert med ledelsen og styret, og som overordnet departement blir informert om, tar revisor standpunkt til hvilke av forholdene som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle

under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Oslo; 09.03.2017

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatbråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

Rammeavtale for Saipem

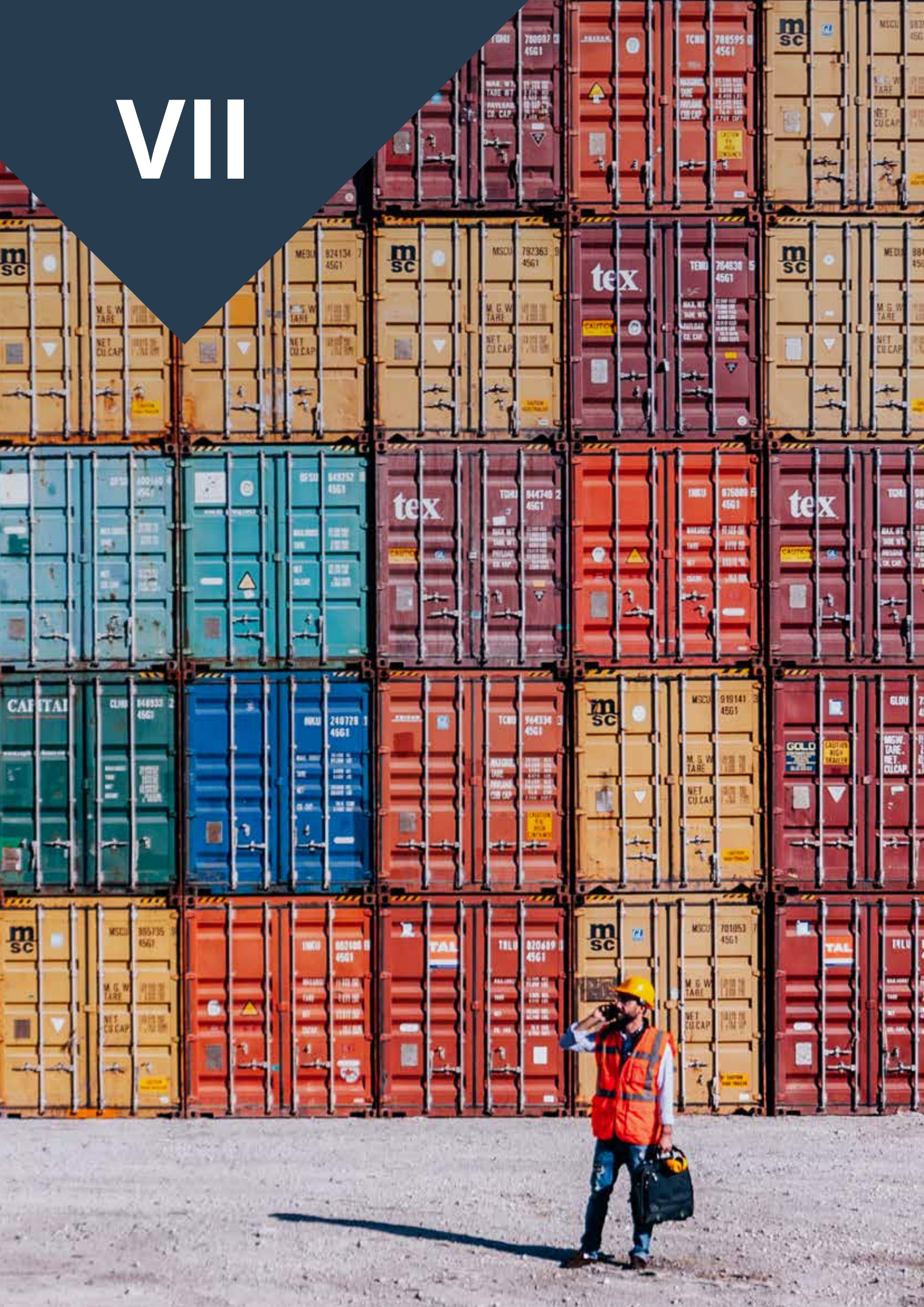

Det italienske oljeservice-selskapet Saipem signerte i 2016 finansieringsavtaler for kjøp av norsk offshore-teknologi for inntil 667 millioner euro (6,2 milliarder kroner). Kjøpene skal finansieres med 554 millioner euro (5,2 milliarder kroner) i lånegarantier, primært fra statlige GIEK, knyttet til lånefinansiering fra Eksportkreditt Norge AS og banker.

Eier: Saipem

VII

VII. Ordforklaringer

ANSVAR	Beløpet som GIEK har garantert for gjennom utstedelse av en garanti, og som GIEK vil måtte erstatte dersom lånet går i mislighold og må erstattes fullt ut (renter og omkostninger kommer i tillegg).	CERTEPARTI	Kontrakt om befraktning av skip for en bestemt reise eller tidsrom, med eller uten mannskap og annen utrustning. Certeparti for et offshorefartøy inngås f.eks. mellom et oljeselskap og et rederi. Rederiet benytter inntektene til nedbetaling av lån og garanti knyttet til fartøyet.
BALANSE (KRAV)	GIEKs garantier utstedes innenfor fire ordninger. Balansekravet er definert i Regelverket for GIEKs garantiordninger: «Med balanse for de ulike garantiordningene menes det at det skal oppnås balanse mellom premier, gjenvinninger, finansinntekter og statlig tilskudd til tapsdekning på den ene siden, og administrasjonskostnader, finanskostnader og utbetaling under garantier på den andre siden. Regnskap for den enkelte garantiordning benyttes til å måle oppfyllelsen av balansekravet. Overføringer av kapital fra GIEK til statskassen skal synliggjøres i regnskapet for de ulike garantiordningene.»	COVENANTS	Finansielle nøkkeltall eller betingelser som eksportøren eller kunden må oppfylle gjennom garantiens levetid, f.eks. egenkapitalandel, godkjenning av nye lånopptak, m.m.
BERNE UNION	International Union of Credit and Investment Insurers – internasjonal organisasjon for statlige og halvstatlige garantiinstitusjoner, samt private institusjoner som administrerer statlige garantiordninger.	ECA	Export Credit Agency. Eksportgarantiinstitutt. Virksomhet som utsteder garantier for eksport på vegne av en stat. Flertallet av verdens ECAer (inkludert GIEK) er medlemmer i Berne-unionen.
BONDRAMME	GIEKs bondgaranti avlaster deler av en banks risiko knyttet til en garanti som banken har gitt på vegne av en eksportør. Det finnes ulike typer bondgarantier. Garantien fra banken kan f.eks. som sikkerhet for en forskuddsbetaling fra kunde til eksportør, eller garanti for at eksportør skal fylle sine kontraktsforpliktelser. En bondramme er en avlastningsavtale mellom GIEK og en bank knyttet til en gitt eksportør. Avtalen gir mulighet for banken til enkelt å søke avlastning for garantier opp til et gitt maksimumsbeløp.	EKSPORT	Eksport som kvalifiserer for GIEK-garanti må bestå av enten varer, tjenester eller investeringer. I praksis er det kapitalvarer (maskiner, utstyr) og tilhørende tjenester som blir garantert av GIEK, vanligvis over to år. Som hovedregel må 30 prosent av kontrakten være av norsk opprinnelse, eller det må foreligge annen relevant norsk interesse.
BUNDET UNDER RAMMEN	Summen av gjeldende garantier og forpliktende tilbud om garanti uttrykt i norske kroner. Denne summen må aldri overskride rammen – den øvre grensen som er bestemt av Stortinget. Renter og omkostninger er ikke inkludert i beregningen.	ENGASJEMENT	En garanti eller gruppe av garantier.
		ERSTATNING	<i>Se utbetaling på garanti</i>
		FONDS	<i>Se ordninger</i>
		FORDRING	Et krav GIEK har mot en annen part.
		FØRTIDS-INNFRIELSE	Kundens fulle nedbetaling av lånet og garantien før opprinnelig avtalt tid. Førtdisinnfrielse skjer som oftest når kunden refinansierer lånet som GIEK har garantert for.
		GARANTI	(Tidligere kalt polise eller garantipolise.) Garantien betyr at GIEK overtar risikoen på et lån eller annen finansiell transaksjon. Dersom lånet misligholdes eller transaksjonen på annet vis medfører tap, vil GIEK måtte erstatte dette tapet. Kunden betaler premie og gebyr til GIEK for dette. Når garantien er nedbetalt, tas den ut av porteføljen, utestående ansvar og bundet under rammen.

GEBYR	Administrativ engangskostnad i GIEK for behandling eller tilrettelegging for en ny garanti, eller for å endre en eksisterende garanti. Gebyr og premie er GIEKs to viktigste inntekter.	MISLIGHOLD	Debitors brudd på låneavtalen. Betalingsmislighold betyr manglende betaling og kan medføre at GIEK utbetaler under garantien. Teknisk mislighold er et brudd på andre typer vilkår. Se tap, avsetning, nedskrivning, covenants.
GIEK KREDITTFORSIKRING	Et statseid selskap som tilbyr kortsiktige garantier under to år. GIEK Kredittforsikring ble opprinnelig skilt ut av GIEK som et datterselskap og var underlagt GIEK til og med 2014. GIEK Kredittforsikring er direkte underlagt Nærings- og fiskeridepartementet fra 2015, men reforsikrer fortsatt noe av sin risiko hos GIEK.	MORATORIE (AVTALE)	Avtale som utsetter et debitorlands betaling av gjeld til et kreditorland. Brukes særlig om avtaler i regi av Parisklubben.
GJENVINNINGER	Beløp som GIEK mottar fra debitor eller inndrivning og realisasjon av sikkerheter etter at GIEK har utbetalt erstatning. Hvis gjenvinningen er like stor som utbetalingen, har GIEK ikke tapt penger på garantien (sett bort fra nåverdi).	NEDSKRIVNING	Verdifallet på en eiendel i balansen. I GIEK gjerne en fordring.
GRUNNFOND	For u-landsordningen har Stortinget bevilget «startkapital» for å kompensere for særlig høy risiko. Fondet står på konto i Norges Bank. Grunnfondet skal regnes med i U-landsordningens kapital.	NORSK INTERESSE	En garanti fra GIEK må knyttes opp til en konkret eksportkontrakt og tilhørende finansiell transaksjon. Unntaksvis kan GIEK akseptere en lav andel av eksporterte norske varer og tjenester dersom kontrakten på annet vis fremmer norsk verdiskaping.
INNTEKT	GIEK får premieinntekter og gebyrer fra kunder. I tillegg betaler staten GIEK for enkelte tjenester. Det tilkommer også rente på enkelte bankinnskudd. Administrasjonsutgifter dekkes inn av premieinntekter fra garantiordningene.	OPPARBEIDET KAPITAL	Regnskapspost som viser garantiordningenes opparbeidede kapital. Årets overskudd (underskudd) føres mot (dekkes av) denne posten.
KJØPERKREDITT	Kreditt som ytes av en finansinstitusjon i eksportørlandet til en kjøper eller kjøpers bankforbindelse i utlandet.	OPPTREKKS-PERIODE	Noen lån utbetales til kunden i flere delbeløp. Opptrekstiden er den samlede tiden for utbetalingen av lånet, men før kunden starter nedbetalingen.
LEVERANDØR-KREDITT	Kreditt som ytes av en eksportør til en kjøper i utlandet.	ORDNING	Et stortingsbestemt regelsett for avdekning av en bestemt risiko gjennom utstedelse av garantier. GIEK får en ramme (øvre grense, i kroner) for hver ordning. Ordningene har sine egne regnskaper og må hver for seg gå i balanse på lang sikt. Alminnelig garantiordning er hovedordningen. I tillegg har GIEK spesialordninger for hhv. skipsbyggelån, kraftkjøp, og utviklingsland. I tillegg forvalter GIEK en anbudsgarantiordning for deltagelse i bistandsprosjekter på vegne av Norfund.
LÅNGIVER	Aktør som gir lån til importør/kjøper/debitor. De fleste av GIEKs garantier er långivergarantier knyttet til lån fra Eksportkreditt Norge, kommersielle banker, eller begge deler.	PARISKLUBBEN	En sammenslutning av enkelte industrialiserte kreditorland under vertskap av Frankrike for restrukturering/refinansiering av stat-til-stat-gjeld. GIEK forvalter moratorieavtaler fordi enkelte utviklingsland har misligholdt lån som ble tatt opp for å betale norske eksportører.
LÅNGIVERGARANTI	GIEKs mest brukte garanti, og stilles overfor en långiver.	POLISE	Se garanti.
LØPETID	Varigheten på en garanti. For långivergaranti knyttes det opp mot løpetiden på lånet. Maksimal løpetid for GIEKs garantier reguleres av OECDs «Arrangement on officially supported export credits».		
MEDGARANTIST	En kommersiell bank eller annen aktør som deler risikoen sammen med GIEK.		

POLITISK RISIKO	Fare for manglende tilbakebetaling av lån som følge av politiske forhold. I GIEK inkluderer begrepet krig, sosial uro, ekspropriasjon og myndighetsinngrep. Statlige kjøpere er også å betrakte som politisk risiko.	SUPPLEMENT TIL MARKEDET	GIEK konkurrerer ikke med kommersielle banker; dersom disse ønsker å garantere for hele lånet, holder GIEK seg utenfor transaksjonen. Når GIEK garanterer for mesteparten av lånet, kan bankene delta i en mindre andel. Dermed styrker GIEK eksporten og samtidig utvider kapitalmarkedene.
PORTEFØLJE	(I GIEK:) Den samlede beholdningen av garantier.	TAPSAVSETNING	Avsetning i resultatet gjøres på grunnlag av usikkerheten i en enkelt garanti eller en gruppe garantier.
PREMIE	Prisen kunden betaler for en garanti fra GIEK. Premien betales samtidig med avdrag i lånets løpetid, eller som en forskuddsbetaling når garantien utstedes. En av to hovedtyper inntekter fra kunder i GIEK.	TAP	Se utbetaling under garanti.
PRORATA-PRINSIPPET	Prinsipp om risikodeling på like vilkår (men hvor andelene kan være forskjellige) mellom flere risikotakere.	TILBUD OM GARANTI (Tidligere «tilsagn»)	Dersom søknaden om garanti er innvilget, gir GIEK kunden et tilbud om garanti. Tilbudet er bindende for GIEK og inngår derfor i beløpet bundet under rammen. Dersom kunden aksepterer tilbudet og oppfyller gitte forutsetninger, utsteder GIEK garantien.
RAMME	En øvre grense som Stortinget har bestemt for summen av gjeldende garantier og tilbud. GIEK har fire garantiordninger med hver sin ramme, totalt 173,15 milliarder kroner i 2016.	TILSAGN	Se tilbud.
REFORSIKRING	En måte å redusere sin egen risiko ved å overlate denne til et annet forsikringsselskap eller finansinstitusjon. GIEK kan f.eks. reforsikre noe av sin risiko i enkelte garantier hos et annet garantiinstitutt, mens GIEK Kredittforsikring reforsikrer en del av sin egen risiko hos GIEK.	UTBETALING UNDER GARANTI	(Tidligere kalt erstatning). Dersom GIEK har garantert for et lån eller annen forpliktelse hos eksportør eller importør, og lånet eller forpliktelsen er brutt eller misligholdt, må GIEK foreta utbetaling til den som er dekket av garantien (bank, eksportør eller utenlandsk kunde, avhengig av garantitypen). Dersom GIEK har sikkerhet i varen, kan det bli aktuelt å realisere pant i denne. Dersom GIEKs utbetaling var større enn inntekten fra pantet, er differansen å anse som tap.
REMBURS	En betinget betalingsbekreftelse fra kjøperens til eksportørens bank og videre til eksportøren. Rembursen sikrer at eksportøren får betalt, men kan samtidig gi kjøper sikkerhet for at eksportøren sender varen før mottak av oppgjør. GIEK kan avlaste deler av eksportørens bank sin risiko.	UTESTÅENDE ANSVAR	GIEKs løpende garantiportefølje uttrykt i kroner. Garantiansvaret er «utestående» ettersom alle garantier blir fortløpende nedbetalt. Summen av løpende garantier og tilbud betegnes som «bundet under rammen».
RISIKO	Risiko er det mest sentrale begrepet i GIEK. Vi jobber med finansiell risiko, altså risikoen for at en avtalt betaling uteblir. F.eks. at kjøperen ikke nedbetaler på lån, eller at eksportøren bruker opp forskuddsbetaling uten å levere som avtalt. GIEKs garantier utstedes mot to hovedtyper risiko: kommersiell og politisk risiko. De fleste saker inneholder begge deler.	WAIVER	Tillatelse til å fravike et tidligere avtalt vilkår i låneavtalen. Gjøres av bank og garantist
SIKKERHET	Når GIEK krever at det stilles sikkerheter for garantien, gjøres dette i form av pantesikkerheter og/eller garantier. Ved mislighold og utbetaling under garanti kan GIEK realisere sikkerhetene for å redusere et mulig tap.		

Notater:

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Garantiinstituttet for
eksportkreditt

Postadresse:

Postboks 1763 Vika,
N-0122 Oslo

Besøksadresse:

Støperigata 1
0250 Oslo

Tlf.: +47 22 87 62 00
postmottak@giek.no

www.giek.no